

מזל התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים החסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

בני ברק - אלעד

כ"ז אלול תשס"ח

נעמים

שנה י"ב גליון תקע"ח

תוכן העניינים

לקח טוב.....עמוד ג'
דבש תמרים.....עמוד ה'
בשפתי צדיקים.....עמוד ז'
פרפראות לחכמה.....עמוד ט'
פניני התורה.....עמוד י'
חוקים להורותם.....עמוד י"ב
הילולא דצדיקיא.....עמוד ט"ו
אור מופלא.....עמוד י"ט
סוד נסתרים.....עמוד כ"ג
משולחן מלכים.....עמוד ל"ג
דברות קודש.....עמוד מ"א

להכנסת מודעות, ברכות מזל טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להר"ד יושע פאליק שווארץ הי"ו

011-972-527617061

ישבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו

מבוהלים ומפוחדים, חסרי אונים ואובדי עצות הסתובבו להם שני חברים ביער גדוש בעצים עבותים, ושכילים מפותלים כאין מוצא, ומרגע לרגע דאגתם נברה כי לפתע נתוודעו שאין שום מושג לדעת את הדרך אשר ילכו בה, ועלמה כבידה ירדה עליהם ונהמות החיות ויללות התנינים הפחידם עד עמקי נשמתם, ומיכסו עצה כדת מזה לעשות כדי לצאת מן הסבך הזה.

לבסוף החליטו ביניהם שכל אחד ילך לחפש את הדרך אשר בה ישכון אור, אמנם כדי שלא יתרחקו אחד מחבירו יותר מדאי, סיכמו ביניהם שכל כמה דקות יצעקו אחד לחבירו, ועד שהלה ישמע קול רעהו הרי הוא סימן שעדיין לא הרחיקו נדוד, ועדיין הקשר ביניהם לא נפסק.

והנמשל הוא, כבוא האדם לעשות חשבון לנפשו בפרט לדעת עד כמה נתלכלך בחטא ועד כמה נשתקע בעוונות ובהבלי עולם הזה, ודאגה מכרסמת בלבו מי יודע עד כמה נתרחקתי ממקור הקדושה, ועד כמה נפסק הקשר ביני לבין קוני, ומי יודע האם עדיין לא אבדה תקוותי וכבר לא איחרתי את המועד.

על כן בא הכתוב לאמר לכל יאמר האדם נואש, והעצה היעוצה הוא וישבת עד ה' אלוקיך "ושמעת בקולו" דהיינו סימן זה יהא מסור בידך שכל זמן שמפעפע בקרבך רגשי הרטה ותשובה, ומתעורר בשיפור ותיקון המעשים ע"י לימוד התורה"ק ולימוד בספרי מוסר והסידות הוא סימן מובהק שעדיין הקשר לא נפסק כי כל זמן שנשמע בקרבך קול ה' בכח כמו כן השומע תפילת כל פה שומע קולך ומבין ומאזין ומביט לקול תפילתינו ותשובתינו.

והנה עומדים אנו בימי הרחמים והסליחות לפני בוא יום הדין הגדול והנורא, וכ"א כבר שרוי באימת הדין, וכמו שאנו אומרים בנוסח התפילה ומלאכים יחפזו וחיל ורעדה יאהזון ויאמרו הנה יום הדין לפקוד על צבא מרום בדין כי לא יזכו בעיניך בדין, והרי הדברים ק"ו, דמה מלאכי השרת קדושי עליון אשר לא מעמו מעם חטא מעולם, ועומדים תמיד הכן לשרת את הבו"ת ביראה, בהגיע יום הדין חיל ורעדה יאהזון שמא לא יזכו בדין, על אחת כמה וכמה אנו קרוצי חומר אזורי הקיר המוכשרים לקבל מומאה ולחטוא, אמנם בזאת יבחן א"ע אם אכן נתרחק מהשי"ת אם לא ישמע ויתעורר מקול השופר שעומד ומתריע שפרו מעשיכם זהו אות וסימן כי רחוק הוא לגמרי מהקב"ה וכבר נאהזו בסבך היצר ותחבולותיו.

וכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרו"ן

דואג ועצוב, עטוף ביגון קודר, התהלך לו אותו בעל עסק אנה ואנה, מבלי שיוכל לשות עצות בנפשו האיך להינצל מהמשפט הקשה שעומד להגיע בימים הקרובים, כאשר לבו יודע מרת נפשו שעבר על כמה וכמה חוקים שענשם גדול מנשוא, ומה יעשה לעת מצוא.

דאגותיו שהשתרגו על צוואריו טרם הגיעו לכדי חציים, עד שנתבהר לו שאין שום עורך דין ושום טוען שמסכים לעמוד לצידו ולהגן עליו בשעת המשפט הקשה, ואין מי שיסכים לקחת על עצמו להלחם נגד תובעי המדינה שהאמת בצידם, או אז נתגלה מול עיניו עומק וגודל הצרה שנקלע אליה.

לפתע נגנבה שמועה לאזנו שיש אדם מוצלח ובעל כשרון שמוכן בכל עת ועידן לקחת על עצמו להגן ולטעון לטובת כל נאשם, אפילו למי שאשמתו טופחת ועולה עד לשמים, ואוזר אומץ ועוז ובחלקלקות לשונו מצליח להטות את המשפט לזכות. כמובן שבעל העסק לא התמהמה והלך לדפוק על דלתי אותו העורך דין ובדמעות שלישי התחנן על נפשו, שיחוס עליו ועל נפש ביתו ויסכים לעמוד לצידו ביום המשפט, והלה הסכים לבקשתו.

יום הדין הגיע, אותו בעל עסק הובל לספסלי הנאשמים ולצידו נעמד אותו העורך דין, ואזר כגיבור חלציו ובא לעזרתו בטענות ומענות שונות, עד שלתדהמת כל הנאספים יצא הלה זכאי בדינו.

הנמשל הוא יום הדין דא ראש השנה קרב ובא, וכל אחד מתחיל לדקדק במעשיו ובודק בחורין ובסדקין, וכל כמה שחוקר ובודק נשבר לבבו בקרבו כי רואה שהוא כלי מלא בוושה וכלימה, ועוונותיו עצמו מספר, ומה מאוד מתרבה הפחד ואימת הדין, זוחלים ורועדים מיום הדין, וחיל ורעדה יאחזינו, מי יעמוד לימינינו, להגן בעדינו, ביום דינינו, להוציא כאור משפטינו.

אמנם מצאנו נוחם לנפשנו בדברי הבית אהרן "כשם שהקב"ה לכל כך רבי שמעון לכל ואפי' לפחותים" וכמאמר רשב"י "יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין", והוא הוא העורך דין שמוכן להטות אוזן קשבת לכל ממש, ואפי' למי שפשעו עצמו עד שמי רום, ולפחות שבפחותים יעמוד להליץ טוב ולהגן בעדו.

והזמן גרמא כאשר עולים אנו לשבות את השבת באתרא קדישא מירון לפני בוא יום ה' הגדול והנורא הממשמש ובא כשכל באי עולם יעברון לפניו כבני מרו"ן, לכן פנינו מיועדות מירונה לבקש מאת התנא האלוקי שימליץ טוב בעדינו בימי הדין שנזכה לכתובה וחתימה טובה.

ובציפייתנו ציפינו שלא נשוב ריקם מן קדם מלך שומע תפילה וכמו שידוע מה דמתאמרי מפי צדיקי קדמאי על הפסוק (תהלים קי"ט קט"ז) ואל תבישני משבר"י דהכוונה שלא נשוב ריקם ובבושת פנים מציון הרשב"י (שבר"י אותיות רשב"י) אלא ישלח עזרך מקודש ומציון יסעדרך, ונזכה לשנת גאולה וישועה בביאת משיח צדקינו ומלכינו מרן רביה"ק שליט"א בראשינו במהרה בימינו אמון.

לכה טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים, ע"ד מוסר וחסידות נאמרים

משם יקבצך וכו' שמתוך שלא לשמה בא לשמה. (בעל שם טוב)

☆

בכל לבבך ובכל נפשך למען חיך, איש ישראל חייב לעבוד את השי"ת בכל לבבך ובכל נפשך, עד למען חיך, שירגיש שזהו חיותו ממש. (מחשבת נחום)

☆

כי ישוב ה' לשוב עליך לטוב, שמדתו של הקב"ה הוא כאשר איש ישראל הופך רע לטוב בתשובתו. (תורת אבות)

☆

כי תשמע בקול ה' אלקיך, תחילה נאמר ושמעת בקולו, ולאחר מכן ושמעת בקול ה', דהנה אחר דרגא, עד שזוכה לשלימות כי תשמע בקול ה' אלקיך. (מי השילוח)

☆

לא בשמים היא לאמר וכו', כי למו שרוצה באמת להתדבק לתורה שאף אם היה בשמים היה מחפש אחריה, אלא היא קרובה באמת. (חידושי הרי"ם)

☆

לא בשמים היא, אל תהיה להוט להשיג ולקיים רק מצות גדולות ביותר, אלא מה שתוכל לעשות ולקיים. (בינת ישראל)

☆

בפיך ובלבבך לעשותו, ובפיך דירבה בתפילה, ואו ובלבבך לעשותו יוכל לזכות לעבוד את השי"ת בטהרת הלב בשלימות. (תולדות אדם)

☆

בפיך ובלבבך לעשותו, דאף בעשייה נשמות צריך להיות לשמו יתברך. (מים רבים)

לסליחות

אל תשליכנו לעת זקנה, שמוי שהוא חומא ח"ו מאבד ימיו, ולזה אנו מבקשים אל תשליכנו שיהיה עת זקנה לבד בלי ימים. (דברי יהזקאל)

☆

ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך (לערב ריה) שיישמוט השי"ת את עונותיו, כיון שהשנה משמטת בסופה. (אמרי פנחס)

וודאי יסלות, דאין דבר העומד בפני התשובה. (צמח ה' לצבי)

☆

והנגלות לנו ולבנינו, אומר לנו ולבנינו דאחד מחיוב להוכיח את חברו, וכ"ש שהאב מוזרר על בנו, וזהו לעשות את כל דברי התורה. (פנים יפות)

☆

בכל הגוים אשר הדיחך ה' אלקיך שמה, בכל הגוים אשר הדיחך פי' אף במקום הנוצח ביותר, ה' אלקיך שמה, והלילה לך ליפול ליאוש. (רשפי אש)

☆

ושבת עד ה' אלקיך וכו' אתה ובניך, הכוונה דצריך לשוב גם על מה שבניו אינם כהוגן ח"ו דהוא גרם זאת. (הרח"ק מהר"ד מבעלזא זי"ע)

☆

ושבת עד ה' אלקיך וכו', ר"ל או ושבתי שתשוב מעצמך והיית עד ה' אלקיך, ואם לא תרצה שמוא תאמר ח"ו אבדה תקותינו, ושב ה' אלקיך שה' יתברך יכריחך לשוב. (אמרי קדוש)

☆

ושבת עד ה' אלקיך, בכוחה של תשובה להפוך את מדת הדין לה' מדת הרחמים. (אגרא דכ"ה)

☆

ושמעת בקולו, זה הבת קול שוכו בנים שובבים, ועי"ז ושבתי עד ה' אלקיך. (כנסת יהזקאל)

☆

ושב ה' אלקיך את שבותך, כי התשובה מותחלתה היא מר דמתחלת עם יראה, וזהו פי' הפסוק ושב את שבותך, התשובה שלך יהפוך השי"ת שיהיה באהבה ושמחה, וזהו ורחמך, ועל ידי זה ושב וקבצך מכל העמים. (אור לשמים)

☆

אם יהיה נדחך בקצה השמים וכו', אם יהיה נדחך פי' שהתשובה יהיה נדח ולא בשלימות גמור, אלא בקצה השמים פי' בקצה אחר יהיה לשם שמים, אפילו הכי

אתם נצבים היום כולכם וכו', אתם נצבים היום, שיש לכם תקומה לפני ה', מפני אשר ראשיכם שבטיכם זקנים וכו' כולם כאיש אחד באחדות. (מאור ושמש)

☆

אתם נצבים היום וכו', היום זה ראש השנה, הדקצה לזכות ביום הדין הוא ע"י ראשיכם וכו' מחטב ענין וכו', כל איש ישראל, כולם כאיש אחד באחדות. (תפארת שלמה)

☆

אתם נצבים היום, אתם אותיות אמות, לומר כי במדת אמת יהיה לכם תקומה, כמו שכתוב ושפת אמת תכון לעד. (קרבן העני)

☆

אתם נצבים היום, היום זה ראש השנה, נצבים הוא לשון מעמד ומצב היא בהינת מלאכים, דהיינו ע"י התשובה יש מעמד להמלאכים, ויתחבנו מדין לרחמים. (ליקוטי תורה משער נאביל)

☆

כל איש ישראל, פי' כל איש ואיש בכס הוא ישראל השוב, אין אחד מכם שאינו חשוב. (התם סופר)

☆

בברית ה' ובאלתו, בכוחם של ישראל להפוך את מדת הדין לה' מדת הרחמים, ובאלתו פי' שגם הקללה יתהפך לברכה. (תשואות הן)

☆

ברש"י מאה קללות חסר שתים, צ"ח הקללות הן רמז לכך שלמרות היסורים שיבואו על ישראל בבחי' הין, הרי הצי כלים והם אינם כלום, יהיו חיים וקיימים לפניו ית'. (אמרי אמת)

☆

פן יש בכמך, היינו אם יש בכמך ח"ו איזה ספק באמונה ובהשגחתו יתברך, עי"ז תבא ח"ו לרש פנה ראש ולענה. (אילנא דחיי)

☆

לא יאבה ה' סלח לו, היינו דלא יאבה לסלוח, אבל אם האדם יפציר בתפילתו,

זיער שבת מירון

שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר נ"ב

בראשות מורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א

סידורו של שבת

- ❖ טועמיה בערב שב"ק: משעה 4.00 עד שעה 5.00 באולם.
- ❖ תפילת מנחה ערש"ק: בשעה 6.00 באולם.

לאחמ"כ נשמע דברי פתיחה והתעוררות לכבוד השבת המרומם
ממורינו הגה"צ ראש ישיבתנו שליט"א
 ואח"כ ברעה נעלה במערת הרשב"י לקבל פני שבת מלכתא

- ❖ לאחמ"כ תתקיים סעודתא דחקל תפוחין ברוב עם באולם יד עזרה.
- ❖ אחרי הסעודה תתקיים "שבת אחים" בצוותא חדא.
- ❖ בצפרא דשבתא תתקיים אמירת תהילים בצוותא; בשעה 6.45
- ❖ תפילת שחרית; בשעה 9.00 במערת הרשב"י.
- ❖ לאחמ"כ תתקיים סעודתא דעתיקא קדישא באולם יד עזרה.
- ❖ אחח"צ תתקיים אמירת תהילים בצוותא; בשעה 3.45
- ❖ תפילת מנחה: בשעה 5.50 במערת הרשב"י.

ואח"כ תערך הסעודת רעוא דרעזין בהתלהבות רבה באולם יד עזרה

במוצאי שב"ק מיד אחרי הבדלה
תתקיים ריקודין של מצוה בתופים ובמחולות ובהמון חוגג
 לכבוד התנא האלוקי הרשב"י זי"ע ועכ"ל

האוטובוסים חוזרים ממירון מוצ"ש חצי שעה אחרי הריקודין
 למען שמירת גדרי הצניעות החלק האחורי באוטובוסים מיועדים אך ורק לנשים
 באוטובוס חזרה על כ"א לעלות על מס' האוטובוס בו נסע ומהמקום אשר שם ירד

המקבלים פניכם בגרכת שבתא טבא

ועד שבת מירון

דבש תמרים

פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים

אתם נצבים היום כלכם לפניי וברש"י פ"י הרבה הכעסתם לפני המקום והרי אתם קיימים לפניו. ויובן עפ"י ד"ה הטו"ז אהא דאמר כל השומר שבת אפי' עו"ע"ז כדור אנוש מוחלין לו איכא למידק אי לא עשה תשובה שבת מאי מהני ואי עשה תשובה שבת למה לי, ונראה דמיירי שעשה תשובה אלא דתשובה לא מהני שיהא מוחלין לו כדאיתא בפי יחיב עבר על כריתות וכ"ו תשובה תולה ומיתה ממרקת, קמ"ל דאם בעשותו תשובה שומר שבת כהלכתו מהני שיהא נמחל לו לגמרי, והנה נאמר בספח"ק הדי"ם הנאמר כאן רומז לר"ה, גם תיבת היום רומז לשבת כמעט שבת היום, וז"ש אתם נצבים היום דא ר"ה, ופרש"י הרבה הכעסתם לפני המקום והרי כלכם קיימים וקשה הא מבואר דעל כמה עבירות אין תשובה ויח"כ מכפר, וע"ז רמז הפסוק אתם נצבים שתהיו קיימים היום"ם דא ר"ה ויום השבת דאם ישמור השבת אז תשובה מהני אף בלי יסורים הממקרים וע"כ גם אם הרבה הכעסתם לפני המקום היום כלכם היום. (קדושת יו"ט)

☆

למען ספות הרוה את הצמאה. וברש"י פ"י שאוסף לו פרעניות על מה שעשה בשוגג, ואצרפם עם המזיד ואפרע הכל ממנו, ורוה הוא שוגג שעושה שלא מדעת וצמאה זה המזיד שעושה מדעת ובתאוה, ולכאורה וכי דינא הכי לצרף את השוגג אל המזיד, אבל יובן דהנה כתיב פוקד עון אבות אל בנים, ובגמ' כשאוחזין מעשה אבותיהם בידם, הכוונה שיענש האדם אפי' בכמה גלגולים על מה שחמא בגלגולו

הקודם, אם יאחו רשע דרכו, והיינו אוחזין מעשה אבותיהם בידיהם בכחי הגלגול, והנה אלו החמאים שעשו בגלגולים הקודמים אינם אלא פגמי הנפש וגוף הזה לא חמא בחמא זה אלא גוף אחר ונשמה זו, והוא בכחי שוגג אצל הגוף הזה, וע"כ קראו הכתוב רוח, כי הוא לא תאב אל החמא הזה ונעשה בלא דעת ורצוננו, ואי"א לענוש על חמא זה כי שוגג הוא אצלו, אבל כשאוחזין מעשה אבותיהם בידים ומוסיף זדונות בגלגול זה, זה יקרא צמאה, שעושה בזדון לבו ובתאוות יצרו, ואז פוקד המקום ב"ה גם על העונות הראשונות ויצרפם לאלו.

(דברי יוא"ל)

☆

אתם נצבים היום כלכם לפניי ה"ר ראשיכם זקניכם. ויבואר על פי מה שכתב בדברי יחזקאל לפרש אמרינו אל תשליכנו לעת זקנה ככלות כו"ח אל תעזבני, ולכאורה קשה למה מתפללים דוקא על עת זקנה, והלא בימי הנעורים צריכים גם כן לעזרתו והשגחתו יתברך, וי"ל על פי מה דאיתא בזוה"ק (ויחי רכ"ד) עה"פ (בראשית כ"ד א) ואברהם זקן בא בימים, היינו שבא עם כל הימים, וכל יום העיד על המעשים טובים שעשה בו, ולא נחסר לו מהם אפילו יום אחד, ומי שהוא חס ושלום חמא הוא מאבד ימיו, ויצא לפעמים שאיש זקן לא יהיו לו רק ימים מועטים, והוה אל תשליכנו לעיית זקניה, שהוא רק עת זקנה לבד בלא ימים, שבאמת מהראוי היה שיהיה זקן לפי שנתיו, אבל בעונותיו הווא מצעירי ימים עכ"ד, והנה מה יעשה האדם ויחיה להעלות ולתקן אותו

הימים אשא עברו עליו בתהוה וריק למען יחשבו גם הם במנן ימיו ושנותיו, והעצה הוא מה שמצינו בגמ' גדולה תשובה שזדונות נעשית לו כזכיות, ומוקי לה בתשובה מהאבה, ובכן כאשר יעשה האדם תשובה מהאבה הרי הוא זוכה להעלות ולתקן כל הימים אשר עברו עליו בחבל וריק, וזשי"ה אתם נצבים היום דא ראש השנה כידוע, מכתב בדברי חיים כי ענין התקיעות בראש השנה באים לעורר בחינת תשובה מאהבה, כי תרועה הוא מלשון ריעות וחיבה, ושי"ה אתם נצבים היום"ם כלכם לפניי, רומז על יום ראש השנה שבו זוכים ישראל לתשובה מאהבה, וע"ז ממשיך ראשיכם שבטיכם זקניכם, כי מאחר שעושים תשובה מאהבה שיד לכנותם בתואר זקן. (ברך משה)

☆

אתם נצבים היום לפניי ה"א כלכם וגו'. ובמדרש אם אתם רוצים לעמוד בדין עסקו בתורה, ואפשר לומר על פי שכתב הרמ"ם מפאנו בעשרה מאמרות כי מטעם זה מועיל התשובה והיודו לכפר החמא מכה מודה בקנס ואח"כ באו עדים להעיד על החמא הרי הוא פטור ע"כ, אמנם מדין מודה בקנס צריך שיהיה במקום בי"ד ובפני בעל דין ובלא"ה לא מהני הודאתו לפטרו, וזה שדרשו במדרש אם אתם רוצים לעמוד בדין עסקו בתורה, ביאור הענין על פי מה שנינו במס' אבות שנים שיושבין ועוסקין בתורה שכינה שרויה כיניהם הרי דבעת עסק התורה איכא השראת השכינה ומועיל תשובה דהוי במקום בי"ד ובפני בעל דין.

(כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א)

ישיבת מהרי"ט

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ובראשות מדינת הגד"צ ראש ישיבתנו שליט"א
קרית יואל בני ברק

אשדיו מי שבא לכאן ותלמודו בידו

מתוך לב מלא רגשות קודש מרוטמים על כל גדוהת
ושמחה רוחנית עילאה מיוחדת במינה
ומתוך רון שיר ושבת לחי עולמים חננו בזה ליוקיר ולפאר
את יקר תפארת גדולת מעשיהם של תלמידינו המופלגים
נעלים וחשובים כלא כשמו הטוב יחולל ויבורך י"ח

בחורי חמד תלמידי ישיבתנו הקו

אשר כמיצב יגיעתם כקודש השקיעו כח ואומץ לילוח מימים במסך חשמו טעעל"ט
וחלית עם לקצור ברינה שרי יגיעתם כהצלחת מיוחדת במינה אשר לאו כל יומא מתרחש
כאשרו חתיצבו בפני מלכים מאן מלכי רבנן

בעמדם בכור המכתן רב הנמוח והאיכות

על מסכת בבא מציעא

אצל הגאון הגדול הממ"ר רבי נפתלי חירצקא מרענקל שליט"א
צו כ ינו וכו מצו מודה צדיק יחיינו הנצי"א

איה עט ואיה סופר יוכלו להביט ולתאר עלי גלית
גודל השמחה לדאות הני צעירי הצורכי דרבנן
נוחלים רכוש עצום בתורתינו הקדושה, מסכתא רבה ועצומה הדין

ובברכות התורה, אליכם אנו מונים, שתאכו עוד רבות לימים ושנים,
לחשתכשע כעסק התורה, ולהרבות בה קניינכ לארכי ולרחכה,
ומתוך רחבת הדעת ופולגי כל משאלותיכם תזכו לשוב ולשמח
כשיכחזרה כמותא ישלל רב, וזכות עסק הורתינו הקל תסמוד לנו
נאוהתינו לקרב, כביאת פשיח צדקנו וסלכנו בראשנו
השתא בעגלא ובזמן קריב

חטבתיים טעסק חלב בניית התנה
תנהלת חושבת

קוב התאחדותינו

שע"י התאחדות האברכים דיסאטמאר בני ברק

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

העידותי בכס את השמים ואת הארץ

בשנה האחרונה לחיי הרה"ק השפת אמת זי"ע, פרצה מלחמת רוסיה ונלקחו לצבא אלפי אברכים מחסידיו, ונשלחו לשדות הקרב במזרח הרחוק, השפ"א היה מברך את חסידיו לפני צאתם לדרך הרחוקה, והיה אומר להם: מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו, כל מי שהוא ירא שמים ילך וישוב בתשובה ואז מובטח לו שישוב לביתו מן המלחמה, חסידיו היו שולחים לו מכתבים מן הקרב, חידושי תורה, והיו מספרים לו כל הקורות אותם, והיה שם אברך אחד עילוי מעיר אוסטראווצא שכתב לו פלפול ארוך על רבינו יונה, השפ"א השיב לו במכתבו, ופתח המכתב בפסוק "העידותי בכס היום את השמים ואת הארץ", העידותי – מלשון עָדָי וקישוט, ורוצה לומר: קישטתי בכס, באברכים כאלה, את השמים ואת הארץ. (שיחות קודש)

לא בשמים הוא

קצב אחד בא פעם להחזרה מלובלין זי"ע ושאל בעצתו מה לעשות בבהמות שיש לו, אם לשוחטן לחג או למכרן, כי הוא מתירא שמא יימצאו טריפות, ציוהו החזרה שיכתוב על כל בהמה תוארה וסימניה בכתב, והקצב עשה כן, לקח הרבי את הכתב וקרא בתוכו ועל כל בהמה ובהמה אמר לו: זו כשרה, זו טריפה, וזו איני יודע שכן בזו תימצא שאלה ואיך שיפסוק הרב אם כשרה או טריפה איננו יודע מפני שעל פסק ההלכה נאמר "לא בשמים הוא".

שבת שלפני ראש השנה

פע"א בשב"ק שלפני ר"ה בסעודת שחרית אמר הרה"ק ר' יחזקאל מאזמיר זי"ע להמסובין על שולחנו בזה"ל: אכלו לשם שמים כי המאכלים שלנו מגרשים מן האדם האוכל אצלי כל מיני חומרות וגשמיות וכל מיני אפיקורסות, וכלולים בהם כל מיני קדושות, ובסעודת שבת זו שלפני ראש השנה יש בה כח כל הסליחות מ"זכור ברית" והפיוטים של שחרית ומוסף של ר"ה, ומ"כל נדרי" ושחרית ומוסף של יום הקדוש, ומימים הראשונים של סוכות, ושמיני עצרת ושמחת תורה עד אסרו חג, היינו כענין דכתיב בחנה "ותקם חנה אחרי אכלה בשילה ואחרי שתה וכו' ותתפלל" ולכאורה איך עברה על משאחז"ל (ברכות י:): לא תאכלו קודם שתתפללו וכו', אלא בסעודה זו של בעלה הקדוש אלקנה איש אלוקים היה נכלל כח כל התפילות שהתפללה אח"כ, ועל ידי האכילה בסעודה זו ניתוסף לה חיות ומוחיך והשיגה מדריגות התפילה ויכלה להתפלל, וכמו כן בסעודת שבת זו שלפני ראש השנה נכלל כח כל התפילות עד אסרו חג כנ"ל. (דברי ישראל)

את"ם נצבים היום

הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע הפציר פעם את הרה"ק ר' יעקב צבי מפאריסוב זי"ע שיאמר תורה בביתו לפני אנשי שלומו, והיה אז פרשת נצבים, ואמר: אתם נצבים היום, את"ם הוא ר"ת א'בן מ'קיר ת'זעק, ואמר: שלכן לעולם קורין פרשת נצבים לפני ר"ה כדי לרמז שאף מי שיש לו לב אבן צריך לזעוק "היום" - דא ראש השנה - אל ה', וגעו כל העם בבכיה. (ספרן של צדיקים)

ואמר הדור האחרון

בפעטערבורג היה איש אחד שהיה מתדמה אל הגוים והיה נוהג כמותם בשם לשון ומלבוש, יום אחד בא אליו הגאון ר' יצחק אלחנן מקובנא שישתדל אצל המלוכה בענין מסוים, כשהיה הגאון בביתו התפאר לפניו האיש ביהדותו והראה לו את הטלית ותפילין שהוא מקפיד להניחם כל יום, וסיים ואמר שרחמנא ליבא בעי שהעיקר הוא לא התנהגותו החיצונית של האדם בין הבריות אלא הפנימיות, הלב, ובלבבו הרי הוא צדיק גמור, השיב לו הגאון ר' יצחק אלחנן ואמר: בפרשתן כתיב "ותראו את שיקוציהם ואת גילוליהם עץ ואבן" דהיינו אע"פ שלא תהיו אלא רואים את שיקוציהם, ואע"פ שבלבבכם תהיו רחוקים מהם מאוד ומתחברים עמהם רק משום "כסף זהב אשר עמהם" עכ"ז "לא יאבה ה' סלוח לו" שכן אתה בעצמך אולי תישאר ביהדותך, אבל "הדור האחרון בניכם אשר יקומו מאחריכם" הדור הבא הם כבר יהיו לגויים, בבחינת "והנכרי אשר יבוא מארץ רחוקה", שהם כבר יהיו רחוקים לגמרי ואפי' בלבם, לבסוף לא רק בניו של האיש הזה היו לגויים אלא אף הוא עצמו המיר את דתו זמן קצר לאחר מכן.

בפיך ובלבבך לעשותו

חנוני אחד בא להרה"ק ר' משה מקאברין זי"ע, והתאונן לפניו על מיעוט פרנסתו מהחנות, ובעוד ששכינו החנוני שבחנותו אותה הסחורה שהוא מוכר, יש לו שפע פרנסה בריות, אמר לו הצדיק: הננו מבטיחך שגם לך יהיה שפע ופרנסה בריות, רק בתנאי שכשתראה את חברך החנוני מצליח תתן תודה על זה, ותאמר: ברוך השם שנותן לאיש ישראל פרנסה בריות, ואף כי יהיה לך קשה לומר כן בלב שלם בזמן הראשון, מ"מ כשתרגיל עצמך לומר כן בפיך, אז במשך הזמן יינסו הדברים גם בלבך, עד שתאמר כן בלב שלם, כמו שנאמר: "בפיך ובלבבך לעשותו", מקודם רק "בפיך" ואחר כך "בלבבך".

די פרשת נצבים תשס"ח לפ"ק

בס"ד

מודעה חשובה

זמני כניסה אל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עד יום הכיפורים הבעל"ט

בויליאמסבורג

ביום א' וילך - וביום א' האזינו

משעה 6:30 עד 9:30

בבית רבינו שליט"א - היוז סמ.

בקרית יואל

בימי ד'ה' נצבים - ובימי ב'ג' האזינו

משעה 8:00 עד 10:30

בבית רבינו זי"ע - איהעל קמ.

בברכת כוח"ט

הנהלת הקהלה

פרפראות לחכמה

מאמרים נהמדים, ע"ד דרוש מיוסדים,
בכתור ופרה משוקדים

ולכך בקללות שבמשנה תורה שבאו על המחשבה מה' נאמרו כי הוא לבד בוחן לבבות אם לטוב אם לרע, אבל במשנה תורה שבאו על מעשה גלוי לכל לכן מפי משה נאמרו, וזשה"כ והיה בשמעו את דברי האלה הזאת' דהיינו קללות שבמשנה תורה שמדבר בענין המעשה יחשוב כי ניחם ה' על הקללות שבתורת כהנים, ויתברך בלבבו' לאמר שלום יהיה לי בין נפקתא בכונת הלב, ובשרירות לבי' אלק, ולכך אמר לא יאבה ה' סלוח לו ורבעה בו כל האלה הכתובה בספר התורה הזה, בכל הספר, ואפילו קללות שבתורת כהנים שבא על המחשבה. (יערות דבש)

★

והי' בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלק וכו'. ויתבאר עפ"י הגמ' (ברכות כ:) שאלו מלאכי השרת להקב"ה כתבת בתורתך "אשר לא ישא פנים" ואיך אתה נושא פנים לישראל דכתיב "ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום", והשיב להם הקב"ה איך לא אשא להם פנים שהם ג"כ נושאים לי פנים כי כתבתי בתורה "ואכלת ושבעת וברכת" והם מדקדקים על עצמם לברך עד כזית ועד כביצה, עייש, ובוה יבוא על נכון כי בקללות כתיב "ואכלתם ולא תשבעו", וא"כ אפשר שיתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי שהי' אני מברך ברכת המזון אפילו בלא שביעה וא"כ הקב"ה ישא לי פנים ויתן לי שלום, על זה משיב ואומר "לא יאבה ה' סלוח לו". (ילקוט האורים)

★

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאה היא וגו', במדרש איתא הלכה אדם מישראל שעומד לקרות לתורה מה מברך לפניו ומייתי לי' מדכתיב ברוך אתה ה' למדני חוקיך ע"ש שהאריך, ולפע"ד יובן בהבין מאחז"ל על פסוק על מה אבדה הארץ ויאמר ה' על עזבם את תורתך אשר נתתי לפניהם ואמר רב יהודה אמר רב מה היא שלא ברכו בתורה תחלה, וכבר פרשתי בזה במ"א וכעת יראה בקיצור, כי הם מאנו שמוע לקול נביאים באמרם כי גם יראת שמים בידי שמים ואין לאדם כח בזה, והנה הרשב"א כ' בתשובה לכן לא תקנו ברכה על נתינת צדקה כי אולי לא ירצה העני לקבל, והי' איך יברך על התורה תחלה דלמא יגהה ולא יבין ולא יזכה בה כדמסיק תעלא מבי כרבא, ולא האמינו כי זה תלוי באדם ואיננו בידי שמים, כי כל המגיע בתורה זוכה לכתרה והיא הפקר לכל יגעתו ומצאתי תאמין, והוה מרומז בקרא על עזבם את תורתך אשר נתתי לפניהם פ"י לא האמינו שנתתי לפניהם ברושותם וחפצם, ועל כן בפי' זו דכתי' לא בשמים היא לא נפלאה היא ממך, קרוב אליך הדבר מאוד וכאלה רבות לכן שאל על ברכת התורה דאל"ה אין מקום לברכת התורה לפני כלל, ולכן מייתי לי' שפיר מברוך אתה ה' למדני חקיק מדה"ה שהי' מברך ואח"כ התפלל למדני חקיק משמע שברך אע"פ שלא הבין עדיין. (חתם סופר)

והי' בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלק וכו'. הפסוקים הללו תמוהים מאוד דאטו בשופטני עסקינן שאחרי שישמע כל הקללות האלו יאמר שלום יהיה לי. ונל"פ עפ"י שידוע מה שדרשו חז"ל גם כל הלי וכל מכה אשר לא כתובה בספר התורה הזאת מכה אשר לא כתובה בתורה זו מיתת צדיקים, היינו שלוקח את הצדיקים כדי לכפר ולהגן על עון הדור ובוה יובן והיה בשמעו את "דברי" האלה הזאת, היינו מה שדרשו חז"ל ולא כתיבה בהדיא בהאלה הזאת והוה מיתת צדיקים שמכפרת, ובשמעו זאת יאמר האדם שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלק שמייתת הצדיקים יגן ויכפר על כל עוונותיו, וע"ז קאמר הכתוב אל תדמה בנפשך להמלט מן העונש ע"י, כי אז יעשן אף ה' באיש ההוא ורבעה בו כל האלה "הכתובה" בספר התורה הזאת, ולמעט את שאינה כתובה היינו מיתת צדיקים שלא יכפר עליו מיתת הצדיק, ובוה יל"פ מאמה"כ בתהלים לעשות בהם משפט "כתוב" הדר הוא לכל חסידיו, רצונו לומר דאם עושה בהרשעים המשפט הכתוב בתורה, ולא את העונש מה שדרשו חז"ל כנ"ל, אז "הדר הוא לכל חסידיו" שלא יצטרפו להתמשכן בעון הדור. (דרוש שמואל)

★

והי' בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלק וכו'. וי"ל עפ"י שדרשו על הפסוק "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוך והשיגוך" אל תיקרי והשיגוך אלא והציגוך, מלמד שתהיה לכם תקומה להמלט בגלות, מפני שבכל קללה נרמז ברכה, ולפי"ז יל"פ כאן והיה "בשמעו" את דברי האלה הזאת, דהיינו שישמע הקרי שקורין "ההציגוך", ולכן יתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי, כי אין אלו אלא ברכות, משום הכי אמר לא יאבה ה' סלוח לו ורבעה בו כל האלה "הכתובה" בספר, והלא הכתיב הוא "והשיגוך" שלא יהיה לו תקומה ח"י.

★

והי' בשמעו את דברי האלה הזאת והתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלק וכו'. ונראה דהנה אמרו חז"ל (מילה ל"א) קללות שבתורת כהנים הקב"ה אמרן, ובמשנה תורה משה מפי הגבורה אמרן, ובטעם הדבר יש לומר כי עיקר קללות דתורת כהנים לא באו על ביטול מצוות ה' בפועל רק על כונת הלב, שימאסו בתורת ה' ולא ישמחו ויקיצו בה ויהיה להם לעול ולמשא, וכמ"ש שם "ואם את בחוקתי תמאסו" דייקא, "ואם את משפטי תגעל נפשכם" הרי שדייק הכל שהיה בלב נמאס ויהיה מגיע אצלכם בלי שמחה רק בעול וטורח, וכן מסיים בתוכחה שם "יען וביען במשפטי מאסו ואת חוקתי געלה נפשם", משא"כ בתוכחה שבמשנה תורה לא נאמרו רק על ביטול מצוות ה' בפועל כדכתיב שם "לשמור לעשות את כל מצוותיו" וכן "אם לא תשמר לעשות", ולא דיבר שם כלל מענין מיאוס וגיעול,

פנינים וחידושים בגמרא מס' ביצה הנלמד במסגרת חבורת "יסודי התורה"

נר"ב ע"י אחד המגי"ש

פניני התורה

לרגל שבת המתאחדת דקהילתינו הק' באתרא קדישא מירון יע"א:

בגמרא (ביצה ט"ו.) "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי כל מצוות שנתן להם הקדוש ברוך הוא לישראל נתן להם בפרהסיא, חוץ משבת שנתן להם בצנעא, שנאמר ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם". וביאר המהרש"א שעל כן כתבה התורה 'לעולם' בכתוב חסר בלא וא"ו, לרמוז כי השבת ניתנה בהעלם ובצנעא

והיות שבשבת קודש זו זוכים אנ"ש להסתופף בצילא דמהימנותא של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע באת"ק מירון, על כן אמרנו דבר בעתו מה טוב להרחיב בביאור מאמר זה

אלקיכים", ומבואר שם שבזמן שישראל עוסקין בתורה בדרך נגלה לבד, ועובדים את הש"י נקראים עבדים, אבל כשעוסקים בגנזי נסתרות שבתורה כבן שמחפש בגנזי אביו, יש לכלל ישראל דין בנים למקום.

ובזה ניתנה ראש ונשובה לפרש דברי רשב"י דכל המצוות ניתנו לישראל בפרהסיא, דהיינו מזה שאדם מקיים כל המצוות שבתורה מזה אינו מוכח שנקרא בן למקום ועדיין בבחינת עבד למקום, אבל משבת מוכח שחביבים ישראל שנקראים בנים למקום, והיינו על ידי לימוד תורת הנסתר שהיא בצנעא, ומעתה מובן למה ניתנה השבת בצנעא, להורות שרק על ידי שבת נעשים בחינת בנים למקום וזוכים לבחינת הנסתר שבתורה ודר"ק.

ואפשר להוסיף בדרך רמז, כי מהאי טעמא נאמר מימרא זו על ידי רשב"י דווקא, שהרי הוא גילה לבני ישראל תורת הסוד, כדאיתא בתיקוני זוהר (הקדמה י"ז) שאליהו הנביא זכור לטוב אמר לרשב"י: **קום רבי שמעון ויתחדשון מלין על ידך** קום רבי שמעון ויתחדשו דברי תורה על ידך, **דהא רשותא אית לך לגלגלה רזין טמירין על ידך** שהרי רשות נתנה לגלות על ידך סודות גנוזים, **מה דלא אתיהב רשות לגלגלה לשום בר נש עד כאן** מה שלא נתנה רשות לגלות לשום אדם עד עתה.

ובכן יובן הטעם שמימרא זו נתגלה דווקא על ידי רשב"י, בשביל שהוא גילה תורת הסוד ועל כן

הנה לכאורה קשה בדברי רשב"י תרתי, א' מה נשתנה מצות שבת שנתנה בצנעא מכל המצוות שבתורה שנתנה בפרהסיא, ב' הרי מצות שבת היא בכלל עשרת הדברות שנתנו בקולות וברקים, ואם כן האידך שייך לומר ששבת ניתנה בצנעא.

ואפ"ל בהקדם מש"כ הבני יששכר (סין מאמר ב' ס"ה ו') בטעם הדבר שאמרו חז"ל (סנהדרין נ"ה): "בן נח ששבת חייב מיתה", ולכאורה מה נשתנה מצות שבת מכל המצוות שאם בן נח מקיימה אינה חייב מיתה, ומתרץ כי שבת היא שרביטו של מלך שבו שבת הקב"ה מכל מלאכתו אשר עשה, וקיי"ל (סנהדרין כ"ב.) המשתמש בשרביטו של מלך חייב מיתה כדיו מורד במלכות, לכן ישראל שהם בבחינת בנים למקום ככתוב "בנים אתם לה' אלקיכם", ניתנה להם מצות שבת, כי להם מותר להשתמש בשרביטו של אביהם הקב"ה, אבל גוים שיש להם דין עבדים והקב"ה הוא בבחינת מלך עליהם ככתוב (תהלים מ"ז ט') "מלך אלקים על גוים" להם אסור להשתמש בשרביטו של מלך, ולכן בן נח ששבת חייב מיתה כדיו מורד במלכות.

והנה מבואר בזוהר הקדוש (פ"ה בהר) שמצינו שיש לכלל ישראל ב' בחינות כלפי הקב"ה, לפעמים נקראים עבדים למקום, שנאמר (ויקרא כ"ה נ"ה) "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם", ולפעמים נקראים בנים למקום, שנאמר (דברים י"ד א') "בנים אתם לה'

ובכן יתבארו דברי רשב"י שכל המצות נתן להם הקב"ה בפרהסיא היינו על הר סיני, אבל מצות שבת נתן להם בצנעא היינו במרה קודם קבלת התורה, וטעם הדבר דרך בזכות שבת מוכח דיש לישראל דין בנים למקום, ועי"ז יכלו ישראל לקבל את התורה, ובזה א"ש דאע"ג שחזר ונתנו בפרהסיא מ"מ הרי כבר הקדים לתת להם השבת בצנעא דהיינו במרה.

מאת ה' היתה זאת, שאנו זוכים לשהות באתרא קדישא מירון יצ"ו בימי הרחמים והסליחות, בשבת קודש לפני בוא יום הדין הגדול והנורא, כי ידוע מה שהביא בבני יששכר (סיון טאמר ב אות ה) בשם החיד"א ז"ל לבאר טעם הדבר דלא מהני תשובה אלא בישראל ולא באומות העולם (עיין תנחומא האוינו ס"ד), משום שישראל נקראים בנים למקום כדכתיב (דברים יד א) בנים אתם לה' אלהיכם והקב"ה להם אב, וקו"ל (קידושין לב) אב שמחל על כבודו כבודו מחול, מה שאין כן לאומות העולם נקרא הקב"ה עליהם מלך כמו שכתוב (ירמיה י ז) מי לא יראך מלך הגוים, וכתוב (תהלים מז ט) מלך אלהים על גוים, ומלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול, עכ"ה.

ועל כן בימים אלו אשר בני ישראל עוסקים בתשובה ותיקון המעשים, זמנא גרמא להסתופף ביום השבת קודש אצל ציון המצוינות של רשב"י, כי בכח תורתו ובכח קדושת השבת יש לנו דין בנים למקום, ועל ידי זה סמוכים ובטוחים אנו שיתקבל תשובתינו לרחמים ולרצון לפני כסא הכבוד, ויכתוב אותנו בספר חיים טובים אכ"ר.

אמר גם ששבת קודש ניתנה בצנעא לרמוז על בחינת פנימיות התורה.

וכמו כן מובן בזה אמרם ז"ל (וזה"ק פרשת נשא) "מה שבת לה' קודש אף רבי שמעון שבת לה' קודש, הכוונה בזה לדרכינו דכשם מכה שמירת השבת מוכח שיש לנו בחינת בנים, וזהו היתרון והמעלה של בני ישראל להקרא קדושים, כמו כן על ידי שגילה לנו רשב"י את תורת הנסתר, מוכח גם כן שאנו נקראים קדושים שיש לנו דין בנים למקום.

* * *

באופן אחר קצת יתכן לבאר, דהנה מדברי הבני יששכר נמצינו למידין שממצות שבת מוכח שיש לבני ישראל דין בנים למקום, ועל פי זה יתבאר הגמרא (שבת פ"ז) כי מצות שבת נצטוו קודם מתן תורה במרה, ולכאורה טעמא בעי, דהרי ידוע ששקבלו כלל ישראל את התורה טענו המלאכים שראוי לתת להם התורה מדינא דבר מצרא, וותירין בשפתי מהר"ש ענגיל (פר' בראשית) לפי מש"כ הפוסקים שהמוכר שדהו לבנו אין לבר מצרא שום טענה, כי מצד ועשית הישר והטוב, אדרבה זהו הישר והטוב שישאר השדה בנחלת בנו, ולכן כיון שישראל נקראים בנים למקום שוב אין למלאכים טענה דבר מצרא, עכ"ה.

אמנם עדיין יקשה, דהא שיש לבני ישראל דין בנים למקום הוא רק אחר קבלת התורה, א"כ עדיין קשה טענת המלאכים תנה הודך על השמים, ועל כן הקדים הקב"ה ליתן להם את השבת במרה, כי משבת מוכח שיש להם דים בנים למקום מצד שורש נשמתם אפילו קודם מתן תורה ודו"ק

טייערע ברידער תלמידים חסידים ואנשי מעשה שיחיו

רישט איך איין אַ געוואלדיגע זכות וסניגור צום יום הדין הממשמש ובא

און נעמט אנטייל אין די אומגעהוירע ריזיגע הוצאות השב"ק

אין אתרא קדישא מירון יע"א

מען קען זיך ווענדן צו הר"ר ישראל שמחה לאנדא הי"ו 4327762-347

עס איז איבעריג ארויסצוברענגען וואספארא גרויסע געלעגנהייט עס איז זיך צו משתתף זיין אין די הוצאות השבת, און דערמיט ווערן גערעכנט ווי אַ באטייליגטער אינעם שבת קודש נועם הנשמות.

וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק - אין די סאמע ברען פון די ימי הרחמים והסליחות - ער זאל מליץ טוב זיין בעדינו מ'זאל מיר זוכה זיין צו אַ שנת גאולה וישועה בביאת גוא"צ ומלכינו בראשינו בב"א.

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים,
עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

הוקים להורותם

דיני שמיטת כספים – פרוזבול

(הלכות אלו רבים הם וכתבנו רק המיעוט ויסודות הדברים)

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מיכל אברהם פרידמאן שליט"א

מצות שמיטת כספים

מצות עשה להשמיט את החובות שחייבים לו בשנת השביעית, והתובע חוב למלוה לאחר שעברה עליו שביעית הריהו עובר בלא תעשה (מצות עשה דכתיב (דברים ט"ו) שמוט כל בעל משה ידו, ולא תעשה דכתיב לא יגוש את רעהו).

שמיטת כספים בזמן הזה

שמיטת כספים בזמן הזה אינה נוהגת אלא מדרבנן, דמן התורה נוהגת רק בזמן שהיובל נוהג (כן דעת רוב ראשונים וכל"פ הרמב"ם והשר"ע, והטעם דתקנו חכמים בזה"ז בכדי שלא תשתכח תורת שמיטה מישראל).

שמיטת כספים בחו"ל

שמיטת כספים נוהגת אף בחוץ לארץ (בשר"ע דנוהגת מדברי סופרים בכל מקום, וברמ"א הוסיף דאע"פ הוא הסכמת הפוסקים, אבל י"א דאין שמיטה נוהגת בזה"ז, ונראה שעליהם סמכו במדינות אלו וכו', אבל בפתחי תשובה (סק"א) הביא שהאחרונים מחמירים בזה, וסיים שם התומים דכיון דהרמב"ן ס"ל דהוא דאו' גם בזה"ז, היא והחרד לדבר ה' מי לא יחוש לדבריו, והנידון הזה הוא עפ"י הגמ' גיטין (ל"ז ע"א) דכל מצוה שהוא חובת הגוף ולא חובת קרקע נוהג בין בא"י ובין בחו"ל, וא"כ ה"ה שמיטת כספים שהיא חובת הגוף ועי' בפוסקים)

תקנת פרוזבול

כשראה הלל הזקן שנמנעו מלהלוות זה את זה, מפני החשש שלא יפרע הלוח את חובו בסוף שנת השמיטה וישמט החוב, (ועי"ז יעבור על לאו ד"השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך" שהזהירה התורה על מי שנמנע מלהלוות את חבירו קודם השמיטה, וכן משום שמא

לא ימצאו העניים ממי להלוות), ולזה תיקן פרוזבול שע"ז לא ישמט ההלואה בשביעית, הפירוש של "פרוזבול" מבואר בגמ' (גיטין ל"ו) דהיינו "פרוס בולי ובוטי" ופירושו פרוס - פי' תקנה, בולי - אלו עשירים, ובוטי - אלו עניים, דהוא תקנה לעניים ולעשירים.

ביאור הפרוזבול - פירוש הפרוזבול היא שהמלוה מוסר חובותיו לבית דין, והדין הוא דהמוסר שטרותיו לבי"ד אין שביעית משמטת (אלא דבמוסר שטרותיו בי"ד גובים את החוב, ובפרוזבול הוא עצמו גובה את החוב).

בי"ד

נחלקו הדעות באיזה בי"ד כותבים הפרוזבול, דעת השר"ע דצריך בי"ד חשוב שבקיאים בדין שנתקבל ע"י רבים באותה העיר, ודעת הרמ"א דבזמן הזה אפשר לעשות בכל בי"ד של שלשה אנשים.

קרובים - אפשר לכתוב הפרוזבול אף לפני דיינים שהם קרובים למלוה או ללוה, אולם יש להחמיר שלא יהיו הדיינים קרובים זה לזה דאז אינו נחשב כבי"ד, (בתומים נסתפק בזה, וסתימת הפוסקים הנ"ל, דאין כאן מעשה דין תורה, אלא מסירת חובותיו לבי"ד, עי' מנח"י ח"י סי' ק"מ, שבה"ל ח"ט סי' רפ"ח, קובץ מבה"ל בשם בעל שבה"ל)

מעיקר הדין מהני פרוזבול אף באמירה בעל פה לבי"ד (רמ"א סעי' ח') ולכן אם שכח לכתוב פרוזבול ונזכר בער"ה כשאינו יכול כבר לכתוב יכול למסור חובותיו בע"פ לג' אנשים.

ואם זקפן בעל החנות במלוה אזי משמט, וזקיפה היינו שקבע זמן לפרעון, מזמן זה ואילך משמט, וי"א דמיד כשבעל החנות סיכם את כל החשבון ביחד בפקס נחשב כזקפו במלוה ומשמט.

(רמ"א סעי' י"ד)

שכר של פועל אינו משמט, ואם עשהו מלוה הרי זה משמט (סעי' ט')

לוח שמסר למלוה טשע"ק על השבון החוב, נחשב החוב כגבוי ואינו משמט (שבה"ל ח"ט סי' רצ"א, דכיון דיכול להשתמש בו למוכרו או לתתו לאחר בשוה כסף).

חוב לגמ"ח אינו משמט. (שו"ע סי' כ"ח)

חובות הנשמטים (בלא פרזבול)

הפקדה בבנק נחשב כהלואה לבנק, וצריך פרזבול, ואם מפקיד בהיתר עיסקא (כתוכנית חסכון) שביעית משמטת את החצי הלואה, (ועדיין יש לדון בזמן הפרעון אחר השמיטה דאז שביעית אינה משמטת, אלא דמצד שני אם ברצונו הרי יכול להוציא את הכסף בתוך הזמן עפ"י תנאים מסוימים), ולכן עפ"י רוב יש לעשות פרזבול דכמעט שאין אדם שאין לו בעלי חובות הן ע"י הלואה הן ע"י הפקדה בבנק.

ערב שפרע חובו של הלוח, והלוח חייב מעתה לשלם לערב, שביעית משמטת חוב זה (סעי' ה')

המלוה את חבירו וזמן הפרעון לפני שמיטה לאחר שכתב פרזבול צריך לכתוב פרזבול נוסף עבור ההלואה השניה, ומצוי שמפקיד בבנק לאחר הפרזבול או בפועל או קבלן או בעל חנות שהשתלום נזקף לחוב לאחר כתיבת הפרזבול.

הלואות אוכלים או שאר חפצים כל שאינם מחזירים בעין אותם החפצים, נחשבים להלואה ושביעית משמטתם אז זמן הפרעון לפני שמיטה.

כ' הבן איש חי (פ' כי תבוא כ"י) דיש מתחסדין דלאחר שכתבו הפרזבול, מלויים סך מה לחבירו שלא יחול עליו הפרזבול כיון שהלוהו לאחר עשיית הפרזבול, ואז אחר זה כשחבירו ירצה לפרוע את חובו, יאמר לו "משמט אני" והוסיף שם וז"ל וכן הנהגתי מצוה זו פה עירנו בגדאד אשריהם ישראל אוהבי ה' ועושים אותם בשמחה, ע"כ טוב שתלוה האשה בערב ר"ה ככר או שתים לחבירתה ואחר ר"ה תאמר לה משמט אני.

שליח - אפשר למנות שליח לעשות פרזבול, ויכתבו בפרזבול שפלוני השליח בא לפנינו בשליחות פלוני המלוה.

פרזבול על גבי קרקע

אין כותבים פרזבול אלא אם יש ללוח קרקע ואפי' קרקע כל שהוא מהני, ואפי' יש לי רק עציץ נקוב המונח, על יתדות, (וכמה טעמים בראשונים או משום דלא תיקנו פרזבול, אלא במילתא דשכיחא, ולא שכיח להלות למי שאין לו קרקע, או משום דע"י הקרקע נחשב החוב כגבוי, דנחשב כמי שמסור קרקע לבי"ד דקרקע אינה נגזלת). ואף אם יש לו קרקע מושכרת או מושאלת מהני.

אם אין ללוח קרקע - אם יש קרקע לערב או יש ללוח בעל חוב שיש לו קרקע אזי אפשר לכתוב פרזבול, או יכול המלוה לזכות קרקע ללוח אפי' שלא בפניו, מיהו אם הלוח בפניו ואמר שאין ברצונו לזכות בקרקע אין מזכין לו בע"כ.

בחור ישיבה שאין לו קרקע משלו ויש לו חדר בישיבה ללינה וכדו' נחשב מן הדין כמי שיש לו קרקע שהמקום כמושאל לו, ומ"מ ראוי לבקש רשות מבעלי הישיבה. (קובץ מביה"ל בשם בעל שבה"ל שליט"א)

נשים

נשים - יש בהם ג"כ דין שמיטת כספים (מחמת הלאו פשיט דשייך בהם שהם מצוות ככל ל"ת שבתורה, ומחמת העשה של שמוט נחלקו הפוסקים דהוי מצות עשה שהז"ג, ויש סוברים דמצות עשה שיש עמה לאו נשים חייבות) ולמעשה אשה צריכה לעשות פרזבול ואם הבעל עושה פרזבול מהני גם להלואת האשה דהכל שייך להבעל, (חוץ אם הלוח ממין שאין לבעל זכות בו)

חובות שאין שביעית משמטת (וא"צ להם פרזבול)

הלואה שזמן התשלום חל לאחר שנת השמיטה, ורק הלואה שזמן הפרעון חל לפני סוף שנת השמיטה משמטת.

חוב בחנות [שקונים בהקפה] אין משמט, כיון שבעל החנות מקיף לזמן מרובה ונחשב כקובע זמן לאחר שביעית.

יוסי כי תבוא
שנת תשס"ה
לפ"ק

מגבת השנתית
קרית יואל
יע"א

התודה והברכה

בעבור עלינו המגבית השנתית לטובת כוללנו הק' בהצלחה גדולה למועלה מן המשוער בס"ד הננו בזה להביע רגשי תודה וברכה בשם קרוב למאה רבני ולומדי כוללנו הק' בארה"ק

בראשונה שיר הלל ושבחה, ברגשי הודאה והערכה, קדם ידידינו הרבני הנגיד הנכבד, עושה ומעשה צדקה וחסד, האדם הנעלה והיקר באנשים, לבו הטוב ער וחם לכל דבר שבקדשים, לטובת כוללנו הק' מושליך עצמו מנגד, ולא ישבות למענינו בכל עת תמיד, מוה"ר ברוך שמעון משה קעפעטש הי"ו
חבר הנהלת מוסדותינו הק' בקרית יואל יע"א

על אשר פתח ביתו לדיווחה להיות אכסניא של תורה
לפורינו הגה"צ ראש ישיבת פהרי"ט שליט"א
בעת שהותו שם לפען הפגבית השנתית של כוללנו הק'

ברכה מיוחדת ומרובה, בכל לשון של חיבה, קדם העסקנים החשובים שיחיו שעזרו וסייעו בעריכת המגבית עצהיו"ט מוה"ר ר' יהושע טעלער הי"ו מוה"ר זלמן לייב סופר הי"ו גבאי נאמן דקהל יטב לב חבר הנהלת כוללנו הק' בארה"ב מוה"ר יחזקאל בראך הי"ו הר"ר יצחק זאב שווארץ הי"ו אחרון חביב הר"ר איתמר טובי' שווארץ הי"ו גבאי ביהמ"ד אבני צדק אלקא דמאיר יענס להתברך בכל מיילי דמיטב ובכתיבה וחתימה טובה

ומכאן הקריאה יוצאת לציבור אנשי יידיים וחסידים
כי כל מי שעדיין לא השתתף
בהחזקת כוללנו בצדקת רבי מאיר בעל הנס
יואיל בטוב לבבו לשלוח את תרומתו אל האדרעס
של הגה"צ נשיא כוללנו שליט"א
4915 15th Ave.

בברכת התורה
הנהלת הכולל בארה"ב
הנהלת הכולל בארה"ק

תולדותיהם של צדיקים ומעשיהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא הצדיק

הגה"ק רבי שלום בן הגה"ק רבי אלעזר רוקח זי"ע מבעלזא
יומא דהילולא כ"ז אלול (תרט"ו)

שתיפול עליהם אימה ופחד מפני אותו צדיק, אח"כ שאל אותם: כמה שנים הוליכו לפניכם את צורת מורי חמי מ"ה שלום מבעלז ז"ל, השיבו לו: "חמשים שנה ויותר", והמשיך לשאול: "כמה שנים מאז שנבראתם", אמרו לו: "ארבעים שנה", שאל אותם: "הכיצד אתם שקיימים רק ארבעים שנה יודעים שהכריזו על מורי לפני יותר מחמשים שנה, וכל שנותיו של מורי חמי היו שבעים שנה בערך בלבד", השיבו לו: "מיד כשנבראנו הודיעו לנו שצדיק זה מכריזים עליו כבר עשר שנים שיש לירוא מפניו כי כבר שנים שצורתו ידועה למעלה, וכן כבר עשר שנים שגם צורתך ידועה למעלה, וחמיק היה צדיק ורבי מבטן ומלידה".

וסיפר הגה"ק מהר"ד מבעלזא זי"ע שכהיה זקינו ז"ל ילד ושכב בעריסה, היתה עת מלחמה בין שתי ארצות כששכב בצד ימין ניצחה הארץ האחת, וכששכב בצד שמאל ניצחה הארץ השניה, ורצה מהר"ש שהמלך הראשון ניצח ולכן היה מרבה לשכב על צד ימין למרות שכאב לו לשכב על צד אחד, אעפ"כ התאמץ ושכב בצד ימין ולא שת לבו לכאבים.

לימים בעת שהיה רבי ומנהיג לחסידים נסע על שב"ק בעיר הסמוכה לבעלזא, והגבאי ר' אלימלך סידר את השולחנות באופן אחר ממה שצוה לו רבו, נענה השר שלום ואמר: דכד הוינא טליא כבן ד' או ה' הייתי בבראד עיר מולדתי והלכתי עם אחותי לדודתי וכיבדה אותי בדגים קטנים ובשעת אכילת הדגים נודע לי שורש נשמתו ולשם מה באתי לעולם, והנה אני אומר לעשות השולחן באופן פלוני ור' אלימלך עשה כרצונו.

במעללי יתכבד נער

בילדותו למד וחונך על ברכי אביו הצדיק רבי אלעזר אשר השגיח עליו שיתמיד בלימודו ולא יבטל ח"ו אפילו שעה אחת מזמנו לריק, וידוע העובדא שפע"א ביקש הנער רשות מאביו ללכת לביהמ"ד היה זה באחד מלילות חנוכה, ואביו סירב לו בחשבו פן יסחף במעגל המשחקים בקוויטלעך כפי שנהוג היה בין הנערים לבלות את ימי חנוכה אבל הנער הפציר באביו מאוד ובלית ברירה הרשה לו אביו ופקד עליו, שאחרי השעה יחזור הביתה ברם בשמים היה חשוב מאוד לימודו של הנער ונעשה לו נס מעין נס חנוכה וזלק הנר הקטן כל הלילה והנער חזר רק בבוקר, אביו שבטוח היה שבילה את הלילה במשחק עם הנערים הפלא בו את מכותיו והילד ספג את המכות ולא

ואלה תולדות

הגה"ק רבי שלום הנקרא ה"שר שלום" מבעלזא זי"ע נולד בשנת תקמ"ג בעיר בראד לאביו הרה"ג אלעזר רוקח (שהיה מגזע הגאון רבי אלעזר רוקח אב"ד אמסטאדאם שמשפחתו היה מרבנים בעלי תריסין דורי דורות) רבי אלעזר היה תלמיד מובהק של הגה"ק רבי חיים צאנזער מגדולי חכמי הקלויז דק"ק בראד, מסופר שרבי אלעזר בכה מאוד בשעת פטירת רבו הגה"ק רבי חיים צאנזער ביום ו' שבט תקמ"ג, ובלילה נתגלה אליו רבו בחלום ואמר לו שלא יבכה יותר, כי תיכף יבוא אליו, ואז נולד לו הבן הלא הוא הרה"ק מהר"ש מבעלזא, ואכן אמרו עליו אנשי דורו שהיתה לו נשמת הגה"ק רבי חיים צאנזער.

אמו הצדקנית מרת רבקה העניא היתה בת הגאון המקובל רבי יהודה זונדל רמ"ז שהיה אף הוא מגדולי חכמי הקלויז בבראד, יסופר שהרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלאטשוב זי"ע היה פעם בעיר בראד והתאכסן אצל הצדיק ר' יהודה זונדל רמ"ז שהיה מכבד מאוד את הרה"ק מזלאטשוב, לפני נסיעתו בירך אותו והבטיחו שיהיה לו בן שיאיר בכל העולם, כעבור זמן מה שמעה בתם הילדה רבקה העני' את שיחת ההורים המדברים בינם לבין עצמם שזה פלא שהרי כבר זקנים ואיך תקוים ברכתו, נענה הילדה ואמרה: "הוא התכוון אלי ולא אליכם".

בנוסח אחר מסופר העובדא כי פע"א ישב ר' יהודה זונדל בסעודת מצוה בחברת חכמי הקלויז ואמר להם ראיתי בחלומי שעתיד להוליד לי בן אשר יאיר לכל העולם בתורתו וצדקתו, ולא הבנתי פשר הדברים הלא אני זקן בא בימים, ובאותה מעמד עמד בתי מרת רבקה העניא ואמרה יאה רעוא כי הילד יצא מחלצי וענו כל החבורה ואמרו אמן, ואכן באותה שנה ילדה את הרה"ק השר שלום זי"ע.

קדוש מרחם אמן

בהעתק כתב יד הגה"ק ר' חנוך העניך מאלעסק בעל לב שמח זי"ע כותב שדיבר פעם עם שלשה מלאכי חבלה ושאל אותם: מנין אתם יודעים על הצדיקים שבעולם הזה, והשיבו לו: שכשצדיק משלים בעולם הזה את צורתו הרוחנית הנקראת "צלם אלוקים" וזאת ע"י עבודתו לה' וצדקתו ע"י מעשים טובים, לוקחים את צורתו ומעמידים אותה בכל העולמות, ומכריזים לפניו "הבו יקר לדיוקנא דמלכא" וכן "ככה ייעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו" ואפילו בגיהנום מוליכין צורתו ומזהירין כל מלאכי החבלה

חותנו ובראותו שחתנו שוכב על מיטתו העיר אותו ואמר אליו תקום משנתך עד מתי תישן.

לימים התעוררה בו רשפי אש חשק לנסוע להרה"ק מלובלין כדי לקבל תורה מפיו, אבל רבו לא רצה שיעזוב אותו כי מאוד רצה בו שיהי' תלמידו ואמר לו שאם יסע יקח ממנו כל מה שלמדו, והוא מגודל תשוקתו לנסוע לא השיגח לאזהרת רבו ונסע להרה"ק החוזה ז"ע, וכשחזר לביתו עבר דרך בית רבו ועמד אצל החלון ויהי בראותו רבו אמר לאשתו הרבנית בואו וראי תלמידי ר' שלום איך קרן אור פניו ואור התורה נגה על ראשו.

כמו"כ נסע הרבה להמגידי הק' מקאזניץ ז"ע, ולהיהודי הק' מפרשיסחא, גם הי' מסתופף בצל הרה"ק השרף מסטרעליסק, ובצל הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא כפי שיתואר הכל באריכות בהמשך דברינו.

ושנא את הרבנות

ימי הזוהר הראשונים של השר שלום היה אותם ימים בהם היה סמוך על שולחן חותנו ועסק בתורה ובעבודה בדחילו ורחימו, אולם כאשר הגיעה השעה שנאלץ לעזוב את בית חמיו ולא להיות סמוך על שולחנו יותר האיץ בו חותנו שיקבל עליו משרת רבנות, השר שלום לא הסכים וניסה מזלו במסחר והיות שהיה לו כסף מהנדן רצה ליקח שותף שהשותף יעסוק במסחר והוא יוכל ללמוד בהרחבת הדעת, וכך הוה שמצא אברך שהיה מוכן להשותפות אבל רצה קודם לקבל ברכת קדשו של רבו הרה"ק מלובלין, ונסעו ללובלין, ובראשונה נכנס השר שלום לשאול את עצת רבו מענין השותפות, והסכים עמו רבו להשותפות וברכו לשלום, ואח"כ נכנס שותפו ולא הסכים עמו הרה"ק מלובלין, כשפגשו שניהם זה את זה וכל אחד סיפר תשובת רבם הי' פלא בעיניהם וישבו שמה איזה שבועות, כשרצו לנסוע משם נכנסו עוד פעם כנ"ל והתשובה היתה כנ"ל, ויהי לפלא, ובאותו פעם בא ללובלין הרה"ק היהודי הק' מפרשיסחא וסיפרו לפניו את כל המאורע, אמר להם שיעסקו בהשותפות אף שהשותף היה מגמגם קצת שמע עצת היהודי הק' ונסעו לביתם, והתחיל לעסוק במו"מ אך לא הצליח והפסיד את כל הכסף, ונסעו ללובלין והמתינו לבואו של הרה"ק מפרשיסחא וסיפרו לו את כל מה שאירע להם, אמר להם פרוש אני אומר לכם דברי רבינו, כי הרבי ראה שיפסידו הכסף לזאת אמר להשני שלא יעשה המסחר, אבל להרה"ק מבעלזא ציוה לעסוק שידע שכאשר יפסיד הכסף יוכרח לקבל על עצמו עול הרבנות ואשר זה לטובתו ולטובת הכלל ישראל שהדור צריך אותו, וכל זמן שיהיה לו מעות לא יקבל עליו עול הרבנות, הלכך אמרתי לעשות השותפות אפי' שידעתי שתפסידו כסף הי' מוטב בעיני שיפסיד השותף כמה מאות זהובים כי צורך הרבים וצורך הכלל דוחה הכל, ואכן אחרי זמן מה התחיל להרגיש את כובד הריחיים על צווארו ולא היתה לפניו ברירה אלא לעשות את רצון חותנו והסכים לקבל עליו את משרת הרבנות.

הגיב, הרה"ק מהר"ש כשסיפר זאת הבהיר שאביו לא החזיק אותו כשקרן ואסיהה אומר לו שלמד היה מאמין לו רק לא רצה להשתמש בכתרה של תורה.

האי"ש מקדש

אביו רבי אלעזר לא זכה לראות את בן טיפוחיו מהר"ש בשיא גאוונו ונפטר בדמי ימיו בעיר ווארשא בשנת ה'ל"ב לחייו, אחרי פטירת אביו נלקח לבית דודו אחי אמו הרה"צ מו"ה ישכר בער רמ"ז אבד"ק סקאהל ועל ברכיו של דודו זה נתגדל ונתחנך עד היותו לאיש, ואז נתן לו דודו לאשה את בתו הצדיקת מלכה, ומסופר דכשהגיעה לפרקה דובר בה נכבדות והציעו בשבילה שני שידוכים, אחד מאן דהוא מבני העיר, והשני הלא הוא בן אחותו הרה"ק מהר"ש, הריץ ר' ישכר בער מכתב אל הרה"ק החוזה מלובלין ושאלו במי לבחור והשיב לו החוזה: "השני נוח לי הראשון קשה הימנו, ככה הראו לי מן השמים", והיא היתה לו עזר מקודש כידוע מה שאמר הרה"ק ר' מאיר מפרעמישלאן ז"ע עה"פ "ומלכי צדק מלך שלם" שמפני שמלכה היא צדיקת יכול שלום להיות מלך, ומסופר שהיתה נעורה אלף לילות שאחזה הנר לבעלה הק' כדי שיוכל לעסוק בתורה לאורה.

אחרי נישואיו היה סמוך על שולחן חותנו, והיה שוקד על דלתי התורה יומם ולילה, יסופר שבשנות נעוריו היה דרכו לעלות עשן ופע"א ראה לאחד שמכין את המקטרת שיוכל לעלות עשן, ובתוך זמן זה למד הוא דף אחד גמ', אמר אם הכלי הזאת יוכל לבטל ממנו דף גמ' לא יבוא עוד בפ', ומאז והלאה הפסיק לעלות עשן, בשנות נעוריו למד עם עוד שני חברים בחברותא וגילו לו מן השמים כי אם אדם לומד אלף לילות אז יכול להגיע לגילו אליהו, וגמרו בליבם ללמוד אלף לילות, ואחרי כמה מאות לילות נפרד אחד מהחברים והחבר השני נפרד אחר שמונה מאות לילות כי כשל כח הסבל ולא יכלו עמוד, ורק הוא נשאר לבד ובלילה הראשונה של האלף היה רוח גדולה וחזקה ושבר את חלונות בית המדרש וכבה הנרות, ומרוב פחד רצה לילך לביתו אך הרוח עצר בעדו והלך לארון הקודש ופתחו והתחיל לבכות ולהתחנן לפני ה' עד אשר קמה הסערה לדממה, ונתגלה אליו זקן אחד ולמד אתו, אח"כ רצה לקבל על עצמו אלף תעניתים וכשהיה אצל רבו הק' מלובלין ז"ע נתן לו שירים ואמר לו בזה"ל: "פאסטן איז נישט פאר דיר".

בצל רבנותו

מקודם היה תלמיד הרה"ק רבי שלמה לוצקער ז"ע בעמח"ס "דברת שלמה" המגיד מסקאהל שהיה תלמיד של המגיד הק' ממעזריטש ז"ע, שם היה שוקד על דלתי התורה והיה משים לילות כימים, ומסופר כי בכל לילה עשה עצמו כאילו הולך לישון ונכנס לחדרו ואח"כ הורידו אותו דרך החלון והוא הלך לבית מדרשו של רבו ר' שלמה הנ"ל ולמד שם כל הלילה, ואח"כ לפני עלות השחר שב לביתו ושכב על מיטתו לישון מעט וכמעט שלא ישן קם

על כס הרבנות

אנה ואנה ואח"כ בירכו ברפואה שלימה וציוהו גם לנסוע ללבוב אל הרופא הגדול שם וכך עשה, וכשהיה אצל הרופא בלבוב אחרי שבדק אותו אמר לו הרופא שאינו רואה את המחלה עליה הוא מדבר, ותוך כך שאלו הרופא באיזה מקום היה לפני שבא אליו, ענה לו שהיה בבעלזא אז אמר לו הרופא כבר ידעתי דרכו של הצדיק מבעלזא שמרפא את המחלה ואח"כ שולח אליו.

פע"א בא אליו חולה אחד ושמו שמעון ומחלתו היתה מחלת הריאה ר"ל והרופאים אמרו נואש, והרה"ק בקראו את הפתקא אמר בזה"ל: הלא שמך שמעון ור' שמעון סובר דניקבה הריאה אינה טריפה עד שתניקב לבית הסמפונות, והריאה שלך עוד לא ניקבה לבית הסמפונות, ולכן עדיין אינה טריפה כי הדרא בריא וכן הוה שהאיש חזר לבריאותו כאחד האדם.

הסתלקותו לחיי העוה"ב

בסוף ימיו הי' סגי נהור ל"ע והי' לו עגמת נפש מרובה והתעצב על לבו, ורצו לרפאותו שלח לו הרה"ק ר' יצחק מנעשכ"ז ז"ע שלא ישתדל לרפאות א"ע, ולאחר זמן סיפר הרה"ק מנעשכ"ז שאחד מן הצדיקים שישב בסנהדרין של מעלה נתעלה למקום עליון מאוד והיה צריך אחר למלאות מקומו, ורצו למעלה שיסתלק הרה"ק מבעלזא מן העולם, וימלא מקומו, ומחמת שידעתי שהעולם צריך לו לכן פעלתי בתפילתי שינטלו מאור עיניו ויהיה כאילו נפטר.

בחודש אלול שנת תרט"ו נחלה ל"ע וציוה השר שלום לשלוח טעלעגראמע להרה"ק בעל דברי חיים מצאנז ז"ע שיבקש עליו רחמים והיה שם סוחר אחד שהי' לו קשרי מסחר עם הגביר החסיד ר' יוסף שיף מטארנא וידע שר' יוסף יסע לראש השנה לצאנז כדרכו תמיד ועל כן שלח את הטעלעגראמע לטארנא לר' יוסף, בערב ראש השנה בבוקר בא ר' יוסף לצאנז ותיכף נכנס להרה"ק מצאנז וסיפר לו ממחלת השר שלום מבעלזא ומהטעלעגראמע שקיבל, ולא השיב לו הד"ח דבר, בצהרים הזכירו עוד הפעם על כך, ושוב לא קיבל כל תשובה, וכן היה גם בפעם השלישית, ר' יוסף תמה מאוד איך לא שת הד"ח לבו לזה שהרה"ק מבעלזא צריך לרפואה, אח"כ אמר לו הד"ח בא ואספר לך מעשה שהיה: להרה"ק ר' אלימלך מליזענסק ז"ע היה אליהו הנביא נגלה תמיד בכל לילה הראשון של ראש השנה והיה מגלה לו מהנעשה בשמים, בליל ר"ה של שנת תקל"ג נגלה לו אליהו כדרכו, ואמר לו שעל שלש תפילות של גדולי הצדיקים עומד היום העולם, ופרט לו את שמותיהם, ותמה מאוד ר' אלימלך שלא חשב לו גם את תפילת רבו המובהק המגיד הק' ממעזריטש ז"ע אך אח"כ נתיישב לו הדבר כי בשנה זו בי"ט כסלו עלתה נשמתו השמימה, וממעשה זה הבין ר' יוסף שאין לתמוה על הד"ח על שאינו שם לב למחלת השר שלום מבעלזא, ואמנם אחרי כן נתברר שעוד ביום כ"ז אלול נסתלק השר שלום ובעת שהזכיר אותו לפני הד"ח כבר היה אחרי פטירתו.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

בשנת תקע"ז לפ"ק נתמנה לרב בעיר בעלזא, ועל אופן התמנותו לרבנות בעלזא מסופר כך: בבעלזא התגורר גאון וקדוש אחד ושמו רבי אהרן קאצנלנבויוגן, שהיה מכונה בפי כל בשם רבי אהרן משיח, לפי שהיה צדיק גדול ואמר עליו שראוי הוא להיות מלך המשיח, רצו בני העיר למנותו לרב, אבל הוא לא רצה ליהנות מכתרה של תורה, נסעו אנשי העיר בעלזא ללובלין אל החוזה לשאול בעצתו את מי למנות לרב בעירם, יעץ להם נחוזה למנות את השר שלום, אנשי בעלזא שמעו לעצתו והתחילו לאסוף חתימות עבור מינויו של השר שלום לרב, כשנכנסו אל הגאון רבי אהרן משיח לקבל את חתימתו התערבה זוגתו הרבנית ואמרה לו: "למה לך להיות נכנע לאברך הצעיר והיה אתה רב בבעלזא, שמע רבי אהרן בקול אשתו ולא חתם, והוא בעצמו נתקבל לרב בבעלזא, כאשר שמע החוזה את הדבר אמר לחסידיו: "חז"ל אומרים כי אהרן היה רודף שלום וכאן אנו רואים להיפוך שלום רדף את אהרן", רבי אהרן משיח לא האריך ימים על כסא הרבנות בבעלזא ונפטר בר"ה שנת תקע"ז ואז נתקבל השר שלום לרב בבעלזא והוא אברך צעיר לימים כבן שלושים וארבע שנים, ושימש שם ברבנות עד סוף ימיו במשך קרוב לארבעים שנה.

עם עלותו על כס הרבנות בבעלזא הפכה העיר למרכז גדול לחסידות וחסידים למאות ולאלפים החלו נוהרים לבעלזא לשבתות ולמועדים וגם בכל ימות השנה נהרו חסידים לשם כדי להסתופף בצילו של הצדיק מכאן יצאה החסידות לכל תפוצות הגולה.

כשנבחר השר שלום לרב בבעלזא היה בה הרבה מתנגדים ובשבת הראשונה לא הסכימו שיתפלל בנוסח ספרד ואחרי הוויכוחים הגיעו לידי פשרה והשר שלום הסכים להכניס בנוסח תפילתו מנוסח אשכנז, והמתנגדים הסכימו גם הם להתפלל בנוסח ספרד ומאז נשאר בנוסח התפילה בבעלזא הרבה קטעים מנוסח אשכנז.

בבואו לבעלזא התחיל לבנות ביה"כ' חדש, והוא בעצמו עסק בבנינו בידיו, פע"א בא אחיו הרה"ק ר' לייבוש וראה את אחיו עומד בעצמו בחומר ובלבנים והורע בעיניו שזה אינו לפי כבודו והוכיחו על זה סיפר לו הרה"ק מבעלזא כל הסיפור (המובא לעיל) מהאלף לילות ושבלילה האחרונה למד אתו אליהו הנביא הלכות ביה"כ' וגילה לו דברים נפלאים בזה, ואיך אמסור המלאכה הק' זו ביד אחר האמינה לי אחי יקירי כי אם היה לאל ידי הייתי בונה בעצמי מן המסד ועד הטפחות, רק הקב"ה יודע כי כשל כוחי אך מה שבכוחי לעשות הנני עושה.

פועל ישועות

כאמור לעיל היה השר שלום מרפא חולים ע"י שהיה ממשמש בידיו הק' במקום המכה ומן הראוי לציין מה שמובא בספר אמרי יוסף בהקדמה שסיפר לו הרה"ח הר"י שר"ב שהיתה לו מכה קשה רח"ל והיה אצל השר שלום, והניח הרה"ק את ידו הטהורה על מקום הכאב והוליקה

צדקת רבי מאיד בעל הנס

כולל עצי היים

ב"ב

ארץ הקודש תובב"א

אלקא דמאיד עננו

וה' ברך את אברה"ם

ברגשי הודאה והערכה, נשגר בזה כוס של ברכה, בברכת מז"ט בשיר ושבחה, קדם ידידינו היקר והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה, עושה ומעשה צדקה וחסד, מסור בלו"נ לטובת כוללינו בכל עת תמיד, שלמ"ה שמו ושלימה משנתו, בפ"י ישרים תהילתו

הר"ר אברהם שלמה האפפער הי"ו

גבאי קודש של כוללינו הק' בבארא-פארק יע"א

לרגל השמחה הגדולה שבביתו
קול רינה וישועה על שפתו
בהולדת בנו ני"ו למזל טוב

ויתן לך את ברכת אברה"ם שזכות מעשיכך הכבירים לטובת כוללינו הק' במסירות נאמנים, תעמוד לך לראות דורות ישרים ונאמנים, ותזכה לגדלו ולחנכו על מבועי התורה, מתוך רב שמחה ואורה, ושובע שמחות בביתך יהי' שורה.

המברכים ביקרא דאורייתא

הנהלת הכולל

אור מופלא

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים,
בעניני גדלות רשב"י נאמרים

יש לפרש הכתוב תערך לפני שלחן נגד צררי, צררי הוא מלשון צרור המדינים והכיתם אותו (פ"ר פנחס) וגם מלשון צרור ביהוד באחדות הנעשה ע"י שמתאחדים יחד, וזהו בחינתו של רבי שמעון שמרומז בכתוב כי שלח"ן ער"ך הוא מספר רב"י שמעון, ורבי שמעון שחבריו שנאו זה לזה וע"כ הגיעו לבחינת צרור המדינים וכו' אמנם רשב"י שנקט לשון השני של צרור, בחינת האחדות, כמו שמרמז בשמו כמאה"ב כי שמע ה' כי שנואה אנכי תקרא שמו שמעון, וכן במה שאמרו הנה משה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד, מרומז שמו של רשב"י כי הנה"ה מ"ה טו"ב ומ"ה נע"ם עולה למספר ל"ג עמר, יום החג של הרשב"י, **"יובה רמזתי למה שמתקבצים בהיכלא דרשב"י על שבתות השנה שכן מרומז בהדיא".** (צבי לצדיק)

תורתו מגן לנו

ר' שמעון בן יוחאי אמר חס ושלום שתשכח תורה מישראל שנאמר כי לא תשכח מפי זרעו וכו' מבואר בספרים הרמז בזה כי לא תשכח מפי זרעו סופי תיבות יוחאי, מאשר כי הוא משרש נשמתו של משה רבינו ע"ה רעיא מהימנא וזכותו עומד לנו להיות לעזר לכל הבאים לטהר אשר בשם חסיד יקרא לזכך נשמתו ע"י לימוד הוזהר הקדוש, ומבואר בזה"ק בזכות ספרא דא יפקון מן גלותא וזה הרמז בראשי תיבות רגלי חסידיו ישמור בגימטריא זוהר, כי הוא השמירה מעולה בכל הענינים לזכך נשמתם וזכותו עודנו עומד עמנו תמיד בבחינת צדיק יסוד עולם. (תפארת שלמה)

בראשית, ראשי תיבות איזר תורת רבי שמעון בן יוחאי, הוא אשר שלחו אלקים למחיה להאיר עיני ישראל באור תורתו. (אגרא דכלה)

מבשרי אחזה אלוה, מבשר"י ר"ת מתורת רשב"י, אחזה אלוה. (בית אהרן)

ועל קבר רבי שמעון בר יוחאי לומדים הוזה"ק באימה וביראה ובדביקות גדולה, כי כמה נסים יארעו שם, וצריכים ללמוד הוזה"ק באימה וביראה, ואח"כ לשמות הלב בשמחה רוחנית, ולא שום אבילות ועצבות, כי לא באלה חפץ רשב"י, והוא בדוק ומנוסה, ואח"כ נודדים נדרים ונדבות ומתפללים תפילה... שוב אודיעכם, כי היום יום א' הייתי במערת צדיקים וכו' ורשב"י ור"א בנו ושם למדתי הוזהר... (מכתב מהש"ה הקדוש)

אם לומד על ציון הרשב"י עם חבר, אז משפיעין החכמות ורוזין זה לזה ומבטלין הקליפה. (מהרצ"א מדינוב) לימוד ספר הוזהר מרומם על כל לימוד, כשגם לא ידע מאי קאמר, והוא תיקון גדול לנשמה. (עבודת הקודש) כשלומד בגמרא אמר רבי שמעון, תיבת שמעון הוא חיות התנא, וכן שם כל האדם הוא חיות שלו, ושם הו"יה הוא מחיה ומקשר החיות עם המוחין, והדין שאמר הוא השכל שלו דהיינו המוחין, נמצא כשלומד בדחילו ורחימו הוא מקשר עצמו ברבי שמעון ולומד אצלו. (ליקוטי אמרים)

הנה רבי שמעון בן יוחאי קראוהו בצינא קדישא כי על ידו נתגלו באיתגליא סודות התורה הוא סוד האור כי טוב הגנוז בתורה. (בני יששכר)

ועל פי זה יובן מה שכתוב בזה"ק הקדוש כד הוה רבי שמעון בר יוחאי הוה מקוים בו וארובות השמים נפתחו, ולכאורה הא זה קללה שמוה היה מבול על הארץ, אך דהאמת הוא דבמבול כתיב ויהי הגשם על הארץ, ופרש"י ז"ל כשידרו הגשמים ירדן אם ישובו יהיו גשמי ברכה, והם לא הטיבו דרכם ויהי המבול על הארץ שנהפך הגשמי ברכה למבול חלילה, כי המקבלים הפכו אותו לרעה, לכן בימי רבי שמעון בר יוחאי ע"ה שהיה מגין על דורו והיו צדיקים הרבה בתוך הדור ההוא, היה הפסוק הנ"ל בדורו לברכה, וארובות השמים נפתחו וירד שפע ורחמים באור תורתו של רבי שמעון בר יוחאי ע"ה וחבריו, והארץ האירה מכבודם לעולמי עולמים, וכד רבי שמעון בר יוחאי מית,

ימליץ טוב בעדינו

תניא ר' שמעון אומר מפני מה אמרה תורה כי יקח איש אשה ולא כתב כי תלקח אשה לאיש מפני שדרכו של איש לחזור על אשה ואין דרכה של אשה לחזור על איש (קידושין ב:). ידוע כי הקב"ה נקרא איש ככתוב ה' "איש" מלחמה, ובני ישראל בחי' אשה, ובמדרש איתא דקוב"ה מחולק עם בני ישראל כי השי"ת אומר שובו אלי ואשובה אליכם, ובני ישראל אומרים השיבנו ה' אליך ונשובה, וע"ז בא אדונינו ר' שמעון בר יוחאי להמליץ טוב לישראל שדרכו של איש לחזור על אשה ולא דרכה של אשה לחזור על איש, ע"כ צריך הקב"ה להתחיל תחילה ולקיים השיבנו ה' אליך ואח"כ נקיים ונשובה. (אמירה יפה)

יש להמליץ בדרך רמו רשב"י ראשי תיבות יושפע

ש'פע ר'ב ב'כל העולמות, ש'ע"י זכותו הגדול נשפע כל ההשפעות טובות, גם בזכותו של רשב"י נמשך רפואה, ורמו לזה כי תיבת "ורפאתיו" עולה "שמעון בר יוחאי". (הרה"ק מבארנוב ז"ע)

כי מלך ריפא נ'אמן ורחום ר"ת מרון כלומר בזכות הצדיק במירון שולח השי"ת רפואה לחולי עמו ישראל. (מכתב מהגה"ק רבי שלמה זלמן עהרנרייך משמלוי זצ"ל)

וזאת היה בכוחו של ר' שמעון בן יוחאי להעלות כל הגבורות לשרשן ולהמשיך חסדים מגולים על כנסת ישראל.. ור' שמעון בן יוחאי היה תמיד מזהיר לחברייה דיליה על האחדות והי' מעלה הגבורות לשרשן על ידי

תשובה והגבורות מודים להחסדים שיתגלו על כנסת ישראל.. ובימי ר' שמעון בן יוחאי לא נראה הקשת שלא נצרכו בימיו לזכות אבות שהוא היה מעלה הגבורות לשרשן בהמתקה גדולה. (מאור ושמש)

בהליכתו על קבורת הצדיק והקדוש יכול לבוא לידי בושה גדולה וביטול במציאות ממש שמתבושש מאוד בכל מעשיו ומחשבותיו אשר עשה וחשב עד היום. (צמח צדק)

אפילו הפסוק ויסכרו מעינות תחום רבה שהיא טובה נהפך זה על תורת רבי שמעון בר יוחאי ע"ה שנסתם מעיינות החכמה, ולחכם יספיק הקיצור, לכן כל מוצא ה' הוא טוב וחסד. (דגל מחנה אפרים)

אך אותן הצדיקים שהיו בעלי רוה"ק כגון רשב"י וחביריו הן במדרגה שלמעלה מן הזמן כו', ובדורות האחרונים כשולמדים דברי שום תנא וחכם מדברי הקדמונים שהדבר ההוא הוא חיות ומוחיץ שלו לתוך הדיבורים נקרא אתדבקות רוחא ברוחא ולכך מחיה אותו שמכניס החיות בהדברים שלכך אמרו שפתותיו דובבות בקבר שאפשר לומר זה בחינת השתטחות על קברי צדיקים כי בדבורי הצדיק שם הוא קבור וטמון החיות שלו כאמרו וזה הלומד בהכנסו עם החיות ומוחיץ של הצדיק

שטמן בדבריו נקרא אתדבקות רוחא ברוחא ושפתותיו דובבות בקבר. (מאור עינים)

היא מאירת עינינו

שתולים בבית ה' בחצרות אלוקינו יפריחו, שתולים ב'בית ה' ר"ת ש'מעון ב'ן יוחאי, דמבקשים אנחנו מהבורא ית"ש דאורות הקדושים של רשב"י וחבריו ה"שתולים בבית ה" בעולם העליון בחצרות אלוקינו לאותן העומדים מרחוק מבית ה' שהם כמו החצר שהוא לפני הבית, "יפריחו". (דברי יחזקאל)

במירון אמר: זיי זאלן שכל האבן און יעדער זאל טאן פאר זיך, מירון איז א ארט פאר אלע. עוד אמר כשחזר ממירון: נאכן צוריק קומען פון מירון האט מען שוין נישט וואס צו רעדן און בעטן און אויב איינעם פעלט נאך עפעס איז דאס א סימן אז ער איז אין מירון נישט געווען.

מי שיש לו אמונה בגדולת הקדושה של רשב"י יש לו חיזוק ע"י רשב"י, וכשם שהשי"ת הוא ה' לכל כך רשב"י לכל ואפילו לפחותים. (בית אהרן) נתאמת לנו מאנשי אמת אשר השמחה על ציון הרשב"י היא שלא בדרך הטבע, דכתיב (משל י"ג ט) אור צדיקים ישמח. (בני יששכר)

והנה זה ארבעים שנה זכיתי להיות עם כ"ק מרון אאמו"ר שליט"א במירון (ונסע אז בשנת תשכ"ג לפ"ק בוקר מעיר צפת להשתטח על ציונו הקדוש), והיה לנו סיפוק רוחני בהיותנו שמה, ומני אז השתוקק כ"ק מרון אאמו"ר שליט"א ודיבר בכל פעם בצפיה רבה מוגדל השמחה באתריה דמור שאינו מובן לבני חו"ל, מה שנגרש שם שתי בחינות, וכמו שגרמו ברבי שמעון הכתוב (תהלים צב יד) שתולים בבית י בחצרות אלקינו יפריחו, ראשי תיבות שמעון בן יוחאי, כמבואר בדברי יחזקאל (ל"ג בעומר), דהיינו בחינת בתי גואי המשל ופחד עמו בבית ה' מבפנים על הציון, שם מתאספין מרי נפש ונשברי לב שופכים לבם כמים בדמעות שלישי לפני ה', ומחכים לישועה בזכותיה דהאי תנא קדישא, וגם בחינת בתי בראי עוז וחדוה במקומו, בחצרות אלקינו מבחוץ שמחה וחדוה עילאה בהתרוממות הנפש, והיא שמחה של מצוה שלא בדרך הטבע.

(כ"ק מרון רבינו הגה"ק שליט"א ל"ג בעומר תשס"ג לפ"ק)

דברות קודש

מאת כ"ק מרן רביה"ק בעל ברך משה זי"ע
ל"ג בעומר תשנ"ד לפ"ק

ובאמת דבר תמי' הוא למה זכה אותו צדיק וקדוש אלקי שביומא דהילולא דיליה מתקבצים והולכים אלפים ורבות ישראל להשתטח אצל ציונו הקדוש ואף שאר בני אדם אשר אינם אווזים והולכים בדרך הישרה כאשר לנו למרשה והתחברו אל רשעי הדור, גם הם מתקבצים והולכים להשתטח על ציונו הקדוש של אותו צדיק התנא אלקי רבן שמעון בר יוחאי, ויתמה האדם וכי לאורו הם צריכים, ובאמת מאי נשתנה הדבר כאן.

והענין יבואר עפי"ד האוה"ח הק' (פר' חוקת) בפסוק זאת חוקת התורה, הנה אחו"ל (כ"מ קיד): ישראל מטמאים באהן ואין אוה"ע מטמאין באוהל, וטעם הדבר עפי" משל לשני כלים אחת מלאה דבש ואחת מלאה זבל, שפינו אותם והוציאום לחוץ, אותה שהיתה מלאה דבש מתקבצים לה כל הזובבים והרמשים, ואותה שהיתה מלאה זבל הגם שיכנסו לה קצת מהרמשים לא ישה לשל דבש, כמו כן האדם מישראל שמת, להיותו מלא קדושה המתוקה ועריבה, בצאת הנפש ונתרוקן הגוף יתקבצו כוחות הטומאה לאין קץ, משא"כ אשר לא מזרע ישראל להיותו משולל מהקדושה אין כל כך התקבצות הטומאה, והנה ההבדל שבו הורמו בני ישראל משאר הגוים הוא באמצעות קבלת התורה שזולת זה ככל הגוים בית ישראל, וז"ש זאת חוקת התורה, פי חוקה זו של הטומאה והטהרה תסובב מהתורה, כי ע"י שקבלו ישראל את התורה נעשו חטיבה של קדושה עליונה והקליפות תאבים להדבק בהם, עכ"ד.

וכן הדבר הזה הוא על האי אדמת קודש, כי במקום שאתה מוצא קדושתו שם מתקבצים כל הרמשים אשר מלאים זבל. וכן ראיתי בעיני בעת שהייתי שם (בשנת תשכ"ג) ותמהתי מאד על מה שבצד אחד נראין חסידים ואנשי מעשה מרקדין בהתלהבות אש קודש, ומצד אחר נראין שאר בני אדם מרקדין כפוזים וריקים באופן שאינו ראוי ואינו לכבוד המקום הקדוש ההוא, והוא כדברי האוה"ק הנ"ל שבמקום קדוש שם מתאחזין ומתקבצים כוחות הטומאה.

עכ"פ חסידים ואנשי מעשה ואחבני" האווזים בדרך הקדושה מתוך מסי"נ שהולכים לעלות לציון קדשו אין מבטלין הזמן אף רגע ומרגישים הרגש קדושה יותר משאר מקומות, וכן מספרים אלו שזכו לעלות לציון קדשו עם מרן כ"ק דודי זללה"ה בשנת תרצ"ב לפ"ק, וראו את גודל עבודת הקודש והתעוררות רבה שהיתה שם במחיצתו אשר קדושה על קדושה נכפלת.

בגמ' איתא (גיטין יט. וכן הוא בברכות ט. ועוד בש"ס) כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק, ולא מצינו לשון כזה על תנאים ואמוראים, י"ל דרומזו דייקא על רבי שמעון שעליו נאמר בגמ' (סוכה מה.) שאמר רשב"י יכולני לפטור את כל העולם מן הדין אני ובני רבי אלעזר, ואלמלא יותם בן עוזיהו עמנו, מיום שנברא העולם עד סופו, והעיקר סופו היא בעת חבלי משיח האלו שנקראו שעת הדחק, וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק הלו, וכנודע בזה"ק דבהאי חיבורא יתפרנסון בגלותא בדרא בתרא, והוא שעת הדחק הלו כנזכר, ובזכותו נסמוך ונושע לנצחים ונצא מאפילה לאור גדול בביאת גוא"צ בב"א. (שער יששכר)

ובזכותא דרשב"י יהיה הגאולה לעתיד לבוא, וכן נרמו ועליו מושיעים בהר ציון סופי תיבות מרון, שם קברו של האי תנא רבי שמעון בן יוחאי. (אורה ושמחה)

הפזמון בר יוחאי

בזה יובנו שאנו רואים שבת ששרים את שיר הקודש "בר יוחאי" כולם מתרגשים ברגשת קודש, גם אלו שאינם יודעים פירוש מילי השיר, ואין זה אלא שיש בתוך השיר תוכי תוכות קודש, ואע"ג דאינהו לא חזי מזליהו חזיא ורגישי בנפשיהו. (תולדות ר"ש לביא זצ"ל בס"ס הילולא דרשב"י)

פזמון נאה מארץ ישראל שמסדרין בכל ערב שבת עם סדר קבלת שבת על קבר רשב"י, וזכותו יגן בעדינו ובעד כל ישראל, כי לו נאה להודות בהלל ושבח לפני מי שנאמר בעבורו נעשה אדם שוכה וזיכה את הרבים, ושמעתי מחכמים גדולים שכל מי שהאיר ה' רוחו עליו אף בחו"ל והוא מארי קבלה ינגן פזמון זה. (תכלאל)

שמעתי מחכמים גדולים אנשי שם שבאו מארה"ק שכל מי שהאיר ה' רוחו עליו אף בחו"ל מנגן פזמון בר יוחאי וזה סגולה להארת הנשמה והוא מיוסד ומסודר דרך המעלות סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה מלמטה למעלה עד לראש הכתרים. (הרה"ק ר' נפתלי כ"ץ ז"ל בסידורו בית רחל)

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו חק, ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאיו ע"ד המסורה לנו מרבנות"ק על טהרת הקודש

פרשת נצבים

מו"ה ברוך שלמה וויינבערגער הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

מו"ה הערשל בראך הי"ו

מלמדי כתיב: (א) הר"ר מרדכי מנחם שווארץ שליט"א

הר"ר דוד שלמה וואנאצקער שליט"א

מוה"ר יואל פריינד הי"ו

מלמדי כתיב: (א) הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א

הר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

מוה"ר יעקב בנציון לעווי הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

מו"ה חיים הערש גאלד הי"ו

מלמד כתיב: (ב) הר"ר שאול יחזקאל שווארץ שליט"א

מו"ה יחזקאל בהנא הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר יעקב מאיר ראזענבערג שליט"א

הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א

מו"ה משה מערמעלשטיין הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

מוה"ר לייביש פרענקל הי"ו

מלמדי כתיב: (א) הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א

הר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

מוה"ר מאיר וואלף ראכליץ הי"ו

מלמד מכתב: (א) הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

מו"ה מאיר דוד היילברוין הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר משה ראטה שליט"א

מו"ה מאיר מיכאל סאאל הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

מו"ה קלמן אליעזר סאפדיא הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר מאיר חיים שישא שליט"א

מו"ה אברהם וואלף קויפמאן הי"ו

מלמד כתיב: (ב) הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

מו"ה שמעון הירש הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר הערשל גראס שליט"א

מו"ה סענדער ראזענפעלד הי"ו

מלמד כתיב: (ב) הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

מו"ה יואל מאדקאוויטש הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

מו"ה אברהם מרדכי פריעדמאן הי"ו

מלמד כתיב: (ב) הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

מוה"ר יעקב לייב כהן הי"ו

מלמד כתיב: (א) הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה היום, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהו". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

עובדות וסיפורים מכ"ק מרן רביה"ק זי"ע
אודות בקיאותו בספר הזוהר ובעניני קבלה

סוד נסתרים

דבר בעתו מה טוב כאשר חבלים נפלה לנו בנעימים לשבות את השב"ק פרשת נצבים באתרא קדישא מירון יע"א שם חלקת מחוקק ספון ציון התנא האלוקי רבי שמעון זי"ע אשר לכל ישראל האיר בסוד תורה הבהיר, עת גילה סוד נסתרים תורת הנסתר.

ע"כ ליקטנו סיפורי קודש ועובדות נפלאים מפי מקורות נאמנים אודות בקיאותו וגדלותו של רבינו הקוה"ט זי"ע בספר הזוהר ובעניני קבלה, אשר כידוע כל רז לא אניס ליה והיו נהירין ליה שבילין דתורת הנסתר כתורת הנגלה.

במעלליו יתנכר נער

עודו בצעירותו עסק רבינו בחכמת הנסתר, ובשיעור קומתו הרוחנית רכש ידיעה עצומה גם בספרי קבלה על אף היותו בחור צעיר לימים, אלא שחסתיר מאוד את ידיעותיו בענינים אלו כדרך הצדיקים.

ומעידים תלמידי רבינו שבעיר סאטמאר שמעו כמה פעמים מפ"ק של רבינו ז"ל שאמר: "הכרתי בחור אחד בן שלש עשרה שנה שהי' בקי בכל כתבי האריז"ל", ומעולם לא פירש על מי ירמזון מיליו ומי היה אותו בחור נפלא שהיו סתרי תורה נהירין ליה. אך תלמידי רבינו הרגישו כי עליו בעצמו יסובבו הדברים, ומחמת ענוותנותו הסתיר חזותו של הבחור המופלא.

כדומה לזה היה מספר הרב החסיד ר' ליפא פרידמאן ז"ל שפעם אחת תחת אחד השיחים התרעם רבינו לפניו על אחד שהי' מגלה סתרי תורה ברבים, ואמר רבינו, כי בהיות עוד הלה עולל ויונק כבר הכרתי בחור צעיר לימים שהי' בקי בחכמת האמת ומעולם לא נשמע מפיו דבר מסתרי תורה.

בימי כהונתו של רבינו ז"ל בעיר קראלי יצ"ו היה גר שם הגה"צ ר' שלמה דוב ווייס זצ"ל אב"ד פאביאנהז וסיקרניצא, והוא היה ת"ח גדול ועובד ה', וגם היה לו ידיעה בחכמת הח"ן, והיה נוהג בכל עת שהלך למקוה וירד וטבל הי' עושה תנועות שונות ומשונות בידיו על המים, ופעם שאל אותו הרה"ח ר' אלעזר האלפערט ז"ל מקראלי שיואיל בטובו לבאר לו פשר תנועות אלה, ויענהו הרב מפאביאנהז היות שאינו רוצה ליכנס למים כעוף בעלמא ורוצה לכיין כמה כוונות בסוד הטבילה המובא בסוף הוספות מהרצ"א וכדומה בשאר ספרי קבלה, על כן הוא עושה כמה תנועות משונות לסימנא דמילתא וכדומה, ודרך אגב הוסיף ואמר, הגם שיש שם כמה ענינים בסוף הוספות מהרצ"א שאין לו השגה בהם כי הם עמוק עמוק בתורת הסוד, אבל שאר הכוונות אשר הוא יכול לכיין רוצה הוא לכיין בשעת טבילתו.

ושאלו ר' אלעזר הנ"ל האם גם רבינו האב"ד בקי בענינים אלו, כי מעולם לא ראה את רבינו שיעשה תנועות כאלה בשעת טבילתו, ויענהו הרב מפאביאנהז בתמיהה, וכי יש מקום להסתפק בזה, הלא רבינו כל רז לא אניס ליה, תא ושמע מה שסיפר

ימים מזדאים

מיום חמשה עשר באב היה מתחיל ללמוד שיעור קבוע בכל יום בתיקוני זוהר כשהוא מעוטף בטליתו ומעוטר בתפילין דר"ת ומשלימו עד יום הכיפורים, והיה הלימוד הזה בתנועה מיוחדת בהתעוררות גדול וברגש אש קודש, וכמה פעמים הקול נשמע מחדרו החוצה כד גנוחי גנח וילולי ילל בבכיות גדולות ואנחות שוברות לב בשעת אמירת התיקון^ז, והשומעים רעדה אחזתם מאימת יום הדין ונכנסו בלבם הרהורי תשובה וחרטה.

ומספרים זקני החסידים בשנות צעירותו של רבינו שאז היה דרכו להסתיר מאוד את לימודיו אף בזוה"ק, היה סוגר את עצמו בחדר לפנים מחדר גם בעת אמירת התיקונים, אלא שמחמת חום שבשלהי דקייטא היה פותח לפעמים החלון מעט, ואז היו מתקבצים חסידים ואנשי מעשה לשמוע לימודיו מאחורי החלון, ושמעו הדברים יוצאים מפה קדשו בנעימות ובמתיקות נפלאה.

בעת עמדו בבית ה' בלילות בחודש אלול הי' רגיל לעסוק בקביעות יותר בספרי קבלה בהסתר בחדרו מוצנע מעין הרואה, וביותר הי' עוסק אז בסידורי האריז"ל, ופעם נשארה הדלת פתוחה ונכנס חסיד אחד ליקח איזה ספר משם ומצא את רבינו עוסק בפע"ח ופניו פני להבים, ורבינו הקפיד עליו ואמר לו טול את שלך קח ולך, והרבה פעמים כשהרגיש שאחד נכנס לחדרו בעת עסקו בתורת האמת היה מכסה את הספר במטפחת.

הוא עובדא באחד ממוצאי שבתות בחודש אלול, שרבינו חפש את הספר פרע"ח ולא מצאוהו, ונזכר ששכחו בשעראן ספרינגס (שהי' רבינו ז"ל רגיל לנסוע לשם בימי הקיץ), והיה לו מזה עגמת נפש וצער רב, ועמד שם אברך אחד שהציע לרבינו כי הוא מוכן ומזומן לשום לדרך פעמיו ולנסוע מהכא להתם להביא את הספר לרבינו ז"ל, ונהנה רבינו ז"ל מאוד מזה, וכשחזר האברך מדרכו כבר האיר השחר ונכנס לבית רבינו ז"ל ומצא את רבינו עדיין לבוש בבגדי שבת והשטריימל חבוש פאר על ראשו ועומד ומצפה בכליון עינים על הספר, וקבלוהו ממנו בשמחה ובצהלה.

לי אבי הגה"ח המקובל ר' דוד אלימלך ווייס ז"ל האב"ד סיקערניצא שהי' פעם בסיגוט אצל הקדושת יו"ט ז"ל ודרכו של אבי הי' להתפלל מתוך סידור הארי" ז"ל, שהי' רב חיליה בתורת הח"ן והי' מתפלל עפ"י כוונות הארי", וכשחלץ תפילין דרש"י קודם שהניח תפילין דר"ת יצא אבי מביהמ"ד לזמן קצר וכאשר חזר הרגיש איך שהבחור יואל הוא רביה"ק ז"ל עומד על מקומו וראשו רכון על גבי סידור הארי" ומעיין ומתעמק בו, וכשנתפס רבינו שמעיין בסידור הארי" ז"ל אזיל סומקא ואתי חיוורא, ושאלו אבי ז"ל הכי מבין אתה על הדברים בסידור הזה שעיינת בו, וענהו רבינו ז"ל כי יש דברים שמבין ויש כמה ענינים שאינו מבין, ובחנו אאמו"ר באותן ענינים שאמר רבינו שהוא מבין ונתפעל מרוחב בינתו ועומק השגתו, והדברים שאמר רבינו עליהם שאינו מבינם היו באמת קשי ההבנה, ובכל פעם שסיפר אבי ז"ל עובדא זו הי' מתרגש ומתלהב ודמעות נשרו מעיניו, ואמר הלא הילד הזה לא למד חכמה זו מרבי ומורה, ורק מעצמו השיגה ועלה ונתחכם בחכמה זו, הרי זה הוכחה ברורה לקדושתו של הבחור הצעיר הזה ובהירות שכלו הזך ותפיסתו החדה והעמוקה, שקדושת נשמתו מודעת לו רזי תורה.

וסיים הרב מפאביאנה: ומזה תבין כי רבינו האב"ד במוחו הבהיר אינו צריך לשום תנועות בטבילתו, כי הוא סוקר כל הכוונות בסקירה אחת, משא"כ אנוכי שלא באתי לידי מידה זו צריך אני לעשות תנועות שונות ומשוונות לסימנא ולזכרון.

מענין לימודו בחכמת האמת בצעירותו ראוי לציין שרבינו בעצמו רימז בשו"ת דברי יואל (חלק חו"מ סימן קל"ט) וזל"ק: ונהירנא כד הוינא טליא טרם שראיתו זה בשם הגדולים, התבוננתי בענין א' בספר חסד לאברהם אשר לפי דעתי אי אפשר ליישוב, וחשבתי לנפשי שבוודאי איזה טעות סופר שם, ואמרת אי אז זאת לאחד מתלמידי והראה לי שכן הוא בשם הגדולים המעיד על רוב הטעותים שבו, עכ"ל, (ויודע שספר חסד לאברהם הוא אחד מספרי קבלה העמוקים).

שיעוריו בחכמת האמת

בעת שהיה עוסק בלימוד ספרי קבלה שהיה עפ"י רוב אחר חצות הלילה בראש אשמורות, היה

תורה'ס זענען תפילות אויף אידישע קינדער, עד מתי אתה מעשן בתוך תפילותי].

הרה"ח ר' סענדער דייטש ז"ל כותב בספרו "בוצינא קדישא" וז"ל: פעם בדברות קודש בס"ש האריך רבינו לבאר הענין מה דאיתא במדרש חז"ל תורה שנתן הקב"ה למשה ניתנה לו מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא, המובא בכמה מקומות בחז"ל, ואלו ואלו דברי אלוקים חיים, לאחר סיום הדברי תורה אמר לי הרה"ח ר' יושע הערש גליק ז"ל, אלמלי הייתי מגלגל הרבה שיחות עם רבינו כמוכס, הייתי מעיז לשאול את רבינו מדוע נקטו דווקא המספר של מ"ט פנים, אבל אני לא הרהבתי עוז לשאול את רבינו ענין הנ"ל, עד שהגיע פרשת שלח שנת תשכ"ה כשנסענו בצוותא חדא עם רבינו לארה"ק, כאשר טייל רבינו על סיפון האניה ואני הקטן הלכתי לצד רבינו, הרהבתי עוז לשאול את רבינו פשר הדבר מדוע נקטו רבותינו ז"ל דווקא מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא, ואמר לי רבינו: "זה ענין של פנימיות ויותר לא אמר דבר, וגם אני החרשתי ולא הרהבתי לשאול יותר, עכ"ד.

נסתר בהסתר

עם כל בקיאותו בספרי חכמת האמת עוד בימי בחרותו, הסתיר רבינו את ידיעתו בענינים אלו, ובשנים שלפני המלחמה לא היה מזכיר בתוך החידו"ת אף את ספר הזוהר אלא היה אומר שאיתא בספרים בשם הזוה"ק או שהיה אומר שדברי הזוה"ק מועתקים בחק לישראל וכדומה, ופעם נפלט מפ"ק באמצע התורה איזה דבר בשם ספר אלימה (מהרמ"ק ז"ל), ונרתע תיכף ומיד ואמר שמובא בספרים הקדושים.

אך לעת זקנתו אחר שקבע משכנו בארה"ב, שינה את טעמו והיה מזכיר בתוך הד"ת את דברי הזוה"ק, וכמ"פ אמר ענינים שלמים מתוך ספר הזוה"ק בעל פה, וכן משאר ספרי חכמת האמת, אבל עכ"ז היה מסתיר ידיעתו הרחבה בעניני קבלה, ואף שהיה מזכיר מספר הזוהר ושאר ספרי קבלה כנ"ל לא הזכיר רק דברים הנוגעים לעניני מוסר והלכה וכדומה אבל לא דברים נסתרים מכבשנו של עולם.

סוגר דלתות חדרו על בריח ומנעול, והיה מקפיד שהבחור המשמש ילך לישון ולא יתבונן במעשיו, אבל לפעמים כשהציצו מן החרכים ראוהו עוסק בספרי הח"ן בהתלהבות ופניו הטהורים בערו כלפידים, וכן היה כמה שנים שהיה דרכו לעיין בעת האכילה בספרי קבלה, כגון בספה"ק פרע"ח או ספר הפרדס מהרמ"ק ז"ל או ספר שערי אורה להג"ר יוסף גוטלקיה ז"ל וכדומה, והיו לו אז שיעורים קבועים בספרים אלו בכל יום באמצע האכילה, ובאם נכנס המשמש לחדרו היה רבינו סוגר את הספר עד שיצא. סיפר הרה"ח ר' יושע גליק ז"ל מקראלי, שפע"א בעת ההקפות אמר רבינו ד"ת והציבור לא הבינו דבריו, ונכנס הרה"ג ר' משה ווערצבערגער ז"ל דומ"ץ בארשיווא, מתלמידיו הגדולים והחכימים של רבינו, ושאלו את רבינו על פשר הדברים, והראה לו רבינו בסידור האריז"ל שע"פ דבריו יובנו הד"ת שאמר, אך ברבים לא היה יכול להאריך מזה, וכן קרה פעם בשעת ההקפות שהיה רעש גדול, ונזרקה מפ"ק: "אינני אומר תורה, כי בלאו הכי אין כאן למי לומר תורה".

וככה אירע פע"א בארה"ב שהגה"צ ר' נפתלי הירצקא העניג ז"ל אבדק"ק שארמאש, נגש פעם לרבינו אחר עריכת השולחן ואמר לרבינו שזה עתה עסק בספה"ק פע"ח, ושם מצא מרומז את כל המשך הד"ת שאמר רבינו על שולחנו הטהור, והן מכוונים לסודן של דברים, ונתחווירו פני רבינו בהתפעלות על מה שהרגיש בדבר.

ביומא דפוריא כטוב לב המלך בין נכנס יין יצא סוד, אז גלה טפח מגודל מעלת אמירת תורתו, ופע"א ביום הפורים שנת תשי"ט התבטא ואמר: "דעם שבת ביי שלש סעודות האב איך עפעס געזאגט, עטץ זאלטס נישט מיינען אז ס'איז עפעס אזא פשוט געזאגעכץ, ס'איז אַ גרויסע בחינה", ויהי לפלא.

[אגב, ידוע שפע"א בעיר אורשיווא אמר רבינו להראש הקהל ביום הפורים: "זוויסטו דען נישט אז ווען איך זאג תורה בין איך מתפלל אויף אידן", כע"ז אירע פעם שבאמצע אמירת ד"ת ביום הפורים ניגש לפניו בחור אחד כשמקטרתו בפיו ועישן לפניו, אמר לו רבינו: "עד מתי עשנת בתפילת עמך, אונזערע

בתוך בתי זרועות מלבושו, שלא ירגיש באיזה ספר הוא עוסק כעת.

וסיפר הרב החסיד המפו' ר' חנני' יו"ט ליפא שווארץ ז"ל שהיה בעצמו נוכח לראות כאשר נכנס פעם למעון רבינו אחר סעודתו וראה שבשעת אכילתו הוא עוסק בספרי קבלה, ומאד היה נזהר שלא יתוודע לשום אחד מזה חוץ מהמיוחדים שבחבורה החסידים הגדולים בעלי מדריגה ובעלי שם.

בקיץ תשכ"ז עסק רבינו עם תלמידיו בסידור ספרו הקדוש "על הגאולה ועל התמורה", והביא רבינו שם בסי' ק"ג את דברי הזוה"ק פר' ויצא בענין סכנת הדירה בירושלים, וצוה רבינו להכותב והמסדר שיעיין במפורשי הזוה"ק מה שכותבים על דברי הזוה"ק הנ"ל, והראה לו רבינו בארון הספרים שורה שלימה עם מפורשי הזוה"ק וספרי קבלה, והוציא משם כמה ספרים והניחם מן הצד ואמר לו הנח ספרים אלו ואל תעיין בהם כי דרכם לבאר את הענין עפ"י עומק הסוד, ואין אני מביא מדבריהם לפני ההמון, ותעיין רק בספרים אלו המבארים גם ע"פ פשטן של דברים (עיי"ש שהעתיק ממפורשי הזוה"ק בזה).

אין לי עסק בנסתרות

בספריו ובתשובותיו הי' רבינו משתמט מלהשיב מענינים הנוגעים לתורת הח"ן, וכאשר שאלו אותו מענינים כאלה היה משיב שאין לו עסק בנסתרות, וכן כתב רבינו בתשובה לתלמידו כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן זצ"ל, ששאל את רבינו אם לומר בליל שב"ק לסעדא בהדה, והשיב רבינו בזה"ל: מי אנוכי להשיג בנסתרות, וכפי הנראה בסידורים ובדברים הקדושים זלה"ה משמע לומר בליל שב"ק בהדה לשון נקבה וביום בהדיה לשון זכר, עכ"ל"ק (והיא לו נדפסה בשו"ת דברי יואל או"ח סי' ה').

כמו כן כותב רבינו להנ"ל בתשובה (שם סי' ל' אות ז') בדבר מה שאומרים ביה"ר אחרי אמירת תהלים ותטה לב המלכות עלינו לטובה, וז"ל: אבל עוד דברים בגו שהוא סובב על מדת המלכות העליונה כידוע ליודעי ח"ן, ואין לנו עסק בנסתרות, אבל בוודאי יש בזה סוד כמוס, כאשר הוא בכל התפילות שנתייטדו ברוח הקודש, ואנחנו לא נדע, אלא

במשך שנות חייו מעולם לא דיבר רביה"ק בתורת הח"ן ומעולם לא נשמע קולו בבואו אל הקודש לדרוש ברבים דבר ולא חצי דבר מעניני קבלה, מלבד פעם אחת בעת שהי' רבינו בארה"ק בשנת תרצ"ב והפצירו בו חכמי המקובלים דשיבת "בית אל" שיואיל לדרוש להם מעניני קבלה, ואחרי הפצרות רבות נעתר לבקשתם, אך ביקש מכל הנלוים אליו שלא ישתתפו בעת שלומד השיעור בקבלה, ואעפ"כ נשאר שם כמה מבני החבורה הרה"ח ר' לייבעלע פאשקעס ז"ל, והרה"ח ר' יעקב יוסף לעפקאוויטש ז"ל (אביו של הרה"ח ר' פרץ לעפקאוויטש שליט"א, שעשה עצמו כישן ורבינו לא רצה שיעוררו אותו), ונשאר שם בפנים בהיכל הישיבה בשעה שדרש רביה"ק, ואחרי השיעור הביע ר' קלמן ווייס את תמיהתו לפני ר' לייבעלע ע"ה, על שרבינו דיבר באתגליא בחכמת האמת, השיבו ר' לייבעלע שעדיין אין זה סתרי תורה כי אם ענינים קרובים לזה, וסתרי תורה ממש לא היה רבינו נוהג לדבר ברבים, כדרך הצדיקים שהסתירו חכמה זו.

היה זה אחד מעוצם נפלאותיו של רבינו ז"ל עד כמה היה הצנע לכת והצליח להסתיר השגותיו בדברי כבושים שכבשם עתיק יומין, ומעולם לא גילה השגותיו הנוראים והנפלאים, והגה"צ ר' שמעון ישראל פאזען זצ"ל אבדק"ק שאפראן אמר פעם שמי שיש לו יד ושם בענינים אלו כמעט שאי אפשר לו לכבוש א"ע שלא ישמיע מפיו עכ"פ חלק מהשגותיו, ורק מוח עצום כרבינו ז"ל היה יכול לעצור במילין ולכבוש ולהסתיר מאחרים השגותיו הנפלאים בכל ימי חייו, וכן הפליא הגה"צ המקובל רבי מנחם שלמה טויב זצ"ל האדמו"ר מקאלוב בעמח"ס חקל תפוחין, ואמר שהרבה פעמים כשהתחיל רבינו ז"ל לומר מאמרים מדברי הזוה"ק דימה בנפשו כי לפי הבנת הענין יש צורך גדול להרחיב את הדיבור בחכמה זו, והיה לו ברור שכעת יאריך רבינו בזה, אבל רבינו ז"ל נעצר ברוחו וסבב את הענין ולא יצא מגדרו.

ופעם אחת ביום הכיפורים לפני תפילת מוסף נכנס אחד מהמשב"ק לחדרו של רבינו להזכיר איזה ענין, וכאשר פתח הדלת ראה שרבינו החזיק בידו ספר קטן, וכשהרגיש בו רבינו הסתיר את הספר

השלושה הענינים הנ"ל, אמר לו רבינו: "שוין, ס'איז נישט וויכטיג" והתחיל לדבר מענינים אחרים.

אין מגלין אלא לצנועין

זעירון אינון שזכו לבוא בסוד ה' ורבינו יעסוק אתם בקדשים וידבר אתם בתורת הקבלה, ואמרו זקני החסידים שכפי הנראה היה רבינו עוסק הרבה בעניני קבלה עם תלמידו החביב הגה"ח ר' לייבעלע פאשקעס ז"ל שיצק מים על ידי רבינו בימי נעוריו, והוא היה עייל בלא בר בבית רבינו, וכמה פעמים בעת עריכת השולחן היה נראה שרבינו מרמז לו מענינים אלו שהיה מדבר עמו ענינים שלא היו מוכנים ע"פ פשוטן, והכירו שטובא גניז בדבריו.

בשנת תש"ד כשקול המלחמה כבר נשמע במחנה ומפני הצרות והגזירות הוכרח רבינו לברוח על חג הסוכות לעיר גרויסווארדיין, ואז בהיות רבינו בגאסווארדיין נתפרסם קצת בין החסידים כי רבינו עוסק בספרי קבלה הנצרכים לעבודתו הקדושה בהקפות וכדו', כי כדרך צדיקי אמת הסתיר רבינו את לימודיו בספרי ח"ן, ובני אדם לא ידעו שרבינו עוסק בסתרי תורה, ועכשיו כשנסע לגרויסווארדיין והמשמשים ארזו את חפצי רבינו ז"ל ליקח מסאטמאר לגרויסווארדיין, ושכחו ולא ידעו לארזו את הספרים שרבינו היה עוסק בהם, וכשהגיע רבינו לגרויסווארדיין וראה שהוא מחוסר ספרים חשובים הנצרכים לו, שלח את תלמידו החביב הרב החסיד ר' לייבעלע פאשקעס זצ"ל שיחזור לסאטמאר ליקח את הספרים, ומקורבי רבינו אמרו שיוודעים שיש איזה שליח שיכול להביא הספרים, אמנם רבינו לא הסכים ששום אחד יביא ספרים הללו בלתי ר' לייבעלע, כדי שלא יתוודעו באיזה הספרים הקדושים הוא עוסק, וגם ר' לייבעלע לא רצה להרחיב את הדיבור מזה והי' נראה מדבריו כי הי' אלו ספרי ח"ן שרבינו למד בהם כעת, והיה מעדיף את השתיקה בענין זה.

כשהיה רבינו עוד אב"ד בארשיווא היה בא לעתים לבקר בעיר סאטמאר והיה אכסנייתו בבית הרה"ח ר' קלמן ווייס ז"ל ושם היה רבינו ז"ל מתייחד שעות ארוכות עם הרה"ח המפו' ר' יוסף סופר סת"ם ז"ל שהיה לו יד ושם בחכמת הקבלה, והיה רבינו

אומרים על דעתם וכוונתם ואין לשנות מדבריהם, עכ"ל ק.

כע"ז כותב רבינו (שם סי ט) בענין קריאת הנשיא בחודש ניסן בזה"ל: ועכ"פ אין בקריאת הנשיא ע"פ נגלה כלל, אלא ע"פ סודן של דברים כידוע ליודעי ח"ן, ואנחנו לא נדע אלא עושין הכל על דעתם וכוונתם וכו', עיי"ש.

וסיפר הרב החסיד המפו' ר' חנני' יו"ט ליפא שווארץ ז"ל שפעם נפגש רבינו עם הגה"צ ר' חי"ל גאטליב זצ"ל אבד"ק מישקאלין בעמח"ס יגל יעקב, והלה אמר לרבינו דרוש ארוך בתורת הנסתר והמתיק סוד עם רבינו באריכות בעניני קבלה, ואחר כל השיחה אמר לו רבינו בענוותנותו: "אין לי עסק בנסתרות".

סיפר הרה"ח ר' מנחם מענדל פרידמאן ז"ל שפע"א כשהיה אברך צעיר אחר חתונתו והיה גר במאטע-סאלקע (בזיו"ד הי חתן בעיר מאטע-סאלקע) הציע לו הרה"צ המקובל ר' יחזקי' פיש ז"ל האב"ד דשם שילמוד עמו בחברותא תורת הח"ן, ר' מענדל לא רצה באומרו שהוא תלמידו של רביה"ק מסאטמאר ושם לא לומדים קבלה, אמר לו הגה"צ ממאטע-סאלקע: וכי מה דעתך שאין הרב מסאטמאר עוסק בקבלה, אני יודע בבירור שהוא בקי בעניני קבלה רק הוא מסתירו מעין אנוש, הנה אנכי שאלתי ממנו ג' ענינים בעניני קבלה לדעת מקור מוצא להם, והראה לי על אתר בתיקוני זוה"ק המקור לשלשת הענינים ברוב בקיאותו.

אבל בכל זאת לא הסכים ר' מענדל ואמר לו שמזה שרביה"ק מסתירו רואים שלא ניחא ליה שתלמידיו יתעסקו בצעירותם בעניני קבלה, לאחר זמן נסע ר' מענדל לסאטמאר וביקר את רביה"ק וסיפר לו ר' מענדל את הדברים שהיה לו עם הרב ממאטע-סאלקע, רבינו רצה לבטל את הענין כדרכו בקודש, ואמר לו: וכי מה אתה חושב שאמרת לי, הרי אלו היו דברים פשוטים, תא שמע ותווכח שאין זה קבלה כלל, ורבינו התחיל להגיד לו את הענין, אך באמצע דבריהם נכנס המשב"ק הרה"ח ר' פייבוש אשכנזי ז"ל לקרוא את רבינו לסדר קידושין, ונסתיימה השיחה, וכשחזר רבינו לביתו שאל את ר' מענדל במה דברנו מקודם, ענה לו שדיברו אודות

משתעשע אתו כמה שעות רצופות, ואמרו אז שכפי הנראה עסקו בעניני קבלה וחכמת הנסתר.

גם עם הרה"צ ר' חיים יעקב סאפרין ז"ל האדמו"ר מקאמארנא היה רבינו מעמיק בסוד שיח בחכמת הרמז, והיה רח"י אומר שהרבה ענינים בחכמת הרמז שהציע בפני הרבה מגדולי המקובלים, היה רבינו היחידי שהאיר לו עינים בהם.

וכן הרה"צ ר' חיים ערלאנגער ז"ל מלוצערן שהיה לו ידיעה בחכמה זו היה לו פתחון פה בענינים אלו לפני רבינו ז"ל, והיה מספר בהתפעלות מקומתו של רבינו בחכמה זו. [אגב, ר' חיים הנ"ל נתקרב לרבינו ז"ל בהיות רבינו במדינת שווייץ אחר המלחמה, ורבינו הראה לו חיבה יתירה, וגם נתן לו הסכמה לאחד מספריו].

בהיות רבינו בארץ ישראל בשנת תשי"ט נתלווה אליו פעם הרה"צ המקובל ר' ישעי' אשר זעליג מרגליות ז"ל אחר התפילה בדרכו לביתו, וכאמצע הדרך רמז רבינו לשאר האנשים שהיו שם שיתרחקו קצת, ובכל הדרך המתיק רבינו סוד עם הריא"ז על ענין מסובך בחכמת האמת, אח"כ שאל אחד החסידים את הריא"ז במה היה המדובר, והשיב לו שזה כמה שנים ששאל

במכתב לאחד מגדולי הצדיקים בענין סידור הקערה בליל הסדר שלפי דעתו עפ"י חכמת האמת היה צריכים לסדר הקערה שלא ע"ג המצות, כ"א בסמוך לו מן הצד, וכ"ה בסידור הרש"ש, אבל כל הצדיקים מתלמידי הבעש"ט נהגו לסדרם ע"ג המצות ממש, והמקובל הנ"ל השיב לו תשובה ארוכה בזה, וכעת שאל שאלה זו לרבינו, ורבינו השיב לו על אתר ע"פ חכמת האמת בפשטות לאמיתה של תורה, ושאלו להריא"ז הלא אין רבינו מפורסם כ"כ בגדלותו בנסתרות כ"א בנגלות, וענה הריא"ז שכל מה שיודעים מגדולתו של רבינו בנגלה הוא מעט מזעיר

מגדלותו בחכמת האמת, וכששאלו מדוע אינו מפרסם הדבר, ענה שדין גרמא שרבינו מדבר עמו בענינים אלו מפני שבטוח שלא יפרסם אותו, ואם יפרסם הדבר יחדל רבינו לדבר עמו בזה, וסיים הריא"ז: החסידים אינם מכירים את רבם, לא בגדלותו העצומה, ולא בצדקתו האמיתית.

פע"א שאל חסיד אחד את הריא"ז לדעת אם רבינו ז"ל בקי גם בנסתרות יען שאינו מדבר אף פעם מחכמת האמת וענה לו הריא"ז כמתמיה ומתרעם, הלא רבינו הוא גאון בחכמת האמת. כפי הידוע היה רבינו ז"ל מקושר בעבותות אהבה עם הגה"צ ר' יונתן שטייף זצ"ל אבדק"ק עדת יראים וויען שהיה לו יד ושם

בחכמת הקבלה, (ובהספידו עליו קרא עליו את הפסוק: "צר לי עליך אחי יהונתן") וכשהיה בא מפעם לפעם לבקר את רבינו היה רבינו ממתיק סוד עמו, והיה שח עמו בעניני תורת הנסתר שעות ארוכות, והגה"צ מהר"י שטייף זצ"ל היה מהיחידים שרבינו היה ממתיק סוד עמהם בעניני חכמת הנסתר. (כן סיפר נכדו שהיה נוכח כמ"פ בעת ביקוריו של זקינו הגר"י ז"ל אצל רבינו, ובהיותו ילד קטן לא הסתיר א"ע ממנו).

הרה"ח ר' מענדלעלע ראטענבערג ז"ל מקאלוב בן הגה"צ מהר"י מקאסני ז"ל סיפר שהעיד לפניו הגה"צ ר' שבתי ליפשיץ זצ"ל ראב"ד ארשיווא מח"ס סגולת ישראל וש"ס, שרבינו בהיותו עוד אברך צעיר לימים כשנתקבל לאבד"ק ארשיווא, הכיר הוא בעת דברו עמו שהוא בקי בחכמת הקבלה.

כשביקר הגה"צ ר' דוד יונגרייז זצ"ל ראב"ד ירושלים ת"ו, בשנת תש"כ בארה"ב לטובת בניני העדה החרדית בירושלים, ביקר אצל אחד האדמורי"ם ונוסב השיחה ביניהם בעניני קבלה שהראב"ד היה בקי טובא בזה, ושאלו האדמו"ר הנ"ל האם בירושלים יש לו אחים לדעה בחכמה זו, והשיב

בהיות רבינו בארץ ישראל בשנת תשי"ט ואחר תפילת שחרית כשרבינו ז"ל חבש פאר התפילין דר"ת, ניגש לרבינו הרה"צ המקובל ר' ישעי' אשר זעליג מרגליות ז"ל והרבה אנשים עמדו שם סביבם, ואמר לרבינו שזה כמה ימים ושנים שמתייגע להבין דבר קשה בהזוהר הקדוש וכבר שאל להרבה מקובלים ואין פותר אותו, והציע את המאמר בע"פ לרבינו ז"ל, ורבינו ז"ל אמר לו על אתר פירוש נכון בדברי הזוה"ק, ולמשמע אזנו צהל ריא"ז והתחיל תיכף ומיד לשיר בקול גילה ורנן את הזמור בר יוחאי, וכל הנוכחים יצאו עמו בשיר, ורביה"ק עמר מן הצד וחיוך עלה על שפתיו.

להרה"צ ר' ישעי' אשר זעליג מרגליות ז"ל וזל"ק: והעיקר מה שביקש הסכמה על כתבי רבינו קודש הקדשים בעל עטרות צבי זה"ה וכו', בלא"ה תמהתי בזה וכי כת"י רבינו מרן העטרת צבי זה"ה צריך להסכמות, ובפרט אחרי שכבר יש בידו הסכמות מכמה גדולי הדורות שלפנינו ובתוכם מכ"ק אבא מארי הגה"ק זצלה"ה, והאיך אצטרף אני השפל להיות כמו שר המסכים לדבריהם זללה"ה, ואין זה אלא זלזול לצדיקי הדורות שלפנינו וכו'.

לפלא לציין שרבינו מתאר את הרה"ק מזידיטשוב בשם "רבינו קודש הקדשים" ורבינו ז"ל היה אומר שזקיני מרן הייטב לב זי"ע מביא וקורא בספריו את העטרת צבי בשם "רבינו" על אף שלא היה מתלמידיו ואף קודם שראהו, מ"מ בעבור שעסק הרבה בספרו הקדוש ראה את עצמו כתלמידו וע"כ קראו בשם רבינו, ומאחר שגם רבינו קוראו בהסכמתו בשם "רבינו קודש הקדשים" נראה שהוא ג"כ מהאי טעמא שהיה מחשיב א"ע כתלמידו מספריו הקדושים שעסק בהם.

כמו כן עיין רבינו הרבה בחומש היכל הברכה מהרה"ק מקאמארנא, וכשיצא לאור החומשים הנ"ל בארה"ב ונכדו של הרה"ק מקאמארנא הביאו לפני רבינו הפליג מאוד בשבחו, וכשהלה שאל לרבינו אם הוא מבין בפירושי העמוקים בתורת הקבלה, השיב לו רבינו בענוות קדשו: "איך האב געמיינט דערמיט צו זאגן אז ס'האט שיינע גרויסע ליכטיגע אותיות", וכך הסב את השיחה לענין אחר.

גם טרם שנדפסו החומשים בארה"ב ביקש רביה"ק מהרה"ח ר' שלום לויפער נ"י שינסה לחפש לו את החומשים האלו כמו כן ידוע שבשעת קריאת המגילה היה פתוח החומש הנ"ל לפני רבינו על הבימה בכדי שיוכל לעיין בו באמצע הקריאה.

ביחודא שלים

אף שרבינו לא גילה השגותיו, אולם החכם שענינו בראשו היה יכול להבחין ולהרגיש בכל הנהגותיו ותהלכותיו בקודש שהם מכוונים עפ"י כתבי האריז"ל, וכן בכל תנועותיו היו מכירין שהוא מיוחד יחודים בכל עת, אף שרבינו התאמץ מאוד להסתיר מעשיו, והקפיד אם הרגיש עוקבים אחר

לו הראב"ד ר"ד יונגרייז הלא עיה"ק ירושלים היא מלאה חכמים ומקובלים וגם יש שם ישיבות מיוחדים ללימוד הקבלה, ושאלו האדמו"ר הנ"ל הכי גם הגאב"ד של העדה החרדית בירושלים (הוא רבינו) בקי בחכמה זו, נענה הראב"ד כמתמיה: הלא הרב מסאטמאר כל רז לא אניס ליה ובקי הוא בנגלות ובנסתרות, וכשסיפר אח"כ הגר"ד זאת לרבינו נתחייך רבינו ולא ענה כלום.

בספרן של צדיקים

קבלת רמח"ל - בשנת תשי"ט כשהיה רבינו ז"ל בארץ ישראל נכנס לפניו המו"ל שהו"ל את ספרי הרמח"ל בהוצאה מחודשת והביאם לרבינו ז"ל במתנה, רבינו עבר על כל הספרים בשטף דף אחר דף וראו שהיה רגיל בהם מזמן שלא נתחדש לו דבר בזה, רק על האגרות קודש של הרמח"ל שיצא אז לאור עולם בפעם הראשונה נעצר ועיין בזה במתינות וביקש שיארזו לו הספר באמרוכותו וספר זה לא ירד מעל שולחנו ימים רבים אח"כ, ובשנת תשכ"ז השתטח על קברו של הרמח"ל והשעין את ראשו על המצבה בדביקות נפלא.

כאשר הדפיסו אידרא בשנת תשכ"א את הספה"ק עטרת צבי מהרה"ק ר' צבי הירש מזידיטשוב זי"ע הביאו לרבינו ז"ל את ספר הזהרה שהיה שייך להרה"ק בעל עטרת צבי זי"ע, והיה מעוטט בהגהותיו בגליונות הספר בכתי"ק, וכאשר ראה רבינו את כתי"ק של הרה"ק מזידיטשוב זי"ע אורו עיניו הטוהרים, וכהרף עין עבר על כל גליונות הספר, והראה תיכף באצבעו איזה הגהות שכבר נדפסו בספר עטרת צבי ואיזה הגהות שלא נדפסו עדיין, והנוכחים נשתוממו על המראה לראות בקיאותו המבהילה של רבינו בספר הקבלה העמוק עטרת צבי.

וכאשר ביקש המו"ל מרבינו שיתן לו הסכמה על הדפסת הספר וההגהות, נתרגש רבינו ואמר, שלעון יחשב ליקח הסכמה מבני דורינו על דברי קדושי ישראל מדורות הקודמים, ואין זה אלא לבזיון הצדיקים הקודמים.

וראה לשון קדשו של רבינו בהסכמתו לספה"ק צבי לצדיק להרה"ק מזידיטשוב זי"ע, במכתבו

פעם אחר פעם, וקלסתר פניו היה משתנה לכמה גוונים פושט צורה ולובש צורה, וככה נמשך זאת משך איזה רגעים עד שנטל ידיו.

ואף מארי דרזין חכמי המקובלים שבירושלים כשהתבוננו על עבודת הקודש של רבינו בעת הנחת התפילין בהיותו יושב בירושלים המה ראו כן תמהו ואמרו שמעשיו מוכיחין שמייחד בזה יחודים נוראים שגם הם לא עמדו על סודו, וכשאחד מהם הרהיב עוז בנפשו בהיותו מקורב לרבינו ושאל ממנו לגלות לו הכוונות שיש לו בעת הנחת תפילין, נתחייך רבינו וענה לו: "דאס איז נישט פאר די היינטיגע מוחות", ולא כל מוחא סביל דא, ומי יבוא בסוד ה'.

היודעים והמבינים היו מרגישים לפעמים שרבינו מבקש תחבולות להתנהג בענין מסויים ע"פ קבלה, באופן שלא ירגישו הרואים, ולדוגמא בליל שב"ק אחרי התפילה היה לפעמים מחפש תחבולה, והקיף את השולחן אשר לפני ה', והיה עושה עצמו כאילו מבקש שם ספר וכדומה, לפי שבכתבי האריז"ל יש ענין עפ"י סוד להקיף את השולחן בליל שב"ק לפני הסעודה, וכן היו בהרבה ענינים כאלה, ולפעמים כאשר שאלוהו טעמו על איזה ענין שנהג בו, היה מלביש את הדבר בטעם פשוט והיה מכס את טעמיו הכמוסים אתו.

מה עמק מחשבותיו בעת אכילת הדגים בליל שב"ק שהיה עושה אז תנועות שונות בשעת אכילת הדגים, שהיה מסדרם ומעבירם בתוך הקערה ממקום למקום, ופניו הק' היו משתנים לכמה גוונים פושט צורה ולובש צורה, והקפיד שלא יהיה אז רעש בביהמ"ד ואף אירע הרבה פעמים שהכה בידו על השולחן להשקיט את הקהל מה שלא עשה כן בשום פעם בעת הסעודה מלבד בשעת אכילת הדגים.

הגה"צ מראחוב ז"ל בעל ליקוטי מהרי"ח היה פעם בליל שב"ק סמוך על שולחנו הטהור של רבינו ז"ל בהיותו עוד אברך צעיר לימים, ואחר השולחן אמר הגה"צ מראחוב, יותר נתפעלתי מאכילת הדגים שלו, ובלשונו: "דאס פיש עסן געפעלט מיר זייער".

וידוע שפע"א כשישב רבינו בשולחנו הטהור ולידו ישב הגה"צ ר' אברהם שלמה כץ זצ"ל אבדק"ק ריסקווא ורב דקהילתינו, וכשעסק רבינו בעבודתו הק' באכילת הדגים כדרכו שאל לו הגה"צ

מסתוריו, אבל כל חכמי לב היו רואין ומכירין שהוא עוסק בענינים נסתרים, אבל לא עמדו על סודו ולא ירדו לסוף דעתו.

ואמר פעם רבינו שבלימוד חכמת האמת, הלימוד בעצמו אינו דוגמת שאר לימודים, והעיקר הוא פירות הנושרים מהלימוד מה שמכוונים בכל תנועה ותנועה שיהיה בקנה אחד עולה ע"פ חכמת האמת, וזו היתה עבודת רבותינו הק' תלמידי הבעש"ט הק' זי"ע שכל מעשיהם ופעולותיהם היו מכוונים ע"פ תורת האמת, ולא המדרש עיקר אלא המעשה.

גם בעת עוסקו בעבודת התפילה או בעבודת המצוות לא היה רבינו מעיין בסידורי האריז"ל ברבים, זולת בזמנים מיוחדים היה פותח את סידור האריז"ל של ר' שבתי ז"ל, והיה זה בראש השנה בעת תקיעת שופר היה סידור האריז"ל פתוח לפניו, וגם בתפילת מוסף בר"ה בשעה שאמרו הציבור ונתנה תוקף היה מתבונן בסידור האריז"ל בכוונת כתר, (כשהגיע רביה"ק לארה"ב על ראש השנה שנת תש"ח לא היה לו עדיין סידור האריז"ל משלו ועבר אז הרה"ר ר' מרדכי לייב טירנויער ע"ה את הגשר של וויליאמסבורג לשאול את הסידור מהגה"צ ר' יעקב האלבערשטאם האדמו"ר מטשאקאווע זצ"ל), וכן ביוהכ"פ בשעה שאמרו הקהל סדר העבודה, וכן בלילי פסחים בעת הסעודה.

אולם העידו עליו חכמי המקובלים שבירושלים, שהכירו בתנועותיו שבכל עת ורגע הוא מייחד יחודים נוראים, והיה דרכו בקודש שהיה רגיל להעביר את ידיו ג' פעמים על מצחו ושוב העבירם ע"ג עיניו ועל פניו ולבסוף העבירם על הדיוקנא קדישא, ואמרו שבזה הוא מייחד יחודי הדיוקנא קדישא, וכן בשעת תקיעת שופר היה עושה תנועות נפלאות מאוד, וכן בעת הנחת תפילין ראו הכל שהוא עוסק ביחודים נוראים שאז ראו בחוש שרבינו עוסק בענינים רמים ונשגבים מבינת אנוש בדביקות נפלאה, שהיה עושה תנועות בשתי ידיו הטהורים ע"ג ראשו, והגביה ידיו למעלה מראשו במהירות, וחוזר ומניחם פעם אחר פעם, ומוליכם ומביאם למעלה למטה, וכשהניח ידיו ע"ג הקשר, הרים מיד את ידיו עד שהיה נראה כאילו מהפך בגחלים ונכווה, ושוב הגביה ידיו עוד הפעם, וכן הגביה היארמולקע

חג הסוכות

בחג הסוכות כשבירך על הד' מינים היה עובד את עבודתו הקדושה בנענועים עם הד' מינים בסוכתו, והיה שולח את כל האנשים לחוץ והיה מתבודד בסוכתו והדלת סגור אחריו, ושני חסידים צעירים ה"ה הרה"ח ר' חיים טירנויער ע"ה והרה"ח ר' זלמן לייב שענהברוין ע"ה מגדולי חסידו רבינו עמדו והציצו מן החרכים בתוך הסוכה וראו שספר פתוח לפני רבינו ורבינו מתנענע עליו בכל כוחו, וכאשר גמר רבינו את עבודתו הטמין את הספר בתוך הסוכה שלא ירגישו ויצא מן הסוכה, ונכנסו החסידים שנפשם איוותה לדעת איז ספר החזיק רבינו בעת עבודתו, ולקחוהו ממקום מחבואו וראו שזה ספר הכוונות להאריז"ל, כמו"כ העיד אחד המשמשים שראה פעם איך שרבינו הטמין את סידור האריז"ל תחת מעילו, בעת אשר ירד לסוכתו לברך על הד' מינים.

בעת עבודת הנענועים בהלל בביהמ"ד, לא הי' לפניו סידור האריז"ל, אך עבד עבודתו הק' שעות ארוכות בעינים עצומות, וע"ז השתוממו כל חכמי לב, ובהיות רבינו בחג הסוכות שנת תש"ד בגרויסווארדין בא הגה"צ המפו' ר' יהודה ראזנער זצ"ל אבדק"ק סעקעלהיד לשמוע אל הרינה ואל התפילה, וכשראה עבודת הקודש של רבינו בעת הנענועים הביע ברבים השתוממותו על עבודה הנפלאה הלזו.

בחג הסוכות שנת תש"ז כשרבינו ז"ל היה דר בירושלים בא הגה"צ ר' מרדכי חיים מסלאנים ז"ל לראות את עבודת הנענועים של רבינו, אח"כ אמר שאין זה חידוש מה שרבינו מכון כוונות הנענועים, כי הלא יש עוד אחרים שהם ג"כ יודעים לכוון כוונות האריז"ל, אבל החידוש הוא מה שהוא יכול להעמיק במחשבותיו זמן ארוך כל כך, ובלשונו: "ער קען אזוי לאנג האלטן קאפ".

וסיפרו אלו שהיו שם שראו את הגה"צ ר' מרדכי חיים ז"ל שהיה עומד ומתבונן בעבודת הנענועים של רבינו ז"ל, ומעיניו זלגו דמעות מרוב התרגשות, ובאמצע הנענועים נתרגש ר' מאטל ואמר: "ער קלעטערט הויך".

מריסקאווא זצ"ל אם אין בזה משום בורר בשבת שהרי ידוע מספה"ק שיש אנשי מדע שבעת אכילתם הם עוסקים בביורר הניצוצות הק' מתוך המאכלים, והשיב לו רבינו בדרך צחות: "ריסקווא'ער רב, שבת זענט איר אויך עוסק אין בוררות" (כידוע שהיה דייןא רבא ונחית לעומקא דדינא, וכשנבחר רבינו לישיב על כסא הרבנות בעיר סאטמאר, היה הגה"צ מריסקאווא אחד מהבוררים שעמדו מצד רבינו ז"ע), ובהזדמנות אחרת ענה רבינו על שאלה זו בדרך מליצה: "ניצוצות אין בהם ממש" (כלשון חז"ל שבת מ"ג).

הגה"צ ר' יונתן שטייף זצ"ל אבדק"ק עדת יראים וויען שהיה לו יד ושם בחכמת הקבלה, ובעת שראה עבודת רבינו באכילת הדגים אמר: אותי אין הוא מצליח להטעות, כי אני מבין על מעשיו, ובלשונו: "מיך פאפט ער ניקס".

עבודה מיוחדת היה לו בעת אכילת הפערפל שהיה עושה בהם תנועות משונות, ופע"א ביום הפורים כשהיה הגה"צ ר' יונתן שטייף זצ"ל מיסב על שולחנו של הגה"צ רמ"מ מסטראפקוב זצ"ל והיה מבושם מאוד נענה הגה"צ מהר"י שטייף ואמר: תנו לי עוד כוס יין, ואגלה הכוונות שהרב מסאטמאר מכון בעת אכילת הפערפל כליל שבת, אך הגה"צ מסטראפקוב לא הניחו לדבר ולגלות טמירין.

ופעם אמר הגה"צ מהר"י שטייף זצ"ל לנכדו, אם רוצה אתה לראות מי שמייחד יחודים ומכוון כוונות האכילה, לך והתבונן במעשי הרה"ק מסאטמאר בעת אכילת הביצים ובצללים בסעודת יום ש"ק, ותראה איך הוא חותך את הביצים ומסדרם סביב הקערה, ותראה מה זה אכילה בכוונה ויחודים.

העיד הרה"ג ר' חיים טירנויער ז"ל שהסתופף בצל קדשו של רבינו עוד בצעירותו באורשיווא, שהרגיש אז בעת שרבינו היה מזמר מזמור לדוד בסעודת יום שב"ק, שהיה מזמר אך טוב וחסד והפסיק מעט ואח"כ המשיך ירדפוני וכו', ובסעודה שלישית היה משלב ביחד אך טוב וחסד ירדפוני וכו', והיה זה לפלא בעיני השומעים, ופעם הרהיב בנפשו לשאול את רבינו על ככה, והשיב לו רבינו טעם הדבר לפי שסופי תיבות של א"ך ט"וב וחס"ד בגימטריא כ"ו, כמספר שם הוי"ה ב"ה, וכן ראשי תיבות של א"ך ט"וב וחס"ד ירדפוני בגימטריא כ"ו, ועל כן אני מכון לשלב שני הצירופים, ולכן אני אומר פעם כה ופעם כה.

Yetev Lev

D'Rabeinu Joel D'Safmar
Eretz Yisruel Inc.

מוסדות יטב לב

דרבינו יואל מסאטמאר

בארה"ק תובב"א

סניף אייראפע

תודה וקול זמרה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית שלוחה בזה אל מעלת כבוד ידידינו האברך החשוב האי גברא יקרא, נודע בפעולותיו הנמרצים והעבונים לטובת מוסדותינו המעטירה, יום וליל לא ישבות חשיכה כאורה, למען הרמת קרן מוסדותינו הקדושה לשם ולתפארה, מידותיו הטובות לראשו עטרה, ה"ה

האברך החשוב והנעלה, נחמד למטה ואהוב למעלה

מוה"ר בנימין אליעזר לאנדא הי"ו

מנהל מוסדותינו במאנטשעסטער

לרגל תת ה' שמחה במעונו בהולדת בנו ני"ו למזל טוב

יה"ר שיזכה לגדלו ולחנכו על מבעי התורה, מתוך רב שמחה ואורה, ואך טוב וחסד בביתו יהי' שורה, וזכה להרבות ולהטיב לטובת מוסדותינו המעטירה, ובשכר זאת זכותו של רבינו הק' יגן בעדו להתברך בכל ברכאן דנפשא, אושר ועושר במידה מרובה וגדושה, וכט"ס.

החותמים למען שמו בברכה, באותות הודאה והערכה

הנהלת המוסדות

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — לה — בלתי חוגה

יום ד' פרשת כי תצא תשס"ח לפ"ק

ביקור אצל כ"ק אדמו"ר מתולדות צבי ספינקא שליט"א
בויליאמסבורג יע"א

אים מכיר געווען אין וואלד און אים מקרב געווען, שפעטער ווען יענער האט זיך פארזידיגט האט ער זיך געבעטן ביים מלך, און ער האט אים דערמאנט "געדענקסט, ווען איך האב דיך דעמאלטס געזעהן אין וואלד".

זאגט דער קדושת לוי אז דאס איז וואס דער שופר דערמאנט ראש השנה, מיבעט דעם אייבערשטן "זקול שופר חזק מאד", געדענקסט רבש"ע דעמאלטס ווען דו ביסט ארומגעלאפן איבער די וועלט, קיינער האט דיך נישט געוואלט נעמען נאר אידישע קינדער, דער שופר פון ראש השנה דערמאנט דעם מעמד.

דער ריושינער האט אמאל געזאגט פארוואס דער קדושת לוי קען נישט בלאזן און ער קען יא, זאגט ער, דער ס"מ זעהט ווי דער קדושת לוי גייט אין מקוה, ער מאכט די חכנות צו תקיעת שופר, ווען ער האט שוין געהאלטן נאך די ברכה האט מען שוין בכלל נישט געזעהן קיין מענטש, האט ער מורא פון איהם וודאי אתי משיחא, האט דער ריושינער געזאגט 'איך קום אריין אין בית המדרש, כזאג איין ווארט, "בלאז", ווייסט ער נישט וואס דאס מיינט, צי בלאזן אויף די יוד ווייל ס'איז היים, צי בלאזן מיטן שופר... ממילא לאזט ער מיך בלאזן.

רבינו: דער דברי חיים איז אמאל אריינגעקומען ראש השנה, ער האט נישט געזאגט קיין 'למנצח, נישט קיין 'מן המיצר', ער איז צוגעגאנגען און געמאכט די ברכה און געבלאזן, די חסידים האבן זיך געוואונדערט דערויף, האט דער שינאווער רב געזאגט 'מיזאל נישט מיינען אז

האדמו"ר מספינקא: דער קדושת לוי ברענגט צוויי מאל דאס גרויסקייט פון אלול, איינמאל ביי חודש אלול, הושענא רבה זאגט ער דאס נאכאמאל, ביידע מאל זאגט ער א אנדערע נקודה, ער זאגט ביום השישי נשיא לבני גד, ווייל דער חוזה האט דאך געזאגט (עי' אנד"כ פר' פקודי) אז עס גייט לויטן סדר החדשים, איז ביום השישי אלול, נשיא לבני גד זאגט רש"י מזלא טבא, אז דאס איז א גוטער מזל, חודש אלול איז א מזל טוב לישראל.

ביי הושענא רבה ברענגט ער 'גד גדוד יגדנו' איז אלס א לשון אחדות, ס'מיינט אז ס'זעט זיין א גדוד אינאיינעם, און דאס געשעהט אלול, אלול איז א צייט וואס מ'איז צוזאמען, אינאיינעם.

רבינו: מ'בלאזט דאך שופר אין חודש אלול, אויף דעם וואס מ'בלאזט שופר ראש השנה איז דא צען טעמים פון רבי סעדי' גאון, איין טעם איז אז מ'זאל דערמאנען דעם מעמד הנבחר, דארט ביים בארג סיני איז דאך געווען 'כאיש אחד בלב אחד'...

קען זיין לויט דעם אז וועגן דעם בלאזט מען שוין שופר גאנץ חודש אלול, צו טוהן די פעולה פון כאיש אחד בלב אחד.

האדמו"ר מספינקא: דער קדושת לוי זאגט עס אויף ראש השנה אליין, בחצוצרות וקול שופר מיינט מען דעם שופר פון קבלת התורה, ער איז דאס מסביר מיט א משל א מלך איז אמאל ארומגעגאנגען אין די וועלט קיינער האט איהם נאכנישט געקענט, וואו ער איז געגאנגען האט מען אים נישט מכיר געווען, ביז איינער וואס האט

אבער ווען ס'איז געקומען ראש השנה האט ער נישט געקענט.

רבינו: דאס האט אויך געהאט צו טון מיט דעם, ראש השנה איז דאס התרגשות און התלהבות געווען זייער גרויס, ער איז צוגעגאנגען צו די מצוה מיט אזא התרגשות, צו קענען בלאזן דארף מען האבן רואיגקייט. **האדמו"ר מספינקא:** מ'דערציילט אז ביים צאנזער רב ביי תקיעת שופר, האט מען קוים געהערט א קול.

רבינו: מ'האט געזאגט ביי צדיקים ובשופר גדול יתקע, אויב בלאזט א גדול מיטן שופר, אפילו וקול דממה דקה ישמע, איז שוין אויך ומלאכים יחפזו... (כן מובא בס' אמת ואמונה בשם הרה"ק מאקאצ זי"ע)

האדמו"ר מספינקא: אין צאנז אבער האט דער עולם איבערגעבלאזן, אין בעלזא האט מען אויך נישט געהערט, אבער מ'האט נישט איבערגעבלאזן.

רבינו: מ'האט זיך נישט געטרויעט.

האדמו"ר מספינקא: ס'איז געווען היינט רבי פינחסל קאריצער'ס יארצייט, ר' פינחסל האט אמאל געבעטן פאר די הייליגע מעג אז מ'זאל אים נישט מוטשענען, ער וויל זיך איינשפארן אין א שטוב, און דער עולם זאל אויפהערן צו קומען, און מ'האט אנגענומען זיין תפילה אין הימל.

ווען עס איז געקומען די ערשטע נאכט סוכות, ער האט איינגעלאדענט די אושפיזין, זעהט ער ווי זיי שטייען ביי די סיר און קיינער קומט נישט אריין, פרעגט ער זיי פארוואס זיי קומען נישט אריין, זאגן זיי ווייל זיי גייען נאר וואו עס איז דא אידישע קינדער, האט ער פארשטאנען אז עס איז נישט ריכטיג וואס ער האט געבעטן, האט ער געזאגט איך בין שוין מבטל מיין תפילה, איך וויל האבן די ז' רועים, איך וויל האבן מיט אידישע קינדער א שייכות.

רבינו: דער רבי ר' זושא זי"ע, איז דאך געווען א גרויסער ארעמאך, ער האט אמאל געדארפט געלט האט ער געדארפט ארומפארן, האט רבי פינחסל קאריצער געהערט דערפון, האט ער געזאגט אז ער זאל קומען צו איהם און ער וועט אים זעהן צוזאמענשטעלן וואס ער דארף, איז ער געפארן צו רבי פינחסל אויף שבת, רבי פינחסל האט געהייסן אז מ'זאל צוזאמען שטעלן געלט פאר אים, ער האט אים געגעבן גרויס כבוד, ער האט

דער מאמע האט נישט געוואלט זאגן די אלע זאכן, נאר ער איז אריינגעקומען מיט אזא פלאקער צו די מצוה פון תקיעת שופר אז ער האט זיך נישט געקענט איינהאלטן און זאגן די פסוקים, ער האט שוין אזוי געברענגט פאר די מצוה.

האדמו"ר מספינקא: דאס גאנצע תקיעת שופר אין אלול איז דאך א מנהג.

רבינו: אוודאי איז דאס א מנהג, אבער א מנהג וואס ווערט געברענגט אין שולחן ערוך (או"ח סי' תקפ"א ס"א).

האדמו"ר מספינקא: דער רבי ר' אלימלך האט אמאל געזאגט ווי גרויס די מעג זענען, מ'זעהט ווי ס'פאלט שוין א פחד. ס'איז געקומען אמאל א אשה עגונה און געוויינט אז איר מאן פעלט שוין א לענגערע צייט, האט ער געזאגט אז זי זאל ארויסגיין אין וואלד און א שטיבל און זאגן "מיילעך קאלטענעם האט געהייסן אז דו זאלסט ארויסגעבן דעם מענטש". זי איז געגאנגען און אזוי געזאגט איינמאל צוויי מאל, און זי הערט ווי מ'פענעט זיך וואס האט ער זיך אריינצומישן אין אונזערע געשעפטן, ביז ענדליך האט איינער געזאגט 'לאמיר אים פאלגן ווייל ער קען אונז הרוב מאכן, אזוי האט מען אים ארויסגעגעבן (שה"ש נחטף ע"י החיצונים ר"ל).

ארויסגייענדיג פרעגט זי איהם צי ער געדענקט עפעס וואס דארט האט זיך אפגעטון, האט ער געזאגט אז ער געדענקט נישט גארנישט, איין זאך האט ער געדענקט אז ווען עס איז געקומען ראש חודש אלול, און אידישע קינדער האבן געבלאזן שופר איז געפאלן אויף זיי אזא פחד, און כ'האב געהאט פון זיי מנהג.

מ'זעהט פון דעם די כח פונעם 'מנהג' פון בלאזן שופר חודש אלול...

רבינו: אם יתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו (עמוס ג' ח)... דער פסוק שטייט נישט אויף תקיעת שופר ראש השנה (עיי"ש כי הם דברי תוכחה לישראל מה שלא התכוננו כרעה שבאה עליהם כי הוא מהש"ת, ו"ש היתקע שופר בעיר והעם לא יחרדו אם תהיה רעה בעיר וה' לא עשה כשם שא"א בעת שתוקעין שופר בעיר שלא יחרדו העם מחמת הצרה הבאה, כן א"א שיהיה רעה שלא יתכוננו בה שבאה מאת ה', עיי"ש).

האדמו"ר מספינקא: דער חידוש ביים קדושת לוי איז געווען אז גאנץ חודש אלול האט ער געקענט בלאזן,

קאריין, ר' פינחסל איז געווען מצודתו פרוסה ער האט געהאט א שטארקן איינפלוס אויף די געגענט, אזוי האט מען אים געטראגן קיין קאריין, און מ'האט דערציילט די מעשה פאר רבי פינחסל.

ווען מ'האט אריינגעברענגט דעם זגנב, זעהט רבי פינחסל אז דאס איז גאר דער רבי ר' זושא, ער קען נישט פארשטיין וואס איז דאס?.

זאגט דער רבי ר' זושא "כיוועל זאגן דעם אמת, איך בין געווען דא שבת, און מ'האט מיר געגעבן זייער גרויס כבוד, כ'בין אהיימגעפארן מיט גרויס כבוד, האב איך אנגעהויבן צו טראכטן אפשר האט מען מיר אריינגעגעבן אביסל יוהרא אין הארץ, האב איך געמוזט זעהן צו האבן אזויפיל בזיונות קעגן דעם כבוד וואס איך דא געהאט. און אלס רחמנות אויף די צובראכענע אלמנה האט ער איבערגעגעבן די נדבה אויף אזא אופן, אז עס זאל אים אויסקומען גרויסע בזיונות.

האדמו"ר מספינקא: דער חקל יצחק ברענגט אז דער אמרי יוסף פלעגט פירן טיש יעדן טאג, ער האט דאס גענומען פון צאנז, ער פלעגט דאן רעדן פון צדיקים, האט ער דערציילט אז רבי פינחסל האט איינמאל געמאכט א ברית מילה און דאס בלוט האט זיך נישט געשמעלט, רבי פינחסל איז ארויסגעלאפן אויף די גאס זוכן הילף, פונקט גייט ר' זושא אריבער, זאגט ער אים אז ער דארף פון אים א טובה און ער דערציילט אים די מעשה, פרעגט דער רבי ר' זושא וואו האלט מען? זאגט ער אינמיטן דעם ברית, זאגט ר' זושא "מיזאל זיך שוין גיין וואשן צו די סעודה", און אזוי ווי מ'האט זיך געוואשן האט זיך דאס בלוט געשמעלט, האט אים רבי פינחסל געפרעגט פון וואו ער האט דאס גענומען? האט ער געזאגט אז ער האט דאס גענומען פון צוויי פלעצער "אין די תורה שטייט ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו", און אין תהלים שטייט 'סעדני ואושעה', אז מ'מאכט א סעודה איז דא המתקת הדינים.

בכלל נאכן בעל שם טוב האט רבי פינחסל איבערגענומען, דער תולדות איז געקומען צו אים נעמען סמיכה.

רבינו: א געוויסער חלק פון די תלמידים זענען געפארן צו רבי פינחסל.

ממש איבערגעדרייט די שטאט לכבודו, ער האט זיך אליין געפארעט און ער האט צוזאמען געשמעלט 400 רובל, א גרויסע סומע געלט, און ער האט דאס געגעבן פארן רבי'ן ר' זושא. און דער רבי ר' זושא איז אהיימגעפארן.

אויפן וועג אהיים הערט דער רבי ר' זושא אז עס טוט זיך א טומל, עס איז געקומען אן אלמנה אויפן מארק, זי האט געהאט מיט זיך געלט, געלט וואס זי האט געהאט געבארגט, און מ'האט איר בא'גנבעט, זי האט געהאט אין פלאץ איינצוקויפן אהיימטראגן און פארדינען, און דא האט מען איר בא'גנבעט און זי קען אזוי נישט אהיימפארן, ס'איז געווען א גאנצע מהפיכה, ווען דער רבי ר' זושא הערט די מעשה גייט ער צו און זאגט "איך וויל מודה זיין אויף די מעשה הגניבה, כ'האב נישט געכאפט אז די צרה איז אזוי גרויס, עד היכן הדברים מניעים, אז מ'רעדט פון א אלמנה, ער זעהט אז ס'האלט ביי פיקוח נפש, ער וויל מקיים זיין והשיב את הגזלה".

קיינער האט איהם נישט געקענט, מ'האט נישט געוואוסט ווער ער איז, מילא האט מען אים געגלייבט.

פארשטייט זיך אז מ'האט זיך געפריידט אז מ'האט געכאפט דעם זגנב, האט מען אפיר גענומען דעם רבי'ן ר' זושא און געהייסן אפגעבן די גניבה, זאגט ער אז ער איז גרייט אפצוגעבן די גניבה, אבער נישט די גאנצע נאר 350 רובל גיט ער צוריק, די איבריגע האט ער גענומען פאר זיך.

מ'האט אנגעהויבן צו שרייען אויף אים ער זאל אפגעבן די גאנצע סומע, אבער ער עקשנט זיך אז ער גיט נישט, מ'האט זיך גענומען שרייען אויף אים אז ער איז א גנב ער האט בא'גנבעט אן אלמנה, אבער ער האט זיך געהאלטן ביי זיינס אז ער גיט נישט, עס איז געווארן א מהומה ביז מ'האט אים באזידלט, מ'האט אים אנגעהויבן צו קלאפן און צו שלאגן, אבער ער האלט זיך ביי זיינס. אלעס וואס מ'האט אים נאר געטון איז ער געבליבן פאר'עקשנט אז ער גיט נאר 350 רובל.

ביז עמ'צער האט זיך דארט אנגערופן אז מ'זאל אריבערטראגן דעם זגנב צו רבי פינחסל קאריצער, ער וועט זיכער קענען ערלעדיגן אז ער זאל אפגעבן די גניבה. מ'האט אים גענומען און אריבערגעשלעפט קיין

האדמו"ר מספינקא: ער האט אמאל געזאגט פארן עולם אז מ'קען ביי אים אלעס אויסבעטן, און דער עולם איז אריבערגעגאנגען און יעדער האט געזאגט זיינע בקשות, און רבי פינחס'ל האט מבטיחה געווען.

אינמיטן ווען דער עולם איז אזוי הורך האט ער זיך פארשפארט אויף דריי מעג, ביז די גבאים זענען אריין צו איהם פרעגן וואס עס האט דא פאסירט, האט ער געזאגט אז א בעל הבית איז צוגעקומען און געבעטן עפעס וואס איך האב אליינס נישט. ער האט געבעטן "אמת"...

זאגט דער גבאי 'עה, דער איד דארף אמת וואס א בעל הבית דארף'...

זאגט ר' פינחס'ל 'אה, פון דעם האב איך גענוג'. איז ער ארויסגעקומען אויב אזוי קען איך ווייטער געזעגענען.

ער האט געזאגט 'עס איז דא פיר הונדערט מדריגות אין אמת, פון שקר זענען מיר שוין ווייט, אבער צום אמת זענען מיר זענען נאכנישט אנגעקומען.

ס'איז דאך יודע די מעשה, ווי ער האט אויסגעבעטן דעם וואס האט שפעטער איינגעזעצט זיינע קינדער אין תפיסה. ווען ס'איז געווען איינער פון די צדיקים האט מבטיחה געווען אז יענער וועט נישט האבן קיין קינדער, און ער האט געשוואירן אז ער וועט יא האבן, אזוי ווי ביידע האבן געשוואירן האט מען מוז השמים געקוקט ווער ס'האט נאך ביז היינט קיינמאל נישט געשוואירן, רבי פינחס'ל האט קיינמאל נישט געשוואירן.

צדיקים פלעגן דערציילן די מעשה און ארויסגעברענגט ווי ווייט מ'דארף זיך נישט שפארן. ווייל אז דאס קינד וואס איז געבוירן געווארן פון זיין ברכה האט געקענט נעמען זיינע אייגענע קינדער און איינזעצן אין תפיסה...

האדמו"ר מספינקא: חסידים אינדערהיים פון שבת מברכים אלול ביז חנוכה איז מען נישט געזעסן אין שטוב. מ'דערציילט אז ס'איז געווען א איד אין א שטאט וואס ער פלעגט נישט פארן צו איין רבי'ן, נאר ער האט זיך ארויסגעלאזט אויפן וועג פון שבת מברכים איז ער ארומגעגאנגען, איבער ראש השנה, עשרת ימי תשובה וכו', ווען ער איז אהיימגעקומען האט די גאנצע שטאט געוואלט הערן, ער איז דאך געווען ביי אזויפיל צדיקים, וואס האט ער ביי יעדן געזעהן. האט ער געענפערט "דער זעלבער 'קל אדון' נאר מיט אן אנדערן ניגון..."

דער שינאווער רב האט געהאט די חומשים פונעם עמרת צבי, ער האט דאך חתונה געהאט מיט די מאמע ער פון ראזלער רב בזיווג רביעי. דער עמרת צבי האט נאר געהאט מעכטער און דער ראזלער רב האט באקומען בירושה די חומשים, האט ער דאס געגעבן דרשה געשאנק פארן שינאווער רב.

פלעגט רבי איציקל (מפשעווארסק זצ"ל) דערציילן דעם פחד וואס מ'האט געהאט ביים שינאווער רב, אז קיינמאל איז נישט געווען פארשפארט די מיר, און מ'איז קיינמאל נישט אריין אין צימער, אויסער ווען דער שינאווער רב איז אוועקגעפארן, איז מען אריינגעגאנגען קוקן די ספרים וכדו'. האט ער אריינגעקוקט אינעם חומש ביי פרשת משפטים, ווי עס שטייט 'זעבדתם את ה' אלקיכם וברך את להמכם ואת מימך והסירותי מהלה מקרבך', זאגט דער תרגום יונתן א פירוש אז וועגן דעם שטייט 'זעבדתם' א לשון רבים, ווייל דאווענען דארף מען ברבים, זברך את להמך' שטייט א לשון יחיד ווייל עסן דארף מען ביחידות.

האט ער דארט געזעהן צוגעשריבן בכתב יד קדשו פונעם עמרת צבי "אנו לא כך קבלנו מרבתינו".

רבינו: ביי חסידים האט מען איינגעפירט אז עסן דארף מען אויך ברבים.

האדמו"ר מספינקא: דאס אלעס איז דאך אן הכנה צו שמיני עצרת און שמחת תורה. דער טאטע ז"ל דער רבי דער ברך משה פלעגט קומען צום טאטן ז"ל (כ"ק אדמו"ר מהרש"צ מספינקא זצ"ל) באזוכן נאך סוכות אפאר טאג נאך יו"ט, האט ער דערציילט אז ער האט פארלוירן דעם הרגש פון די פינגער, דער רבי דער ברך משה האט איהם געפרעגט ווען דאס איז געשעהן? האט ער געזאגט ביי די הקפות, ער איז געקומען דעמאלטס צום דאקטער ער איז געווען זייער דערשראקן, ס'איז געווען זייער פשוט ער האט געהאלטן די קליינע ספר תורה, און די פינגער איז אים אריין צווישן די ריעות, ער איז געווען 'פארקאכט מיט די בחורים', מ'דארף צוגרייטן די בחורים צום נייעם זמן, די פתיחה, ער האט אינגאנצן פארגעסן פון זיך, הערשט נאך די הקפות האט ער באמערקט אז ער שפירט נישט די פינגער.

אז מ'גרייט זיך צו אזעלכע הקפות פון ראש חודש אלול איז נישט קיין פלא.

לבנין התלמוד תורה החדש ברחוב פען טט. אצל ווייט עוו. ויש בינינו כותל אחד, ואמר ע"ז אי העסקנים לרבינו שבמושך זמן הבני' והשיפוץ היה הרבה טובת הנאה להנהלת המוסדות מק"ק תולדות צבי, הודה לו רבינו על כל אלה.

דבירך רבינו: א כתיבה והתימה טובה, א גוט געבענטשט יאר.

ליווה האדמו"ר מספינקא שליט"א את רבינו שליט"א הוצת, ובעמודו ברחוב הראה לרבינו שהוא בבחינת טוב שכן קרוב

מוצש"ק פרשת כי תצא תשס"ח לפ"ק

ביקור אצל ב"ק אדמו"ר מצאנז-זמיראד ב"פ שליט"א באכמניתו בקרית יואל

רבינו: אין צאנז האט מען געזאגט סליחות זונטאג אינדערפרי.

האדמו"ר מזמיראד: רוב הסדישע רבי'ם האבן געזאגט סליחות ביינאכט.

רבינו: כווייס נישט צי מ'קען זאגן רוב, ס'זענדט זיך וועלכע רבי'ם, די גאליציאנער רבי'ם האבן געזאגט זונטאג אינדערפרי, די רוסישע האבן געזאגט מוצאי שבת.

אין בעלזא האט מען געזאגט אינדערפרי, ראפשיץ, זידיטשוב, אלע האבן געזאגט אינדערפרי. ס'קומט מיר אויס אז די תלמידים פונעם רבי'ן פון לובלין האבן געזאגט אינדערפרי. די אנדערע משערנאבל, וויזשניץ, האבן געזאגט ביינאכט. גור זאגט אויך ביינאכט (ועי' בזה מה שכתב בסה"ק אגרא דפרקא (את קמ"ז) ובדברי תורה (מונקאטש ה"א אות ע"ז).

דער דברי חיים האט געקענט זיצן ביי שלש סעודות פארדיביות'ט, פארקאכט, און מ'האט געזעהן אז שפתותיו נעות, מ'האט אבער נישט פארשטאנען וואס ער זאגט, הסידים פלעגן עס רופן די שטילע תורה, ס'האט געקענט נעמען אמאל מער אמאל ווייניגער. איינמאל איז ער אהיימגעקומען און ער האט געפרעגט וויפיל אזויגער עס איז, ווען מ'האט אים געזאגט וויפיל אזויגער עס איז, עס איז איהם געווען א חידוש אז ס'איז שוין אזוי שפעט, האט מען אים געזאגט אז היינט האט די 'שטילע תורה' גענומען זייער לאנג. האט ער געפרעגט "וואס איז די שטילע תורה?", זאגט מען איהם אז נאך די תורה האט ער געזאגט א שטילע תורה, האט ער דברי חיים געזאגט 'דאס איז נישט קיין תורה, דאס איז דביקות!'. און דעמאלטס בשעת ער האט געזאגט די ווערטער האט ער זיך צופלאמט און ער איז ווידער אריינגעפאלן אין א דביקות.

דברו על מקום תפילתו של האדמו"ר בשב"ק העבר בקרית יואל בביהמ"ד אוהל מרדכי טאהש, וממצב בריאותו ועל קרבתו לב"ק האדמו"ר מטאהש שליט"א, ושהוא צריך לרפוי"ש.

רבינו: מידערציילט אויפן דברי חיים אז ער האט געקענט עסן מלוח מלכה זונטאג, ער האט אזוי געהאט מקובל פון ראפשיצער רב.

האדמו"ר מזמיראד: מ'האט אים געהערט זינגען די זמירות פון מוצש"ק.

מ'האט פונקט פריער געשמועסט דערוועגן, אז דער דברי חיים האט געבעטן רבי שלמה'לע כאבוב'ער ער זאל אויך אזוי טון. האט ער געזאגט אז ער שפירט נישט דעם טעם פון שבת ביז זונטאג.

רבינו: פאר די 'אמערקאנער' וואלט דאס נישט געווען אזא שלעכטע זאך אז מ'זאל קענען מאכן א מלוח מלכה זונטאג...

הרה"ח ר' שמואל הכהן פריעדמאן הי"ו משב"ק: מ'האט דערציילט אז ביים רבי'ן ז"ל אין די לעצטערע יארן איז געווען איינמאל מוצאי יום כיפור האט די רביצין צוגעגרייט א גאנצע סעודה ווי געווענליך, און מ'האט האט דאס אריינגעברענגט, אבער דער רבי האט נישט געקענט עסן, מ'האט געמוטשעט דעם רבי'ן אז ער זאל זיך וואשן, ווייל דער רבי האט אלס שטארק מקפיד געווען דערויף, אבער ער האט געזאגט אז ער האט נישט קיין כח, און מ'האט אלעס צוריק ארויסגעטראגן.

מוחרת יום הכיפורים בייטאג נאכן דאווענען האט ער געזאגט "מיר האבן נעכטן נישט געמאכט קיין סעודה זאל מען יעצט אריינברענגען די סעודה, נעכטן האב איך נישט געהאט קיין כח, ביים דברי חיים פלעגט מען אסאך מאל הערן ווי ער האט פאר זיך שטיל געזינגען 'איש חסיד' זונטאג ביי די סעודה....

דובר קצת ממנהג יום א' דסליחות

האדמו"ר מזמניגראד: דער שווער שליט"א (הרה"צ האדמו"ר מנאבאד שליט"א) זאגט אז דער נאסאדער רב ז"ל פלעגט שפעט זינגען כבואו מאדום, דער עולם האט נישט געוואוסט וואס ער טוט, ס'איז געווען טונקל, דער עולם פלעגט איינשלאפן ער פלעגט אויך אמאל גיין אין מקוה און ער איז נאך צוריק געקומען און קיינער האט נישט געוואוסט, קיין לעקטער איז נאך נישט געווען.

רבינו: אין צאנז איז דאך נישט געווען קיין סדר, די אלע זאכן זענען געווען יעדן טאג ווי אזוי ס'איז געווען.

דער צאנזער רב האט זיך אמאל אויפגעשטעלט צו קידוש און גענומען דעם כוס אין די האנט, און אנגעהויבן צו זינגען דעם קאלוב'ער ניגון (התנועה של המילין גלות גלות) ער איז אריין א דביקות מיט דעם ניגון, שעות איז ער אזוי געשטאנען מיטן כוס נאך פאר קידוש, ער איז נישט געווען בעלמא הדין, יעדער איז געשטאנען און געקוקט ווי ער איז געווען פארקאכט און פאר'מח'ט, ס'איז געווען אנגעגרייט די לעכט, די לייכטער דאס האט געמאכט ליכטיגקייט, נג, עס האט גענומען אזויפיל שעות ביז די לעכט האבן אויסגעברענגט, ווען ער האט זיך אויפגעכאפט האבן שוין די לעכט קיים געברענגט, האט אים אייגער געגעבן א זאג ווי אזוי וועט מען דא פירן מיט? די לעכט וועלן דאך אויסגיין, האט ער געזאגט "ויברך אלקים את זים השביעי ויקדש אותו" ויברך אלקים ברכו בנר (מד"ר בראשית פי"א ב, ועיי"ש מה שאמר ר' אלעזר ברכו בנר ובי היה המעשה פעם אחת הדלקתי את הנר כללי שבת ובאתי ומצאתי אותו כמוצאי שבת דלוקולא חסר, עיי"ש), עס קומט אריין א ברכה אין די לעכט.

און אזוי איז געווען די לעכט זענען געבליבן ברענען, און דער דברי חיים האט געפירט מיט אזוי ווי געווענליך. אזוי ווי ער האט גענדיגט דעם טיש האבן זיך די לעכט אויסגעלאשן, עס איז אריינגעקומען א ברכה אין די לעכט.

האדמו"ר מזמניגראד: עס איז געווען א איד ר' חיים יעקב דייטש ע"ה, ער פלעגט דאווענען ביי מיין שווער, האט ער דערציילט אז ס'איז געפארן א איד קיין בעלזא צו רבי יושעילע, האט אים רבי יושעילע געפרעגט פון וואו ער קומט, האט ער געזאגט פון צאנז, האט ער אים אנגעהויבן אויסצופרעגן פון צאנז, האט ער דערציילט די מעשה, רבי יושעילע בעלזער איז געווארן זייער צוקאכט דערפון און ער האט קיינעם נישט אריינגעלאזט צו זיך א גאנצן טאג. די גבאים האבן נישט געוואוסט וואס דא איז געשעהן.

האבן די גבאים געפרעגט דעם איד וואס ער האט גערעדט מיטן רב האט ער זיי דערציילט די מעשה.

בגמר השיחה העיר א' הנזכרים בנוגע העובדא הנ"ל שהרה"ק בעל דברי חיים ניגון בדביקות הניגון של "גלות גלות": דער רבי ז"ל (מרן בעל דברי יואל) פלעגט אויך אונטערזינגען דעם קאלוב'ער ניגון פרייטאג צונאכטס פאר קידוש בשעת ער האט געשמעקט די בשמים און די הדסים.

רבינו: מ'האט עס נישט אלעמאל געהערט (כי היה בקול דממה דקה, אינמיטן די שלש סעודות תורה פלעגט ער אויך אמאל זינגען דעם ניגון (כנסף על התנועה של ניגון ראפשיץ שהי רגיל בה יותר) דעמאלטס האט מען יא געהערט.

יום ה' פרשת עקב תשס"ח לפ"ק

ביקור אצל הגה"צ רבי חיים יעקב מאיר רבין שליט"א

אב"ד ציעשנוב - וראש ישיבתינו הק' בכארא פארק

בדירתו במחנה קיץ דישיבתינו הק' בפליישמאנס נ.ג.

איידעם, דער מאן פון די רביצין נחמה'לע. ער איז געווען אן אייניקל פון רבי אשר'ל ראפשיצער זי"ע.
אב"ד ציעשנוב: זיין פאטער איז געווען רבי מאיר'ל גלאנובער, בן ר' מענדעלע גלאנובער, א זון פון רבי אשר'ל ראפשיצער.

רבינו: רבי יעקב ישראל ישורון פון סוליצא איז געווען מיט זיי אן ערשטער קאזין.

רבינו שאל על סדר לימודי הישיבה במס' נדרים, ובשר'ע חל' שבת, ודברו על הבחינה של הגאון דומ"ץ קרית יואל שליט"א על המקצוע בסו' ש"א והנרשאי כלים, וסיפר רבינו שקיבל פרו"ש מהדומ"ץ שליט"א שהבחין את הבחורים ובה' נהנה מאד איך שראו סימן יפה במשנתם בליערי'.

כאשר עברו ילדי המשפחה לקבל ברכת שלום, ושאל רבינו לשמותיהם, עמד אצל השם "יצחק טובי". ואמר: ר' יצחק טובי זצ"ל איז געווען דעם צאנזער רבי'ס אן

לקבלת פני ת"ח דינו כסעודת מצוה אף כפי ימים שבתחילת חודש אב) דער עמרת צבי איז געווען אין איהעל ביים ישמח משה, און דער ישמח משה האט געמאכט א פליישונגע סעודה, כזויים נאר נישט צי ס'איז געווען א סיום, צי ער האט דאס געמאכט לכבודו, כמדומה אז ער האט דאס געמאכט לכבודו.

א' הנזכרים: דער יעב"ץ אין סידור (בסידור בית יעקב דיני בין המצרים אשנב ב' את י"ח) איז מתיר ווען עס קומט א גאסמ א ת"ח מאכן א סעודת מצוה מיט בשר.

אב"ד ציעשנוב: ס'איז אינטערעסאנט וואס דער יעב"ץ שרייבט אויב דער גאסמ איז א הלוש קען מען מאכן א סעודה, או הוא 'מזרחי', שרייבן זיי היינט אז ס'מיינט אז ער איז א ספרדי, וואס זיי זענען נאר מקפיד בשבוע שחל בו תשעה באב...¹

רבינו: למעשה האט אים דער ישמח משה נישט געבעטן אז ער זאל בלייבן אויף שבת ווייל ס'איז געווען שבת חוץ ערב תשעה באב, און דער עמרת צבי האט געפירט שלש סעודות אין די נאכט אריין, און דער ישמח משה האט געזאגט אז אין איהעל זענען דא אסאך מתנגדים, און ער וויל נישט אז מ'זאל דאס זעהן. ער האט מורא געהאט אז זיי זאלן זעהן ווי א רבי טוט אזוינס. מילא האט ער אים נישט גערופן אויף שבת, און דער עמרת צבי איז טאקע אוועקגעפארן צו א דארף נישט ווייט פון איהעל, און דער ישמח משה האט געשיקט דעם ייטב לב צו איהם אויף שבת.

דער ייטב לב שרייבט אויפן עמרת צבי "רבינו", לכאורה איז דאס אלעס געווען פון יענעם שבת, כזויים נישט ווען נאך ער האט אים געזעהן.

¹ ו"ל היעב"ץ שם, ונראה לי שהמקבל אורח תלמיד חכם בתוך ביתו, יומא טבא לגו, ואין לך סעדת מצוה גדולה מוון, שהנהגה כסעודה שת"ח מיסב בה, כהנהגה מזויו השכינה, וגדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה, על כן אם החכם האורח הבא צריך לאכול בשר משום חלושא דאורחא, או שהוא מזרחי שאינו נוהג בחומרת מנהג זה, נראה לי להתיר לבעל הבית לאכול עמו בשר ולשתות יין. וקרוב בעיני להתיר לזמן אפילו כל הלומדים והחכמים שבעיר להסב עמו לכבודו, ולא ימלט משמעות חידושי תורה, והדיו וזו סעודת מצוה כפולה, אף על גב דבילאו הכי לא שרי משום דברי תורה לחוד, מכל מקום כה"ג כדאי להקרא סעודת מצוה, והוא שיהיה חכם גדול מובהק ומומחה לכל, ולא אוליגן בתר שמא, אלא בתר טעמו טעם זקנים, אפילו בחור בשנים, ולא מבעלי שמות בארץ תלאובות, נוטעי אשרות ומקיימו מצבות רמות, בזמן הבמות, עכ"ל.

הרב אהרן מנחם מענדל אייכנשטיין בן הגה"צ מבערש וחתן הגה"צ מצעשנוב, ר"מ בישיבה: רבי ברוכ"ל ברידאוויצער, דער פאטער פון רבי יעקב ישראל ישורון, איז געווען א ברודער מיט רבי יצחק טובי. מיר זענען אייניקלעך פון ר' מאיר יוסף רובין פון קערעסטיר, ער איז געווען א ברודער מיט רבי יעקב ישראל ישורון.

אב"ד ציעשנוב: בימים ההם האט רבי יצחק טובי געהייסן א מוראדיגער יחסן, ר' מאיר'ל גלאגובער איז געווען אן איידעם ביי רבי יאסעלע דאמבראווער, ער איז געווען אן איידעם ביים באר משה פון קאזשניץ, דער באר משה איז געווען אן איידעם ביי רבי אלעזר מלויזענסק. ר' מענדעלע גלאגובער איז געווען אן איידעם ביים אור לשמים. דער ראפשיצער יהוס ארויף איז דאך אויך געווען זייער גרויס.

דעמאלטס בימים ההם ווען דער צאנזער רב האט גענומען רבי יצחק טובי פאר אן איידעם פלעגט ער זאגן "ער איז דער גרעסטער יחסן", יעדע נאכט ביי די שבע ברכות האט ער גערעכנט דעם יהוס פון א אנדערן צווייג. ביי אונז אין די משפחה איז מקובל אז רבי יצחק טובי האט אנגעטון טלית און תפילין אין איין טאג. כפשמות איז דאס נאך געווען פאר די בר מצוה.

רבינו: דער צאנזער רב איז אריינגעקומען איין טאג צוקאכט און געזאגט "נחמה איז שוין א גרויס מיידל" ער האט שוין געמוזט זעהן א שידוך פאר איר.

די יונגערע שוועסטער האט געהייסן 'גומשע', זי איז געווען די גלינא'ער רביצין, איר מאן איז געווען רבי בצלאל יושע פון גלינא.

דער דברי חיים שרייבט אין די תשובה אויפן רבי'ן ר' אשר'ל "רשכבה"ג..."

הרב אהרן מנשה רובין: ער איז געווען א רבי פון רבי'ם, אסאך רבי'ם זענען געפארן צו איהם.

וספר רבינו העובדא שכאשר ביקר הרה"ק רבי אשר'ל באיהעל בשב"ק פ"ר ראה, אחרי שהיט"ל נתפעל מעבודתו, וביקש מזקיניו הישי"מ שיומין אותו וכו' וכאשר ניהל שולחנו א' הרברי תורה על 'ראה אנבי', שרואה החטאים מב"א מיום הוולדו, ונפל פחד על הציבור ורצו לחזק מביהמ"ד.

רבינו: איר האט נאכגעזאגט דעם יעב"ץ (הגה"צ מציעשנוב שליט"א קידם פני מרן רבינו שליט"א בהיכל הישיבה, טרם שנשא רבינו מדברותיו לפני בחורים, והוכיר מ"ש בסידור היעב"ץ עמדון שסעודה

אלעמען ווי עלעקטיריריזרט. ווען ער האט אויפגעהויבן די אויגן צו קוקן איז געפאלן א פחד.

ביים רבי'ן ר' מענדעלע פון רימאנוב איז אויך געווען א גרויסער פחד.

דער רבי ר' מענדעלע האט דאך אמאל געפירט טיש צוזאמען מיטן רבי'ן פון לובלין, ווען ער איז געווען אין לובלין, דארט אין לובלין ביים טיש איז געווענליך געווען א גערודער, מ'איז אריין און ארויס, און דער רבי ר' מענדעלע האט דאס צוגעקוקט און ס'האט אים געשטערט האט ער געגעבן א קלאפ אין טיש "שא! דרך ארץ!" איז געווארן אזוי שטיל... דער רבי פון לובלין האט אנגעקוקט וואס דא איז געשעהן און ער האט דאס נישט געגליכן האט ער זיך אנגערופן "אחד ממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם בכיעוט דרך ארץ..."

אב"ד זיעשנוב: מ'טאר דאס נישט דערציילן פאר די בחורים...

רבינו: דער הוזה האט נישט געגליכן דעם פחד און אנגעצויגנקייט.

אב"ד זיעשנוב: דער מנחת אלעזר ברענגט (דברי תורה מהר"ד א ת) אז דער רבי פון לובלין האט געזאגט לגבי שנה ראשונה, "צו אונז מעג מען קומען..."

רבינו: יא 'צו אונז', ווייל אין לובלין איז געווען שמהח.² בכלל, דער רבי ר' מענדעלע איז בעצם געווען זייער א שטרענגער רבי...

והמשיכו לדבר מעניני המחשבה, ורבינו נתן את ברכתו לכוח"ט ולנחת לכל הנאספים.

2

עי' ד"ת שם שכן אמר הרה"ק מלובלין זי"ע להארי' דבי עילאי ולאחר שחזר לביתו הבן בלבבו התשובה מרבו כי לדבר מצוה מותר גם בשנה הראשונה לנסוע לקבל פני רבו, אמנם עדיין קשה למה אמר 'אלינו' מותר שנראה שדוקא אליו מותר אז, הלא גם שאר הקדושים היה ג"כ נסיעה לדבר מצוה, ואחר כך בבואו לביתו עיין הארי' דבי עילאי בספר החינוך (מצוה תקפג) במצוות עשה נקי יהיה לביתו שעה אחת, דפסק שנהגת בכל מקום ובכל זמן, מכל מקום הרוצה לצאת לדבר מצוה או לשמוח עם רעיו על דעת שישבו לימים מועטים 'בשמהח' מן הדומה שאין הוא ביטול המצוה, עד כאן לשון החינוך, ולפי זה כבר הבין דברי רבו, דאצל הרבי מלובלין היה מדה' 'השמהח' ביותר שהיה משפיע לתלמידיו ושאלו ממנו מים בששון ובשמהח, ומעתה שפיר דייק בקדושת לשונו 'אלינו' בדיוק מותר, כי גם לפי דברי החינוך המחמיר שנהגת מצוה זו בימינו, וחשב הרבי מלובלין בענותנותו אם הנסיעה אליו לדבר מצוה תחשב, מ"מ מותר מטעם זה של קנין השמהח, עיי"ש.

אב"ד זיעשנוב: דער לימנובער רב איז נאך געווען ביי רבי אשרל ראפשיצער רב, פלעגט ער זאגן אז ביים טיש איז געווען אזא פחד, ס'איז געווען אזוי שטיל אז מ'האט געהערט ווי מ'עסט די יוד, די לעפלעך האבן אזוי געקלאפט ביים עסן, פלעגט מען איבערלאזן גאנצע טעלערס יוד ווייל מ'האט מורא געהאט אז די לעפלעך מאכן א רעש, און מ'האט מורא געהאט אז ס'וועט מבבלל זיין.

רבינו: אין סיגעט ביים זידן ז"ל (העצי היים) איז אויך געווען א גרויסער פחד, געפערליך, ווען ער האט אויפגעהויבן די אויגן, דער עולם האט זיך נישט גערירט ביים טיש.

אב"ד זיעשנוב: ביים ייטב לב איז לכאורה נישט געווען דער פחד.

רבינו: ביים קדושת יו"ט איז יא געווען אזוי, ביים ייטב לב טאקע נישט. ביים זידן איז געווען א גרויסער עולם ביים טיש אבער ס'איז געווען שטיל, אז מ'האט געהערט א פליג.

אב"ד זיעשנוב: ביים רבי'ן (מחן רביה"ק בעל דברי יואל) איז אויך אזוי געווען ביים טיש...

רבינו: ביים רבי'ן האט געקענט זיין אמאל אז ער האט שטיל געמאכט, אז ס'איז געווען א גרויסער גערודער, ביי די פיש פלעגט ער אמאל שטיל מאכן. אבער בדרך כלל איז נישט געווען אזא שטילקייט ווי ביים זידן.

דער זיידע האט געהאט א בוים אין הויף, ווי קינדער פלעגן קריכן אויפן בוים, פאר ער איז ארויסגעגאנגען פון שטוב האט ער געהייסן דעם הויז בחור קודם ארויסגיין און זעהן צו קיינער איז נישט אויפן בוים, ווייל פאר פחד זענען די קינדער אראפגעפאלן פון בוים...

כ'האב געהערט פון א איד דערציילן אז ער איז אנגעקומען קיין סאטמאר צו א התונה, ווען רבי היימל (הרה"צ רבי חיים האלבערשטאם זצ"ל, חמ"ץ בסאטמאר, בן דרה"ק רבי שלום אלעזר מראצפערט זי"ע) האט התונה געמאכט מיט איינעם פון די בארדיבער קינדער, איז ער געקומען צו פארן, ווען דער זיידע איז אריינגעקומען אין זאל האט זיך די גאנצע התונה אפגעשטעלט, פשוט קיינער האט נישט גערעדט קיין ווארט צום צווייטן, קיינער האט נישט פארשטאנען וואס דא איז געשעהן, אבער אזוי איז געווען, ווי דער זיידע איז אריינגעקומען האט ער

דברות קודש

מכ"ק מרז רבינו הגה"ק שליט"א

סעודת רעוא דרעווין פרשת כי תבוא שנת תשס"ח לפ"ק בקרית יואל יע"א

לומר עד הזמן שאדם נדכא ונחלש, אף על פי כן הוא אומר שובו בני אדם. ועל זה אמרו חז"ל (קידושין מ:): ואפילו רשע גמור כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו רשעתו. וזה שאמר ובדיעבד כל השופרות כשרין בין פשוטים בין כפופים, פירוש אפילו אינו של איל ואינו כפוף, כלומר אפילו מי שאינו שב בבחורותו כשהוא בתקפו ובגבורתו, רק המתין בתשובה עד לעת זקנתו ככלות כח גבורת הבחורות. וגם כח גבורת היצר הרע חלף והלך לו, אפילו הכי תשובתו תשובה, עכ"ד.

ובדרך זה יל"פ מה דתנינן (שלהי מס' יומא) אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים, שנאמר (יחזקאל לו כה) וזרקתי עליכם מים טהורים ואומר (ירמיה יז יג) מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, וצ"ב מה שמדמה טהרת המקוה לטהרת ישראל על ידי הקב"ה. אך ביאור הענין דהנה הטבילה במקוה מטהר את האדם מטומאתו, ואף אם נטמא האדם לזמן רב וטבל עצמו אחר כמה שנים גם כן עולה מטומאתו, ולא עוד אלא אף אם שבמשך הזמן מעת שנטמא בראשונה, טימא עצמו שנית ושלישית וכך ניתוסף לו כמה פעמים טומאה על טומאתו, עם כל זה כאשר הוא טובל עצמו במקוה ברגע אחד הוא עולה מכל טומאתו, ומי שנטמא הרבה פעמים אינו צריך טבילה יתירה ממי שנטמא רק פעם אחת, ולכולם טבילה אחת מעלה אותם מטומאתם ונטהרו. והכי נמי הוא ענין התשובה דמועיל למי שעשה עבירה פעם אחת ושב תיכף או

ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי ה', ובמדרש (ב"ר פכ"ד ס"ו) אין ועתה אלא תשובה. ויש לפרשו בדרך רמז מוסר על פי מה שרמזו דורשי רשומות על הכתוב בריש הפרשה, וילקחת מראשית כיל פרי האדמה, ראשי תיבות בגמטריא מקו"ה. ועל דרך זה יתפרש הכתוב ועתה, שהוא לשון תשובה, הנה הבאתי, שמביא ראייה דתשובה מהני, את ראשית פרי האדמה, מן הכתוב וילקחת מראשית כל פרי האדמה, שבו נרמז ענין טהרה במקוה.

ויתבאר על פי מה שכתב השל"ה הקדוש (מס' ראש השנה) לפרש הגמרא (ראש השנה טז:) שופר של ראש השנה מצותו בשל איל, שופר רמז על הבעל התשובה על שם שצריך ליפות מעשיו ולשפרם, מצותו בשל איל, רצונו לומר שעיקר מצוה של בעל תשובה כשישוב מדרכו הרעה שישוּב בימי בחורותו בעודנו בתקפו ובגבורתו, והוא מלשון (יחזקאל יז יג) ואת אילי הארץ לקח, שפירושו הוא כח וגבורה, ורמז על גבורת הבחורות, וכמו שדרשו חז"ל (עבודה זרה יט.) אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש, ופירש"י כשהוא איש, כשהוא בחור בכחו, כלומר ממהר להכיר את בוראו קודם ימי הזקנה כאיש גבור. וכפוף, שצריך הבעל תשובה שישפיל את עצמו ויהיה כפוף, הלכוף כאגמון ראשו ונפשו כעפר לכל תהיה, והן הם עיקר מצות התשובה מעולה אשר בה יגיע הבעל תשובה אל המדרגה העליונה. אמנם אף אם שב בימי זקנתו בתשובה שלימה בכל לבו תשובתו מקובלת. ועל זה נאמר (תהלים צ ג), תשב אנוש עד דכא, רצונו

ובחמורות, ונחרד לב האדם איך היינו נשרשים בחטא זה רבות בשנים ולא שמנו על לבנו לשוב אל בוראינו, ובערב יום כיפור כאשר האדם רוצה לשוב בתשובה הוא מדמה בנפשו כי ח"ו אבדה תקותו מאחר שחטא כל כך שנים נגד הבוכ"ע ומי יודע אם יהיה לו תקומה ח"ו שיוכל עוד לטהר עצמו לשוב ולכבס הנשמה לפני השי"ת הלא כל כך שנים חטא נגד ה', ולזה טובלין במקוה, להורות ענין זה דכמו המקוה מטהר את האדם אף מן טומאה של זמן רב שנשרש בו האדם, כך הקב"ה מטהר את ישראל אף אם נשרשו ח"ו בחטא רבות בשנים.

וּבְדֶרֶךְ זה יש לומר טעם נכון על מנהג חסידים ואנשי מעשה לטבול במקוה ביום ראש השנה לפני תקיעת שופר, אף שכבר טבלו בבוקר לפני התפלה, וטעמא בעי. אמנם לפי האמור יש לומר דהנה הרמב"ם כתב (הלכות תשובה פ"ג ה"ד) בטעם תקיעת שופר שהוא להתעורר לתשובה. אך האדם מתבונן לעצמו הלא עונותי רבו מלמנות וחטאתי עצמו מספר וכמשא כבד יכבדו ממני, ואני אנה אני בא לבקש סליחה מחילה וכפרה אחר שנשרשתי בחטא במשך כל השנה, ולזה הולכים לטבול במקוה קודם תקיעת שופר, להורות דתמיד בכל עת ובכל זמן מועיל התשובה, ואף שנתעורר האדם עכשיו משינת הזמן, ימינו של הקב"ה פשוטה לקבל שבים.

וְזֶה שרמזו הכתוב על ימי התשובה, כאשר מתכוננים לימים הקדושים אשר מלך במשפט יעמיד ארץ, הכל גלוי וידוע לפניו והוא בוחן לבבות ביום דין, והוא יודע כל דיבור ומעשה ואפילו מחשבה קלה שעשו נגד רצונו יתברך, וחיל ורעדה יאחזון מי יודע אם יקבלנו בתשובה מאחר שנשרשו בחטא, לזה אמר ועתה, הוא לשון תשובה, הנה הבאתי ראיה דתשובה מהני אפילו אם נשרשו בחטא רבות בשנים, מראשית פרי האדמה, הא דכתיב ולקחת מראשית כל פרי

לאחר זמן רב, דתמיד מועיל לו התשובה, ואפילו היה רשע גמור כל ימי חייו, ובכל יום ויום הוסיף רשעה על רשעתו, אם עשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו רשעתו, והתשובה מועיל לו לכפר על עוונותיו. וזה שמדמה טהרת הקב"ה לטהרת המקוה, מה מקוה מטהר את הטמאים, ובטבילה אחת עולה לו טומאתו גם טומאה של כמה שנים שנשרש בו, אף הקב"ה מטהר את ישראל, ואף אם ל"ע נשרש בחטא רבות בשנים לא יאמר האדם לנפשו נואש, כי תמיד הקב"ה מקבלהו בתשובה.

וּיְל"פ מה שאומרים בפייט תפלת מוסף לימים נוראים, באין מליץ יושר מול מגיד פשע תגיד ליעקב דבר חוק ומשפט, וצ"ב איזה פתחון פה יש לנו להגיד בזמן שאין מליץ יושר. אכן י"ל דהנה ענין המקוה הוא חוק בלי טעם, כמו שכתב הרמב"ם (הלכות מקואות פ"א הי"ב) הטבילה מן הטומאות מכלל החוקים הוא, שאין הטומאה טיט או צואה שתעבור במים, אלא גזירת הכתוב הוא. וזה שאמר באין מליץ יושר מול מגיד פשע הבא לקטרג, דבשלמא מי שחטא פע"א או שתים, אמר הקב"ה יעשה תשובה לפני ויתכפר, אבל מי שנשרש בחטאו שנים רבות על זה אומר המגיד פשע שחלילה לא יועיל לו התשובה, לזה תגיד ליעקב דבר ח"ק ומשפט, להזכיר ענין המקוה שהוא חק, דכמו שהמקוה מטהר אפילו היה כל ימיו בטומאה חמורה, כמו כן הקב"ה מטהר אפילו היה כל ימיו בעבירה, ותמיד יכול לחזור ולשוב אל השי"ת בתשובה.

וְעַל פי זה יל"פ מה שכתב המגן אברהם (או"ח סימן תר"ו סק"ח) הטעם שטובלין במקוה בערב יום כיפור, משום תשובה. ועמדו המפרשים מהו הענין שצריך לטבול במקוה משום תשובה. ולפי דרכינו יובן כי בבא הימים הקדושים ואנו עושים חשבון הנפש איך עברו ימי חינו, כמה חטאנו נגד הבוכ"ע בקלות

שמגביהין עצמן בכל עת, כי רוצים להתנשאות לשוב למעלה למקומם. ומזה יקח האדם מוסר השכל איך ישא נפשו אל ה' לדבק בו, ויתבונן איך ירד עשר מעלות אחורנית להתרחק מאור של מעלה על ידי חטאיו ופשעיו, הנה העת לשוב אל ה' בבכיה, ודמעה תרדנה עיניו מאין הפוגות, כמו מים התחתונים שבוכים ומתנשאים לשוב למקור העליון, קל וחומר אדם שיש בו נשמת רוח חיים חלק אלהי ממעל, מהראוי לפשפש במעשיו וישוב אל ה' וירחמהו, וזה הטעם שהולכין לנהר כדי לישא ממנו קל וחומר זה, עכ"ד.

ולפי זה י"ל בביאור הענין מה שצריך טבילה משום תשובה, כי בשעה שהאדם מתעורר לעשות תשובה, ראוי שילך לטבול במימי המקוה, כדי שילמוד מוסר השכל מן המים התחתונים שבוכים ומתחננים לשוב אל ה', קל וחומר לבן אדם שיש בו נשמת רוח חיים חלק אלהי ממעל, שצריך לתקן מעשיו ולהוריד כנחל דמעה על מה שנתרחק עשר מעלות אחורנית מדרך הקדושה, ומכח זה יתעורר בנפשו לשוב אל ה' וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח, עכ"ד.

ובדרך זה יל"פ הכתוב (תהלים צה ה) שמזכירים בסליחות, אשר לו הים והוא עשהו, ויל"ד דלכאורה תיבת לו הוא מיותר, דהא אמר אח"כ והוא עשהו אם כן בודאי שלו הוא. ובמצודות דוד פי' והוא עשהו, תקנו על מקומו להיות נקוה במקום אחד. ולפי דרכינו רמז יש בזה על מה שגלי הים מגביהים עצמם בכל עת בהשתוקקות להתקרב אל ה', וזה שאמר אשר ל"ו הים, שהים מגביה ומנשא עצמו לו יתברך, מטעם כי הוא עשהו, שהקב"ה תקנם על מקומם בעוה"ז למטה להיות רחוק משכינת עוזו, והם משתוקקים להיות קמי מלכא, ולפי זה כמה צריך האדם לבכות ולהתאונן על מה שחטא ונתרחק משכינת עוזו.

האדמה, שבו נרמז הטהרה במקוה, דכמו טהרת המקוה מועלת אפילו אם נשרשו בטומאה זמן רב, כמין כן מועיל התשובה אפילו אם נשרשו בחטא כמה פעמים וזמן רב, ובה יכולים אנו להתחזק בימי הרחמים והרצון כי לא ידח ממנו נדח, ותשובה מהני לכל אחד מישראל תמיד בכל עת ובכל זמן.

[ב]

או יאמר על פי דברי כ"ק מרן אאמו"ר זללה"ה ה בברך משה (מקוה ישראל אות ו) לפרש מה שכתב המגן אברהם (או"ח סימן תר"ו סק"ח) הטעם שטובלין במקוה בערב יום כיפור, משום תשובה. ועמדו המפרשים מהו הענין שצריך לטבול במקוה משום תשובה, והלא כשאדם מתעורר לשוב אל ה' ולתקן מעשיו, אזי תיכף ברגע אחד הוא נעשה בעל תשובה אף בלי טבילה במקוה.

וביאר על פי מה שפירש בחוט המשולש (פ' דברים) לפרש מאמר הכתוב (תהלים קלז א) על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון, וקשה למה בכו על החורבן דוקא אצל הים, ועוד דתיבת ג"ם אין לו שחר. אכן איתא במדרש (איכ"ר פ"ב ס"ז) גדול כים שברך מי ירפא לך, מי שירפא שברו של ים הוא ירפא לך, והוא תמוה. אך ביאור הדבר על פי מה דאיתא במדרש (הובא ברבינו בחי פ' ויקרא) שמים התחתונים היו בוכים על שנתרחקו משכינת עוזו, ופייסם השי"ת שיקחו מהם ניסוך המים בחג ומלח על הקרבנות. ולפי זה בזמן החורבן שנתבטל מהם הפיוס ודאי חזרו המים לבכות כמקדם, וזהו הכוונה מי שירפא שברו של ים הוא ירפא לך, כי רפואה אחת להם שיבנה בית המקדש. וזה שאמר הכתוב על נהרות בבל שם ישבנו, וכשראינו שבכו המים על שברם, ג"ם בכינו אנחנו עמהם כי שבר אחד להם, עכ"ד.

ובזה כתב א"ז זללה"ה בייטב פנים (אבני זכרון אות מא) בטעם שנוהגין לילך לנהר לומר תשליך במצולות ים, דכבר אמרו (זוה"ק נח דף סט:) בענין גלי הים

בכוונת המיטהר, ואם כן איך יטהרו בזה, הא קי"ל (מקואות פ"ה מ"ו) גבי גל שנתלש מן הים ונפל על אדם לא עלתה לו טבילה, דטבילה בעי כוונה, על כן אמר מקוה ישראל ה' מושיע, שישאל מקווה לה, וקי"ל (חגיגה יט.) יושב ומצפה אימתי יתלש הגל עליו, אז עלתה לו טבילה, עכ"ד. וזה שאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם, כי זרוק עליכם מים טהורים, אך לפני ה', קודם שיזרוק ה', תטהרו תתכוונו לטהר עצמיכם, עכ"ד.

ובזה יתבאר הרמז בחודש אלול אני לדודי ודודי לי, כי בפרוס עלינו ימי הרחמים והסליחות אנו מבקשים מהשי"ת זרוק עלינו מים טהורים, שיערה הקב"ה עלינו רוח טהרה ורוח תשובה ממרום לטהרנו מחטאים עוונות ופשעים, אך לזה צריך שיהיה אתערותא דלתתא, אני לדודי, שיהיה האדם יושב ומצפה בתשוקה להשי"ת אימתי יתלש הגל עלי, וכאשר ישבו ויצפו בהשתוקקות ויעשו הכנה הראויה לזה, אז יזכו ודודי לי, שהשי"ת יקיים בנו זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, אבל אם אין האדם יושב ומצפה לזה ואין לו כוונה אינו יכול ליטהר.

והשי"ת יעזרנו שיהיה לנו הזכיה לעשות הכנה דרבה לימים הקדושים, להתבונן בחשבון הנפש אמיתי, ונוכה שיקויים בנו זורקתי עליכם מים טהורים, שהשי"ת יערה עלינו רוח טהרה ממרום, ויטהרנו מחטאים עוונות ופשעים, ונוכה לתשובה בשלימות, ואם יעשו תשובה אמיתית יקבלו השי"ת, וכמו שביארנו דאפילו אם חלילה נשרש בחטא עם כל זה הקב"ה מטהר את ישראל כטהרת המקוה, ונוכה להתרוממות קרן התורה וישראל בהתגלות כבוד שמים עלינו בב"א.

ויל"פ מה שכתב השל"ה הקדוש (מס' ראש השנה פרק נר מצוה) אלול ראשי תיבות (שיר השירים ו ג) אני לדודי ודודי לי. עוד אמרו (מגן אברהם פ' ראה) אלול ראשי תיבות אנו ליה ועינינו ליה (סליחות ל"ג מדות). כי בזמני תשובה הללו איש הישראלי משתוקק ואומר אני לדודי, שרוצה להתקרב קמי מלכא קדישא, ויסירו כל המסכים המבדילים בינינו לבין אבינו שבשמים, אנו ליה ועינינו ליה להיות קרוב לשכינת עוזו.

וזה שרמז הכתוב, ועתה, הוא לשון תשובה, הנה הבאתי לימוד מוסר להתעורר לתשובה ולהתקרב אל הקב"ה, מראשית פרי האדמה, הא דכתיב ולקחת מראשית כל פרי האדמה, שבו גרמז הטהרה במי המקוה, וכאשר האדם שומע קול בכיית המים אנו בעינא למהוי קמי מלכא, יתעורר מזה ויתבונן כמה נתרחק על ידי חטאיו משכינת עוזו, ויתאמץ לשוב אל ה' ולהתקרב אליו יתברך.

[ג]

עוד יש לפרש מה שכתב השל"ה הקדוש (מס' ראש השנה פרק נר מצוה) אלול ראשי תיבות (שיר השירים ו ג) אני לדודי ודודי לי.

ונראה בהקדם מה דתנינן (שלהי מס' יומא) אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם אביכם שבשמים, שנאמר (יחזקאל לו כה) זורקתי עליכם מים טהורים ואומר (ירמיה ז יג) מקוה ישראל ה', מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל. וא"ז זללה"ה בייטב פנים (מאמר תוכחת מוסר אות ה) הביא מה שפירש הגאון מו"ה ליב חסיד ז"ל מאי ואומר, משום דקשיא ליה הא דכתיב זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם, דמשמע שהשי"ת זרוק מעצמו מים טהורים שלא

נערך ע"י הוועד להוצאת ספרי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ותשוח"ח להם

קריאת עשר הברכות "ברך משה" רחוקי סאטמאר

ע"ש כ"ק רבינו הקוה"ט מרן משה בן הגה"ק רבי חיים צבי זיעוועכי"א

קרית יואל - בני ברק

המטרה: להמציא הלוואות גדולות בתשלומים נוחים ביותר לאנ"ש שהגיע זמן כלולות בניהם בשעמו"מ

קריאת
"חסדי שלמה זלמן"
 ע"ש ר' שלמה זלמן ז"ל
 בן ר' מרדכי וורצבערגער ז"ל
 נלב"ע ה' כסלו תשנ"ב
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"חסדי ישראל יעקב"
 ע"ש ר'
 ישראל יעקב אייזנבערגער ז"ל
 נלב"ע סיון אייר תשנ"ו
 ואביו ר' נתן נטע ב"ר מנחם
 מענדל ז"ל ב"ו סיון תשנ"ה
 ואמו מרת דינה ע"ה
 ב"ר יעקב ישראל הלוי ז"ל
 נלב"ע כ"ט תמוז תשנ"ג
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"חסדי שמואל וחנה"
 ע"ש
 ר' שמואל זאב לעווי ז"ל
 ב"ר יעקב דוב ז"ל
 נלב"ע ג' תשרי תשנ"ח
 וזוג' מרת חנה ע"ה
 ב"ר חיים משה ז"ל
 נלב"ע י"ב חשוון תשל"ו
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"אנשי חי"ל"
 ע"ש
 ר' אביגדור פרידמאן ז"ל
 ב"ר נחמן ז"ל
 נלב"ע ז' שבט תש"ג
 וזוג' מרת חנה לאה ע"ה
 ב"ר יעקב פרענקל מבי"ח ז"ל
 נלב"ע כ"י אלול תשמ"ג
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"צב"א מרו"ם"
 ע"ש ר'
 צבי אלימלך געליבמאן ז"ל
 ב"ר אברהם ז"ל
 נלב"ע ד' אלול תשנ"ט
 וזוג' מרת ברינדל ע"ה
 בת ר' מרדכי מנחם ז"ל
 נלב"ע כ"ה תמוז תשנ"ט
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"אפרון נמט' לר' שמעון"
 ע"ש ר' שמעון דאסקאל ז"ל
 בן ר' שניאור זלמן ז"ל
 נלב"ע ז' מנחם אב תשנ"ה
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"זכרון חיים צבי"
 ע"ש ר' חיים צבי שווארץ ז"ל
 ב"ר חוקי איתמר מובי ז"ל
 נלב"ע י"ג כסלו תשנ"ה

"ברכת מזל טוב"

הננו משגרים ברכת מזל טוב ולבבית לאנשי החשובים כל אחד בשמו יבורך

הרה"ח ר' מנחם שאול שפילמאן שליט"א

לאירוסי בנו הבה"ח יאיר חיים הי"ו

הרה"ח ר' יו"ט ליפא אבראהאם שליט"א

ולחתנו הרב ר' מנחם מענדל דאווידאוויטש שליט"א

להכנס בנו, נכדו הב' משה ני"ו

לעול התורה והמצוות

הר"ר יצחק הערשקאוויטש הי"ד

ולחתנו הרה"ח ר' יצחק ברוך אילאוויטש שליט"א

חבר הנהלת המוסדות

להולדת בתו, נכדתו

קידושא רבא באתרא קדישא מירון

קריאת
"נפש חי"ה"
 ע"ש הרבנית הצדוקת
 מרת חי' מייזליש ע"ה
 בת מרן רבינו משה ז"ע
 נלב"ע חי' שבט תשנ"ג
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"חסדי מנחם משה"
 ע"ש
 ר' מנחם משה גאנץ
 ז"ל
 ב"ר דוב ז"ל
 נלב"ע י"ג מנחם אב תשנ"ב
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"תהלה לדוד"
 ע"ש ר' משה דוד
 מעלער ז"ל
 ב"ר חוקאל משולם ז"ל
 נלב"ע י"א תשרי תשמ"ח
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"אב"ן ישראל"
 ע"ש ר' אברהם נתן
 בערנאט ז"ל
 ב"ר ישראל ז"ל
 נלב"ע סיון תשל"ו
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"ציון לנפש חייה"
 ע"ש ר' בן ציון בנעט
 ז"ל ב"ר ישראל צבי ז"ל
 נלב"ע ס' שבט תשנ"ג
 וזוג' מרת חי'ה ע"ה
 ב"ר יהושע ז"ל
 נלב"ע י"א סיון תשנ"ה
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
"חסדי בא"ר"
 ע"ש ר' אלכסנדר
 בנעט ז"ל ב"ר עזרא ז"ל
 נלב"ע כ"ג ניסן תשנ"ו
 וזוג' מרת רייזל ע"ה
 ב"ר אפרים ז"ל שמעון
 נלב"ע ה' סבת תשנ"א
 ☆ ☆ ☆
 קריאת
**"ממכון שבתו
 השגיח"**